

Sí a la nova llei d'educació

El secretari general de la Fundació Escola Cristiana afirma que és la millor llei possible «en el nostre context social i polític»

La nova Llei d'Educació de Catalunya (LEC), aprovada l'1 de juliol amb els vots dels grups parlamentaris de CiU, PSC i ERC, ha estat valorada positivament per l'Església catalana. El P. Enric Puig, secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, ha destacat que la llei aprovada és la millor llei possible «en el nostre context

REUNIÓ D'ESTIU DE LA TARRACONENSE

La Cerdanya, al bisbat d'Urgell, va ser l'escenari de la tradicional reunió d'estiu dels bisbes catalans. Al llarg de tres dies, la reunió núm. 191 de la Conferència Episcopal Tarraconense va abordar qüestions de gran interès com la nova llei d'educació de Catalunya, els reptes de la Pastoral de Joventut i l'aplicació del nou catecisme *Jesús és el Senyor*.

Els bisbes catalans valoren positivament que la llei reconegui el servei d'interès públic que realitza l'escola concertada

social i polític i d'aritmètica parlamentària». Com a secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense, Mons. Joan Enric Vives també ha valorat positivament una llei que reconeix el servei d'interès públic que fa l'ensenyament concertat i especialment l'escola catòlica.

Pàg. 12 i 17

L'Església aposta per una economia fraterna

La presentació de la darrera encíclica de Benet XVI, *Caritas in veritate*, coincidia amb la celebració de la cimera del G-8. Un dels encarregats de presentar l'encíclica va ser Stefano Zamagni, consultor del Pontifici Consell per a la Justícia i la Pau, a qui entrevistem aquesta setmana. El professor Zamagni sosté que «l'encíclica ha donat al G-8 el missatge que no es pot governar l'economia i la societat mundial només des de les decisions de vuit països».

Pàg. 6 i 7

La propera setmana us oferirem íntegrament l'encíclica «CARITAS IN VERITATE»

Mirada interior a Montserrat

Triangle Postals

Qui són?, què fan?, com viuen els monjos de Montserrat? Aquestes qüestions i moltes d'altres són les que desvetlla al llibre *Mecanoscrit sobre els monjos de Montserrat* algú que coneix a fons la vida interna del monestir. En una

entrevista a *Catalunya Cristiana*, el P. Hilari Raguer desgrana algunes de les interioritats de la vida dels monjos i de la història del santuari i monestir de Montserrat.

Pàg. 24

Religions unides a favor de la pau

A Astana, la capital de la República exsoviètica del Kazakhstan, un centenar de líders religiosos d'arreu del món es van donar cita a principis de juliol per proposar plegats un nou model de coexistència pacífica entre els pobles basat en valors com ara la tolerància, el respecte mutu o la cooperació.

El paper de la religió a favor de la pau va sortir reforçat del III Congrés de Religions Mundials i Tradicionals, on uns i altres van

proclamar sense ambigüitats la seva voluntat ferma de continuar dialogant i treballant plegats.

Pàg. 3, 4 i 5

MONS. MIGUEL MAURY BUENDÍA, NUNCI APOSTÒLIC DE LA SANTA SEU AL KAZAKHSTAN

«La mentalitat secular actual contrasta amb totes les tradicions religioses de la humanitat»

I al *caterist estiu* d'aquesta setmana:

- 1** Lloret de Mar: processó de Santa Cristina
- 2** Anem de festa major al Vendrell
- 4 i 5** Fem la ruta de la Terrassa espiritual

Editorial

La vocació al matrimoni

Moltes parròquies i comunitats cristianes assisteixen d'un temps ençà a un descens significatiu del nombre de matrimonis. Segons l'agència de notícies Flama, en els darrers vint anys el percentatge de matrimonis ha passat de ser del 62,3% al 57%. Aquest descens es deu principalment a l'increment del nombre de solters i el de divorciats o separats que han crescut més del 50% d'ençà de la llei del divorci exprés (gairebé 600.000 més en 3 anys). El primer trimestre del 2009 confirma la tendència descendent dels matrimonis i aquests ja representen el 56,8%.

Segons Mariano Martínez-Aedo, vicepresident de l'Institut de Política Familiar (IPF), «el matrimoni continua essent en l'actualitat l'estat civil majoritari dels espanyols, i això, malgrat el descens del nombre de matrimonis en els últims anys: a l'Estat espanyol hi ha gairebé 11 milions de matrimonis a l'actualitat, la qual cosa suposa que el 57% dels espanyols majors de 16 anys estan casats». El fet que 21,8 milions sobre una població de 37,8 milions d'espanyols majors de 16 anys estiguin casats, evidencia la vigència del matrimoni considerat i desitjat per la immensa majoria dels espanyols com «el seu millor i definitiu projecte de vida». Però també és cert, prossegueix Martínez-Aedo, que en els darrers anys s'està produint un descens en els matrimonis al mateix temps que s'incrementa el nombre de solters i el de les persones separades o divorciades.

Les causes d'aquest fenomen són variades: d'una banda, els sous dels mileuristes (i inferiors) estan provocant que els joves cada vegada romanquin més temps solters i vivint a casa dels seus

pares perquè no disposen de la suficient capacitat econòmica per a la seva emancipació i per iniciar un nou projecte de vida. A més, la crisi econòmica actual agreuja aquest fenomen.

Però, per damunt de tot, cal no oblidar que el matrimoni cristià és una vocació i que una vocació necessita referents i acompanyament. Molts lamenten que la preparació al matrimoni es limiti avui a unes poques sessions o es prepari només els qui es casen «per l'Església». Molts demanen una preparació més generalitzada, llarga i progressiva que l'actual. Caldria introduir en els currículums escolars i universitaris espais i programes sistemàtics de formació per a l'amor, la sexualitat, la vida matrimonial i la família. Caldria elaborar també, per als pares de família, programes d'escola de pares, sòlids, amb unitat i gradualitat, que els ajudessin a complir el seu rol d'educadors. Joan Pau II a l'exhortació apostòlica *Familiaris consortio*, afirmava que «és desitjable que s'estableixin per sobre de tot els elements mínims de contingut, de durada i de mètode dels "cursos de preparació", tot equilibrant entre ells els diversos aspectes —doctrinals, pedagògics, legals i mèdics— que interessen al matrimoni i que estiguin estructurats de manera que tots els que es preparen, a més d'un aprofundiment intel·lectual se sentin animats a inserir-se vitalment a la comunitat eclesial» (FC 66).

Cal també que les administracions s'adonin de les imprescindibles funcions socials que compleix el matrimoni i la família, i que s'adopti d'una vegada una autèntica política familiar. És molt el que està en joc.

CATALUNYA+ CRISTIANA

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mònica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; David Codina, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Fabrizio Assandri, Pilarín Bayés, M. José Camps, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Joan Guiteras, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Peio Sánchez, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Òscar Corominas

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCI
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 111,30 €

Gibraltar i Portugal: 111,30 €

Resta d'Europa: 181,70 €

Amèrica i Àfrica: 217,06 €

Àsia i Oceania: 290,38 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«N'hi ha que fereixen quan parlen; les paraules del savi amoreixen»

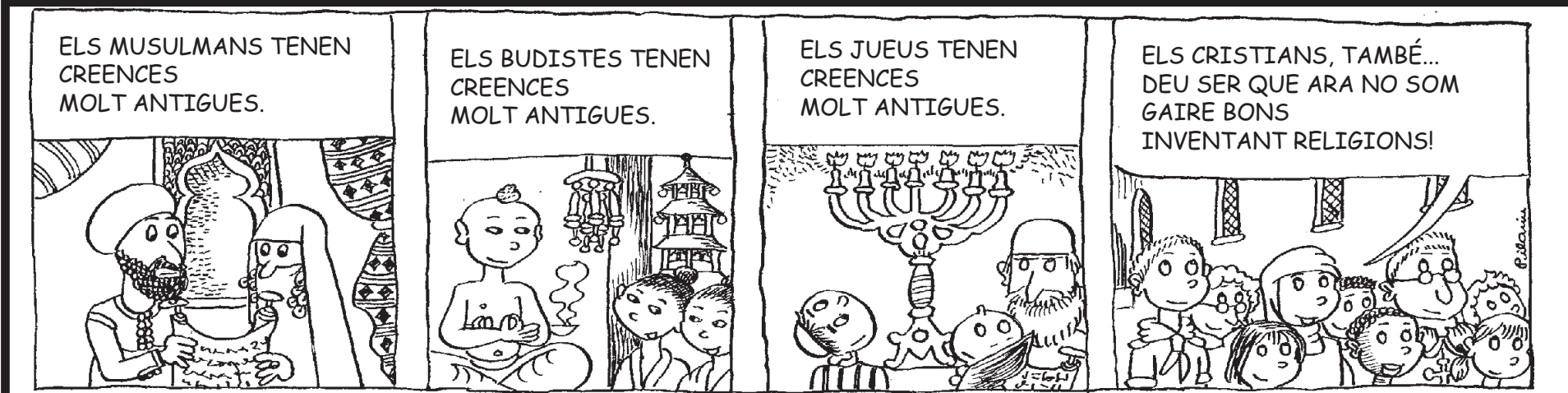
(Salomó. Proverbis, 12,18)

En consonància amb la primera part d'aquest proverbi de Salomó hi ha la frase del cèlebre poeta i escriptor alemany Friedrich Schiller (1759-1805): «Entre les moltes coses dolentes que existeixen, la pitjor de totes és la llengua incisiva.» I en consonància amb la segona part, la següent del gran poeta grec Èsquil (525-465 aC): «Les paraules sàvies són una medicina per a l'ànima que pateix.» Perquè les nostres paraules no

siguin violentes i feridores com «estocades d'espasa», sinó cordials, i capaces d'alleujar i estroncar les ferides dels cors que pateixen, vet aquí el savi capteniment que ens inculca sant Pau en la seva carta als Efesis, capítol 4 verset 31: «Llanceu lluny de vosaltres l'amargor, l'enfuriment, la ira, els crits, les injúries i tota mena de dolenteria; sigueu bondadosos i afectuosos els uns amb els altres...»

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

Impuls interreligió a favor de la pau

■ Celebrat al Kazakhstan el III Congrés de Religions Mundials i Tradicionals

Samuel Gutiérrez

Enviat especial a Astana

Amb una solemne declaració de bones intencions, acompanyada al cel per dotzenes de coloms blancs i globus de colors, es va tancar el 2 de juliol passat a Astana, la capital del Kazakhstan, en ple cor de l'Àsia Central, el III Congrés de Religions Mundials i Tradicionals. Entre somriures expressius i encaixades de mà amistoses, el més d'un centenar de líders religiosos convocats per la trobada posava el punt final a dos intensos dies de diàleg interreligió i intercanvi en què es van repetir fins a la sacietat, com en una llarga lletania, conceptes com ara tolerància, respecte mutu, coexistència pacífica o cooperació. Paraules boniques en boca d'alguns dels principals líders religiosos mundials, també d'alguns polítics, encara que molt més eloqüent que aquests discursos «políticament correctes» va ser el cridaner mosaic multireligiós i multi-ètnic, amb espiritualitats i propostes tan diverses, teixit durant el congrés al voltant d'una mateixa voluntat de contribuir junts a un món més humà i pacífic. Els turbants musulmans —majoritaris— es barrejaven en harmonia amb les quipàs jueves o els solideus cristians, també amb les capes budistes o els sobris hàbits ortodoxos. Imatges que valen més que mil paraules...

Durant dues llargues jornades de treball, la futurista Astana, amb tot just 11 anys des que es va erigir com a capital del Kazakhstan, es va convertir en un interessant «laboratori internacional de la pau», segons paraules del mateix president del país, Nursultan Nazarbayev, màxim impulsor de la trobada i entusiasta paladí a l'Àsia Central —almenys de paraula— de la concòrdia ètnica i interreligiosa. Juntament amb el debat sobre *El paper dels líders religiosos en la construcció d'un món basat en la tolerància, el respecte mutu i la cooperació*, que va

El congrés va tenir lloc al Palau de la Pau i de la Concòrdia, que ha esdevingut tot un símbol per al país, dissenyat pel prestigiós arquitecte Norman Foster.

ser el tema central del congrés, també es van abordar durant la trobada, al llarg de diverses sessions de treball, qüestions tan actuals com ara *Valors espirituals i morals: ètica mundial, Diàleg i cooperació i Solidaritat, especialment en temps de crisi*. Entre els assistents més destacats, hi havia els musulmans Mohamed Sayed Tantawy, gran imam d'Al-Azhar a Egipte, i Abdul Mohsin Al-Turki, secretari general de la Lliga Musulmana Mundial; els catòlics Jean Louis Tauran, president del Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós, i Mons. Miguel Maury, nunci apostòlic de la Santa Seu al Kazakhstan; el metropolita Emmanuel, de l'Església Ortodoxa de Constantinoble; Ishmael Noko, secretari general de la Federació Luterana Mundial, i el jueu Yona Metzger, gran rabí asquenazita d'Israel. També es van donar cita a Astana representants budistes, taoistes, sintoistes, hinduistes i fins i tot algun membre del zoroastrisme. Tampoc no van faltar a la invitació de Nazarbayev líders polítics importants, com ara

Shimon Peres, president d'Israel, Sergei Ordzhonikidze, subsecretari general de Nacions Unides, o Miguel Ángel Moratinos, ministre espanyol d'Afers Exteriors.

Aposta per la llibertat religiosa

Amb la celebració del III Congrés de Religions Mundials i Tradicionals —les dues edicions anteriors van tenir lloc el 2003 i el 2006—, la República exsoviètica del Kazakhstan es consolida com una gran promotora mundial del diàleg i la coexistència pacífica entre els pobles. Des d'una aposta clara i aparentment convençuda per la llibertat religiosa, aquesta missió empresa enmig d'una zona marcada pel conflicte i els enfrontaments entre civilitzacions, constitueix, al cor d'Àsia, una agradable excepció, tot i que a vegades sembla feta una mica «de cara a la galeria». I és que per al seu president, considerat per molts dels seus conciutadans com un autèntic déu, els ideals de

justícia, bondat i caritat presents a la base de totes les religions són elements imprescindibles per a la construcció d'un món millor.

El mateix país euroasiàtic, on conviuen 130 nacionalitats i gairebé 40 confessions religioses, s'enorgulleix avui, encara no dues dècades després de l'ensorrament de l'URSS, de constituir un model exemplar de tot el que el seu president pregona. La llibertat religiosa i de culte, clarament reflectides a la Constitució, són pilars fonamentals d'aquesta jove democràcia, on la concòrdia religiosa s'ha convertit en element clau de la modernització del país. No s'ha d'oblidar que el Kazakhstan és actualment un dels països més emergents de l'Àsia Central, molt interessat a presentar les seves credencials a Occident, fins al punt que ha aconseguit que s'accepti la seva candidatura a presidir el 2010 l'Organització per a la Cooperació i Seguretat a Europa.

En aquesta mateixa línia, sense perdre mai de vista que també s'adreçava a tota l'opinió pública, el president Nursultan Nazarbayev, com si es tractés d'un emergent líder religiós, va clausurar el congrés amb paraules que en alguns països recordarien un autèntic telepredicador. Al Kazakhstan, però, són considerades com els fonaments d'un país encara en construcció. Citant sense complexos Mahoma i Jesucrist, el president kazakh va afirmar convençut: «L'hostilitat entre els pobles regna quan no hi ha relacions d'amistat. Per això és tan important que eduquem les persones en valors etèrns com ara l'humanisme, la caritat o l'espiritualitat. Per canviar la societat, abans han de canviar les persones.» I va acabar dient enmig d'una gran aclamació: «Els valors morals haurien de ser sempre en primer lloc. Sense ells és impossible que el món canviï per a bé. Els líders religiosos esteu cridats avui a encapçalar un desvetllament mundial de l'espiritualitat, com a condició necessària per aconseguir l'harmonia al món.»

El cardenal Tauran advoca per un «missatge ètic universal»

El màxim representant de la Santa Seu al III Congrés de Religions Mundials i Tradicionals ha estat el cardenal Jean Louis Tauran, president del Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós. En les seves diverses intervencions durant la trobada, Tauran es va mostrar convençut que avui un dels grans reptes de les religions és la promoció «del regal més gran que un creient pot rebre de Déu: el do de la pau». El cardenal va advocar, a més, no només pel diàleg dels líders, sinó també i sobretot pel diàleg de la vida i de l'acció.

A la taula rodona sobre valors morals, el president del Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós es

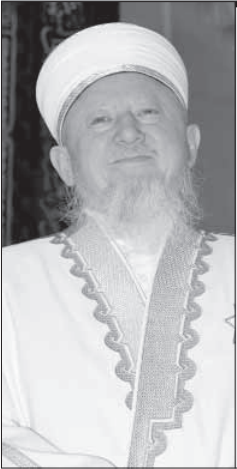
El cardenal Tauran, el segon per l'esquerra, al costat d'altres líders religiosos.

va referir a una ètica comuna com a condició necessària per al diàleg entre les persones de diferents cultures i religions. «Les grans savieses i filosofies religioses —va explicar el cardenal— han de testimoniar l'existència d'un patrimoni moral àmpliament compartit, que forma la base de tot diàleg sobre qüestions morals.» Després d'advertir sobre el perill de politització i sincretisme religiós, va acabar dient: «La forma i l'abast d'aquestes tradicions pot diferir considerablement segons les cultures i situacions, però tot i això, ens recorden l'existència d'un patrimoni de valors morals comuns a tots els éssers humans.»

Units per una missió comuna

■ Un centenar de líders religiosos d'arreu del món van assistir a Astana a una trobada internacional a favor de la tolerància, el respecte mutu i la cooperació

ABSATTAR KAZHI DERBISALI,
gran muftí del Kazakhstan

«El Kazakhstan és un model exemplar de coexistència pacífica i diàleg interreligiós. L'islam aquí és molt tolerant i es basa en els valors humans fonamentals. Creiem que aquest és l'islam veritable i que ha contribuït positivament al desenvolupament de la nostra cultura. La relació amb els fidels d'altres religions és de respecte sincer i tolerància. Tot i que la majoria de la població és musulmana, aquí no es discrimina per motius religiosos. Estem orgullosos i molt contents que el nostre president hagi decidit organitzar trobades interreligioses tan importants com la que ha tingut lloc a Astana. Aquest congrés afavoreix el desenvolupament i la bona relació entre els pobles. La religió ha de ser font d'entesa, de pau i amor.»

LAMA BYAMBAJAV KHUNKHUR, secretari general
del Centre de Budistes Mongols

«Estem molt contents de poder participar en aquesta gran aventura de la pau. Per als homes de religió, aquest congrés és una oportunitat que no podem desaproveitar. I és que en el fons, tot ésser humà té en el seu cor el mateix desig de vida i de felicitat. Aquesta també és l'essència comuna de totes les religions, la recerca de la felicitat per a tothom. Malgrat les nostres diferències, que deriven en ocasions en hostilitat, hem de conscienciar que tots som membres de la mateixa família humana i això ha de fer-nos avançar en la construcció d'un món millor per a tots. L'espiritualitat pròpia i la compartida també han d'ajudar-nos en aquesta direcció. El més important és que totes les religions tradicionals compartim una responsabilitat en favor de l'ésser humà.»

YONA METZGER,
gran rabí de Jerusalem

«He participat en els tres grans congressos de religions mundials i tradicionals celebrats al Kazakhstan i aquí em sento com a casa. Si alguna cosa he pogut comprovar al llarg dels anys és que el president Nazarbayev és un home que no només pronuncia belles paraules en favor de la pau i la concòrdia entre els pobles i les religions, sinó que és una persona que compleix les seves promeses. Aquest congrés té una gran significació en l'àmbit mundial. Ha esdevingut plataforma real de diàleg i és un exemple per al món. No em cansaré de repetir que les religions mai no han de ser emprades com a armes o motius de confrontació. Insto tots els líders religiosos a no fer servir els temples i cases de pregària com a llocs per instigar el terror.»

P. GEORGY ROSHCHIN, responsable del departament
d'afers exteriors del Patriarcat Ortodox de Moscou

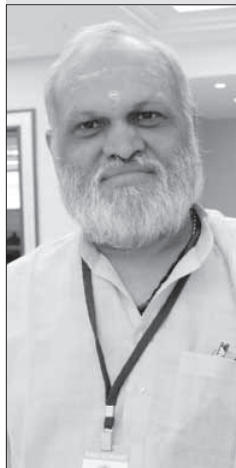
«El Patriarcat Ortodox de Moscou està molt interessat en aquest tipus de trobades interreligioses. A més, les relacions amb el govern del Kazakhstan són molt bones. Malgrat la secularització creixent, la majoria de la població mundial avui continua creient en Déu i continua tenint molt en compte el que diuen els seus líders religiosos. Per això és tan important que establim valors morals i ètics comuns en favor de la pau i la concòrdia dels pobles. També és cert que som humans, i per tant febles, i que assolir unes conviccions comunes no serà fàcil, però cal treballar-hi. Les diferències no haurien de ser un obstacle insalvable per a la nostra missió comuna.»

MONS. ATHANASIUS SCHNEIDER,
bisbe auxiliar de Karaganda, al Kazakhstan

«El fet que líders de religions tan diferents s'apleguin en un mateix lloc i comparteixin les seves il·lusions per construir un món millor, realment en pau, ja és una cosa a tenir molt en compte. En el món actual, tan plural i divers, alhora que ple de conflictes de tot tipus, l'exemple que s'ofereix amb congressos amb aquest és realment important. És imprescindible que les religions ens unim en favor de la pau. Per a això hem de trobar-nos, parlar i conèixer-nos, tot i que sense caure mai en el sincretisme religiós. Del coneixement recíproc neix el respecte i fins i tot l'amor vers l'altre, independentment que cregui o pensi el mateix que jo.»

SWAMI VISHESHWARANAND, superior del monestir
hindú Sanyas Ashram de Bombai

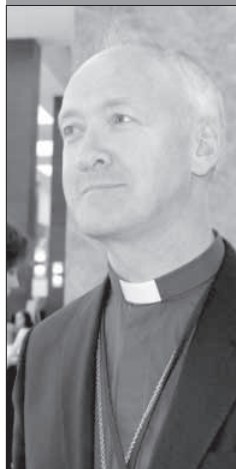
«És el primer cop que assisteixo a aquest congrés interreligiós i he descobert amb alegria que és un instrument molt interessant en favor de la pau. Davant d'uns problemes comuns, els homes de religió hem de trobar-nos i treballar plegats. El món ens necessita. No obstant això, no cal ser ingenu, el diàleg es produeix aquí a nivell més o menys intern, entre els líders, i el gran repte ara és traslladar aquest diàleg i aquesta relació als carrers, a la vida. Aquesta missió serà molt més difícil. Les paraules boniques que hem sentit aquests dies, basades en la tolerància i en la defensa de l'ésser humà, han d'estendre's més enllà d'aquestes parets i arribar a la gent del carrer.»

REV. BERNICE POWEL JACKSON, presidenta del
Consell Mundial de les Esglésies dels EUA

«És impressionant compartir una experiència com aquesta amb gent de llocs i credos religiosos tan diferents. Des de la nostra fe en Déu, treballem plegats per la pau. Pot semblar que només són paraules però el diàleg és el primer pas per a l'acció conjunta. Llàstima que en aquest congrés, com en molts d'altres, no hi hagi més dones. Cal reconèixer que hi ha avenços en aquest sentit però encara semblen insuficients. Malauradament el món religiós encara continua dominat avui per homes i és una veritable llàstima perquè crec sincerament que nosaltres també tenim molt a aportar al diàleg interreligiós i al treball per la pau.»

MONS. NICK BAINES, bisbe de la diòcesi
anglicana de Croydon-Southwark

«El diàleg interreligiós és un dels reptes principals del nostre món. És importantíssim que ens apleguem periòdicament, a diferents nivells, i que compartim les nostres experiències. Penso, fins i tot, que més important que parlar és escoltar l'altre. L'escolta de l'altre és la base del respecte i l'amistat. Ho hem comprovat en congressos com aquest, on molts de nosaltres ens hem fet amics. Som realistes, però, no vivim en un món de pau, sinó que està ple de discòrdies i de conflictes arreu. Hem de continuar treballant de valent en el dia a dia, en el diàleg del carrer, enmig de la gent, des de l'honestetat. En el fons, totes les religions tenim una base comuna de valors, i el primer d'ells, és el de la pau.»

L'ENTREVISTA

Mons. Miguel Maury Buendía, nunci apostòlic de la Santa Seu al Kazakhstan

Samuel Gutiérrez

Fa més de vint anys que recorre el planeta i la del Kazakhstan és la vuitena nunciatura apostòlica en la qual serveix. En aquest cas, però, ho fa per primer cop com a màxim representant del Papa al país. El nunci espanyol Miguel Maury Buendía (Madrid, 1955) ha descobert a Àsia Central una fe valenta i compromesa, avesada al patiment i a la pregària, que basa, sobretot, la seva acció evangelitzadora en el testimoni de vida. La presència de *Catalunya Cristiana* al III Congrés de Religions Mundials i Tradicionals, celebrat l'1 i el 2 de juliol a Astana, és ocasió per parlar amb ell sobre la seva experiència pastoral i diplomàtica en aquest país singular a cavall entre Orient i Occident.

—Quin balanç fa del seu primer any com a nunci al Kazakhstan? Quines han estat les dificultats més grans?

—Estic content en aquest país. És una Església viva, que prega i roman fidel a l'Evangeli. Tenim, a més, un punt en comú amb la tradició espanyola, com és la devoció a la Mare de Déu i a l'Eucaristia, que aquí estan molt arrelades. Malgrat tot, el país té objectivament, per a mi, algunes dificultats. La primera és l'idioma. Estic intentant aprendre el rus, que és l'idioma principal de comunicació. També suposa una dificultat el fred, perquè al Kazakhstan hi ha sis mesos de neu, amb temperatures que arriben en els 40 graus sota zero. Per a un espanyol, això suposa tot un repte. En qualsevol cas, als períodes de primavera i estiu hi ha una gran activitat, tant diplomàtica com pastoral.

—Com és l'Església al Kazakhstan?

—L'Església catòlica al Kazakhstan actualment està formada per uns 200.000 fidels i compta amb prop d'un centenar de parròquies. Sense ser un gran nombre, amb prou feines un 3% de la població total, és de les comunitats catòliques més significatives d'Àsia, sobretot de les antigues repúbliques soviètiques. Hi ha uns vuitanta sacerdots diocesans, la majoria polonesos, i un centenar de religioses i religiosos, també majoritàriament estrangers tot i que també alguns autòctons. El país està dividit en quatre circumscripcions eclesiàstiques: l'arxidiòcesi d'Astana, les diòcesis d'Almaty i Karaganda, i l'administració apostòlica d'Atirau.

—Si no m'equivoco, vostè també és nunci al Kirguizistan i al Tadjikistan...

—Sí, però són realitats molt diferents del Kazakhstan. Tadjikistan és un país realment musulmà amb una gran tradició islàmica, on amb prou feines hi ha tres parròquies. Els sacerdots i religiosos són argentins, de l'Institut del Verb Encarnat. Al Kirguizistan hi ha els jesuïtes i cinc parròquies arreu del país. Tant al Kazakhstan, com a Kirguizistan i a Tadjikistan, la meua missió com a nunci és fer de pont entre l'Església de Roma i les Esglésies locals, on des de la meua arribada he trobat plena col·laboració.

—La tasca evangelitzadora ha de tenir, doncs, en aquests llocs una gran importància...

«La religió al Kazakhstan està molt vinculada a la identitat ètnica»

—Sí, és clar, però en aquest cas, per les circumstàncies històriques i culturals, el primer repte no és anar a evangelitzar als qui provenen d'altres tradicions religioses, sinó als que ja són catòlics. Al Kazakhstan, per exemple, on hi ha molts fidels els avantpassats dels quals eren gent molt catòlica, en molts casos deportada fins a aquestes terres per motius religiosos, en només dues generacions la fe s'ha anat diluint a poc a poc. Això també passa a l'Estat espanyol. Per això crec que el primer repte de l'Església al Kazakhstan és l'evangelització dels mateixos batejats.

—És el que s'esperava trobar?

—Jo vaig arribar sense cap imatge preconcebuda i em vaig trobar amb un país exsoviètic, amb tot el que això significa d'herència burocràtica. Aquí, per fer un pas, cal tenir vint còpies, quaranta segells i deu certificats. És un país molt burocratitzat encara, també en àmbit religiós. El

ligions professades pels seus ciutadans?

—La relació entre les diferents religions és de respecte i d'ignorància mútua. Cada religió té el seu culte i el seu àmbit d'actuació. També cal dir que quan ens trobem en actes interreligiosos, com és el cas del Congrés de Religions Mundials i Tradicionals, ens saludem i tractem cordialment. No obstant això, el dèficit principal de la nostra relació és que hi ha poques iniciatives comunes. Aquest és un gran repte, perquè en el fons, compartim un gran nombre de valors espirituals i morals en temes tan claus com la defensa de la vida, la família, l'ecologia... La mentalitat secular que es tracta d'imposar, sobretot des d'Occident, però amb influència ja en aquests països, contrasta amb totes les tradicions religioses de la humanitat. Un altre àmbit important de col·laboració ha de ser el de la solidaritat, especialment ara, en temps de crisi.

visat dels missioners és només per un any. Això dificulta una mica la feina pastoral. I tampoc no hi ha gaire clergat local, perquè no hem d'oblidar que durant molts anys va haver-hi una situació de persecució, no només dels catòlics sinó de totes les religions.

—Com valora l'aposta ara del president Nazarbayev per la tolerància i llibertat religiosa?

—Molt positivament. Abans que res és un pas endavant en el respecte al dret de la persona a la llibertat religiosa i en el reconeixement del paper positiu de la religió a la societat.

—Els discursos durant el tercer congrés de religions mundials o tradicionals han estat farcits de bones intencions: diàleg interreligiós, coexistència pacífica, concòrdia entre els pobles... Com són les relacions quotidianes al Kazakhstan entre les molt diferents re-

ta amb moltes suspicàcies. Sincerament, jo no crec que robin gaires fidels d'altres esglésies ni que facin tant de mal. En tot cas atrauen gent que no practicava o simplement que no creia, i que a través d'ells descobren Déu, tot i que sigui de manera potser imperfecta.

—A la veïna Rússia les relacions entre Església catòlica i patriarcat de Moscou no són precisament idíl·liques... passa el mateix al Kazakhstan?

—No sé com són a Rússia, però aquí són òptimes. Jo conec personalment el metropolita del Kazakhstan i puc dir que és un home molt obert i afable. La relació entre nosaltres és bona. És més, fins i tot em va regalar un llibre sobre els màrtirs i confessors del Kazakhstan. Em va dir convençut que en aquesta terra havien estat perseguits igualment catòlics i ortodoxos. No oblidem que els primers vestigis del cristianisme al Kazakhstan són del segle II. Al segle IV ja hi havia una diòcesi i al segle XIII i XIV hi havia vint monestirs de franciscans i dominics... Els catòlics que hi ha ara al Kazakhstan són fonamentalment els descendents dels deportats de Stalin, gent molt avesada al patiment i a la vivència autèntica de la fe.

—Per evitar l'acusació de proselitisme, en què consisteix aquí l'evangelització?

—Aquí l'evangelització passa sobretot pel testimoni de vida. Això és el que de vegades crida l'atenció i fa possible l'apropament de gent que vol cercar la veritat. En aquests casos no podem més que obrir-los les portes i donar-los raó de la nostra esperança. Això, però, no té res a veure amb el proselitisme, que és l'acusació que recau sobre les sectes. Nosaltres, com deia abans, avui dia posem el nostre esforç en l'evangelització dels fidels catòlics, amb l'objectiu d'enfortir-los la vida espiritual i la formació catequètica.

—Vostè deia abans que hi ha molta ignorància religiosa...

—Sí, realment hi ha molt d'analfabetisme religiós, també en l'àmbit catòlic. Però això també passa a l'Estat espanyol. S'ha produït una ruptura evident en la transmissió de la fe en la família. Per això és tan important avui la formació, també del laïc, que aquí al Kazakhstan va especialment a poc a poc. Alhora, però, també hi ha gent amb una vida espiritual intensíssima. Els pocs que professen i practiquen la seva fe ho fan amb una gran autenticitat.

—És cert que al Kazakhstan la pertinença a una ètnia influeix molt en el credo religiós que es professa?

—Sí. La religió aquí està molt vinculada a la identitat ètnica. En aquest sentit, els polonesos són catòlics, els kazakhs, musulmans, els russos, ortodoxos... Un dels reptes del país és construir una societat del futur en la qual cadascú tingui la llibertat d'exercir l'opció religiosa que desitgi. Aquesta llibertat ja existeix teòricament per als majors d'edat però a la pràctica no s'exerceix com a tal. Alhora, no s'ensenya religió a cap escola i això dificulta l'educació en la fe. És complicat. En aquest sentit, fins i tot es pot parlar d'una mena de laïcisme encobert...

Vaticà

església en el món

Benet XVI vol respostes ètiques als problemes globals

■ Comenta els resultats de la cimera del G-8

Zenit

Ciudad del Vaticano

Benet XVI sempre ha estat atent a les reunions del G-8 i en la darrera cimera celebrada a L'Aquila va demanar, a través d'una missiva adreçada als líders del G-8, «una reforma de l'economia mundial que eviti l'especulació creditícia i que es tingui en compte i s'escolti també la veu d'Àfrica i dels països menys desenvolupats econòmicament, perquè la legitimació ètica dels seus compromisos exigeix que es confrontin amb el pensament i les necessitats de tota la comunitat internacional».

Perquè la humanitat no caigui sota una nova dictadura, «l'absolutisme de la tècnica», Benet XVI ha demanat respostes no només tècniques, sinó ètiques, als problemes globals. En adreçar-se el diumenge 12 de juliol a milers de pelegrins aplegats per resar l'Àngelus, el Pontífex va comentar els resultats de la cimera del G-8 i va afirmar que es necessita «una estratègia coordinada per buscar solucions globals duradores». Així mateix, va recollir la proposta de fons que ha presentat en la

seva encíclica *Caritas in veritate*, i ha demanat que les mesures necessàries per afrontar la crisi «han de tenir en compte totes les exigències de la persona, que està formada per ànima i cos».

«En el món hi ha desigualtats socials i injustícies estructurals que no poden tolerar-se, que exigeixen a més intervencions immediates, una estratègia coordinada per buscar solucions globals duradores», va indicar el Papa. I va reconèixer que «l'Església no té solucions tècniques per oferir», sinó que proposa a tots l'ensenyament de la Sagrada Escriptura sobre l'home i anuncia l'Evangeli de l'Amor i de la Justícia». Per això, com fa en la seva tercera encíclica, considera que «cal una nova projecció econòmica que torni a dissenyar el desenvolupament de forma global, tot basant-se en el fonament ètic de la responsabilitat davant de Déu i davant de l'ésser humà com a criatura de Déu».

La qüestió social, va aclarir, «ha esdevingut una qüestió radicalment antropolò-

Benet XVI va fer unes reflexions sobre el G-8.

gica», és a dir, «afecta la mateixa manera de concebre l'ésser humà, que cada vegada és més a mans del mateix home per les modernes biotecnologies». «Les solucions als problemes actuals de la humanitat no només poden ser tècniques, sinó que han de tenir present totes les exigències de la persona, que està formada per ànima i cos, i que d'aquesta manera han de tenir en compte el Creador, Déu.»

De fet, va explicar el Pontífex, «podria dissenyar escenaris obscurs per al futur de la humanitat "l'absolutisme de la tècnica", que troba la seva màxima expressió en algunes pràctiques contràries a la vida». «Els atacs que no respecten la veritable dignitat de la persona, fins i tot quan semblen motivats per una "opció d'amor", en realitat són el fruit d'una concepció materialista i mecanicista de la vida

humana», que redueix l'amor sense veritat a «un embolcall buit que s'omple arbitràriament» i que, d'aquesta manera, pot implicar efectes negatius per al desenvolupament humà. Això no obstant, malgrat els problemes actuals, el Papa és optimista i assegura que «l'Església mira cap al futur amb esperança», i recorda als cristians que «l'anunci de Crist és el primer i principal factor de desenvolupament».

ITÀLIA

Càritas demana al G-8 que demostrï els seus compromisos

Redacció / Roma

Amb motiu de la cimera del G-8, Càritas internacional va difondre un document en el qual insta els líders de l'esmentat grup a demostrar la seva voluntat política de donar resposta a una agenda de temes globals que demanen solucions urgents. Entre aquestes qüestions, Càritas identifica en el seu document qüestions de màxima prioritat com ara l'ajuda al desenvolupament, la participació de la societat civil, el flagell del VIH/sida, el canvi climàtic o la seguretat alimentària.

Càritas també denuncia que el comunicat que el G-8 ha emès després de la cimera recull «un bon nombre de bones intencions però escassos compromisos concrets». Càritas ha explicat detalladament el comunicat per comprovar la veritable solidesa dels anuncis de les nacions riques. Segons indica la nota de Càritas, encara que el G-8 ha reafirmat els seus compromisos del 2005 de doblar l'ajuda a l'Àfrica en l'horitzó de 2010, «som escèptics sobre la seva validesa, sobretot si tenim en compte els retards de França i Itàlia en el compliment del compromís anterior». En un intent de millorar el compliment, el Regne Unit ha proposat la creació d'una xarxa consensuada de

Els líders han d'aplicar ara els acords.

caràcter comptable que podria fer públic cada any el que cada país del G-8 fa amb els seus compromisos anteriors. «Confiem —afirma Càritas— que això signifiqui pròximament que el G-8 no eludirà les seves responsabilitats ni trencaran els seus compromisos.»

Encara que sobre el canvi climàtic el comunicat mostra alguns símptomes de progrés en relació amb declaracions anteriors, són «massa lents». Per primera vegada, els països més rics del món reconeixen que seria bo evitar que les temperatures globals pugin més de dos graus, el nivell que els científics assenyalen que no hauria de superar-se si volem evitar un perillós canvi climàtic.

De totes maneres, el que mereix la crítica més gran, assenyala Joanne Green, representant de la xarxa de Càritas en la cimera del G-8, és la renúncia dels líders a oferir el seu suport financer i l'accés a la tecnologia necessària que haurien de ser assumits i aportats per ells mateixos per aconseguir els nivells de reducció esmentats. I cal tenir present que els països en via de desenvolupament es mostren actualment reticents a asseure's a la taula de negociacions de Nacions Unides sobre aquest tema, perquè entenen que és injust esperar que ells assumeixin el cost financer que suposa l'adaptació al canvi climàtic i la transició de les seves economies cap a models més ecològics.

Dubtes de la societat civil sobre les ajudes a l'Àfrica

Misna / Roma

Són diferents, però majoritàriament crítiques, les reaccions davant dels documents sobre l'Àfrica i la seguretat alimentària que es van aprovar en la cimera del G-8. Moltes ONG assenyalen que els 20.000 milions de dòlars en ajudes al llarg de tres anys promesos a L'Aquila corren el perill de sobreposar-se a compromisos ja assumits anteriorment, però que mai no s'han realitzat totalment. «Molts dels nostres fons són reciclats —sosté Oxfam Internacional— mentre que els nous recursos no són suficients per eradicar la fam.» Llums i ombres en el judici del director general de la FAO, Jacques Diouf, segons el qual per primera vegada el G-8 s'hauria concentrat aquesta vegada a «ajudar els pobles pobres a produir els seus propis aliments».

Més enllà dels compromisos més o menys concrets esmentats en els documents del G-8, el que queda és la realitat d'una cimera que no ha estat representativa dels equilibris mundials i que ha estat segrestada pels interessos de les parts. Segons Antonio Tricario, coordinador de la Campanya per a la Reforma del Banc Mundial de «Mani Tese», «el G-8 envia senyals contradictoris i poc clars als més pobres. D'una banda, parla per primera vegada d'un suport més gran als petits pagesos africans i als mercats locals per afrontar una crisi alimentària, mentre que de l'altra, demana liberalitzacions més grans justament als països del Sud del món i promou cada vegada més les inversions de les seves multinacionals en nom del reforçament del mercat global que avui dia es troba en crisi».

«Hem de trobar una economia fraterna»

■ Stefano Zamagni, professor d'Economia política a la Universitat de Bolonya

Fabrizio Assandri

Stefano Zamagni és professor ordinari d'Economia política a la Universitat de Bolonya i consultor del Pontifici Consell per a la Justícia i la Pau. Zamagni acaba de presentar oficialment al Vaticà, juntament amb els cardenals Renato Martino i Josef Paul Cordes i l'arquebisbe Giampaolo Crepaldi, la nova encíclica social de Benet XVI.

—Per què *Caritas in veritate* és una encíclica molt innovadora?

—Principalment, perquè es tracta d'una encíclica postideològica, en el sentit que encara que es refereix a un moment històric particular i a un context socioeconòmic concret, desenvolupa un discurs que va més enllà de la distinció, que en tot el segle passat ha estat dominant, entre les ideologies del liberalisme, d'una banda, i del socialisme, de l'altra. Tant les encíclics *Centesimus annus* com la *Populorum progressio*, i començant amb la *Rerum novarum*, havien de resoldre si des del punt de vista de la Doctrina Social de l'Església era preferible una banda o l'altra. Aquesta vegada el Papa supera aquesta dicotomia; de fet, ell diu que el Magisteri de l'Església, justament perquè no té receptes de natura tecnicopolítica, és profètic i mirar endavant. Tot i això, si amb la mort del socialisme alguns creien en un triomf del capitalisme, avui veiem que no és així i que el regne del mercat no té bona salut...

—Per què?

—És molt senzill: l'economia de mercat comença a néixer i a desenvolupar-se a partir del segle XII i es referma completament en temps de l'humanisme, l'any 1400, i en el Renaixement, al 1500. L'economia de mercat és una manera d'organitzar la vida productiva dels homes per satisfer les pròpies necessitats. Però des de llavors, des de finals del segle XVI, l'economia de mercat pren una torsió particular, quan es casa amb un model de societat que es diu capitalisme. El sistema capitalista, òbviament, està basat en l'economia de mercat, però no a l'inrevés! L'economia de mercat, de fet, no s'ha d'identificar amb el capitalisme perquè neix abans. Mentre el capitalisme és un model de societat, l'economia de mercat és un mètode per organitzar l'activitat econòmicoproductiva. La crisi no posa en dubte l'economia de mercat, amb la condició que s'entengui com el que és realment. Els problemes surten perquè durant el segle passat molts pensadors i estudiosos han sostingut que economia de mercat i capitalisme eren la mateixa cosa. Aquest ha estat l'error més gran que s'ha pogut cometre. Per culpa d'aquest error s'han comès injustícies, guerres entre països i guerres civils, ruptures socials.

—Per tant, quina és l'ensenyança del Papa sobre el mercat?

—L'Església diu que hem d'ordenar les coses tenint com a vàlida, avui més que mai, l'economia de mercat com a

mètode d'organització. Però que no es vulgui afirmar, com feien els defensors del capitalisme, que l'economia de mercat és autosuficient, és a dir, que no necessita res més sinó ella mateixa i que pot governar totes les relacions interpersonals. Aquesta exageració ha dut a la crisi actual i a tantes altres injustícies a escala social arreu del món. L'Església diu que cal tornar al origen, i que s'ha de trobar la manera perquè entrin dins del mercat altres principis i valors que no són del mateix mercat, sinó que arriben des d'una visió particular del món. En el cas de la Doctrina Social de l'Església, aquesta visió està connectada amb el principi de fraternitat. El desafiament és trobar una economia fraterna. El mercat ha de tornar a ser el lloc d'agermanament, perquè abans de l'economia de mercat hi havia la guerra de tots contra tots per guanyar benestar. Per això Erasme de Rotterdam, ja el 1503, deia que mantenir la pau entre els pobles europeus havia d'estendre l'àrea de mercat. Però no el mercat capitalista, sinó el mercat civil!

—Mercat civil?

—Sabem que en la ciència econòmica hi ha dos paradigmes: l'anglosaxó d'Adam Smith, segons el qual mercat és el lloc on els subjectes operen per buscar els propis interessos (i, per tant, el mercat està separat de la societat) i la idea del mercat civil, que és exactament el contrari. Segons aquest paradigma, també dins del mateix mercat, i no fora, han de trobar el seu lloc els principis de gratuïtat, do i reciprocitat. La idea del Papa és fer que es desenvolupi un mercat civil, superant la separació que hi ha entre l'esfera econòmica i la social.

—Aquí hi té un paper fonamental el principi de subsidiarietat...

—És un principi bàsic de la Doctrina Social de l'Església, juntament amb els

de solidaritat, la centralitat de la persona humana i el bé comú. La subsidiarietat troba la seva primera formulació en un llibre del 1615 de Joan Althusius, holandès i calvinista, que defineix i desenvolupa aquest concepte exaltant la llibertat d'organització per part dels subjectes i cossos intermedis d'una societat civil, permès per qui governa, en aquell temps el rei. Avui es tracta d'un principi molt actual i, per això, la Unió Europea el va posar com un dels seus principis bàsics. On no hi ha subsidiarietat hi ha dictadura. Els règims dictatorials, d'esquerra o de dreta, han odiat sempre aquest principi, perquè és l'organització que afavoreix la democràcia.

—Quines novetats hi ha a l'encíclica respecte de la *Centesimus annus* de Joan Pau II?

—La *Centesimus annus* tenia com a referència la caiguda del sistema soviètic, amb prou feines dos anys abans de publicar-se, i era una anàlisi del motiu pel qual havia mort el socialisme real. L'encíclica de Benet XVI té com a objectiu primer el fenomen de la globalització de l'economia i el seu finançament. Per això, si la paraula clau de la *Centesimus annus* era la solidaritat, la paraula clau de la *Caritas in veritate* és fraternitat. La nova encíclica prefigura una direcció de mig i llarg termini per a les nostres societats si volem estendre l'àrea de la llibertat.

—Com s'està rebent aquesta encíclica?

—Té un èxit extraordinari arreu del món perquè malgrat no donar indicacions pràctiques unívokes, indica el camí per fer que el mercat sigui democràtic. Hem d'aplicar una democràcia econòmica, que significa que s'ha de deixar llibertat d'acció a subjectes amb idees noves i diferents de la vida. No podem dir que l'emprenedor és només el qui maximitza el benefici. Aquesta és l'aberració i l'error teòric-conceptual més greu dels dos darrers segles. Es pot ser emprenedor sense haver de maximitzar el benefici, sinó perseguint la finalitat social.

—Què opina del G-8 acabat de concloure?

—El G-8 de L'Aquila ha estat probablement l'últim. Avui dia no es pot parlar de G-8, sinó de G-14 o millor encara, de G-20. Fins fa uns anys, el G-8 representava el 90% de la capacitat de producció però avui no és així. És inútil fer reunions en què falten altres protagonistes com el Brasil, l'Índia, la Xina, Mèxic, Sud-àfrica... L'encíclica també ha donat al G-8 el missatge que no es pot governar l'economia i la societat mundial només des de les decisions de vuit països. Això no té cap sentit i cal prendre consciència de la nova geografia i admetre a la taula de les decisions també els que fins ara n'han estat exclosos.

—Per què no s'han respectat les decisions preses en aquestes assemblees, per exemple, en relació amb la defensa del medi ambient i les ajudes contra la pobresa?

—Com bé explica el Papa, això passa perquè no es vol crear una autoritat política mundial. En les últimes pàgines de l'encíclica es diu que totes les promeses poden ser mantingudes solament si hi ha una autoritat política mundial, que ha de ser subsidiària i poliàrquica, que posi en funcionament les decisions preses. No és deure del Papa dir el que això implica concretament, però jo dic que s'ha de crear primer el consell de seguretat de les Nacions Unides en matèria econòmic-social; segon, crear una autoritat mundial per a les immigracions, revisar les regles de funcionament del Fons Monetari Internacional per resoldre el problema de les reserves monetàries, perquè el dòlar ja no és suficient com a moneda de referència. Aquestes són propostes concretes que l'encíclica no pot donar, però que se'n poden extreure.

—Què espera el Vaticà de Barack Obama, també a la llum de la recent trobada del president amb el Papa?

—Queda clar que Obama actua sobre una lenta però convençuda revolució en política internacional, abandonant l'unilateralisme en favor del multilateralisme, en declarar que la democràcia no pot ser exportada i que no es pot imposar amb la força, i també quan diu que la política de les ajudes internacionals ha de ser substituïda per la política de les estructures. De fet, és inútil donar diners als països pobres si després els impedim exportar els seus productes. La visió d'Obama és radicalment diferent de la del seu predecessor. Per això, amb el Vaticà hi ha un canvi. Amb Bush, el Vaticà hi era més a prop pel que fa a la bioètica i la biopolítica, però es trobaven sens dubte molt més allunyats en relació amb la política econòmica i social. Amb aquest president passa a l'inrevés. I aquesta és també la demostració de la vitalitat de l'Església, perquè no hi ha cap altra institució o autoritat moral que sàpiga parlar contemporàniament a tots els homes, encara que no tots hi estiguin d'acord.

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES
per a grans **persones grans**

Tenim una plaça disponible

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

VATICÀ

La defensa de la vida, tema central de la visita d'Obama al Papa

■ El president ratifica el seu compromís per la reducció dels avortaments

Zenit

Ciutat del Vaticà

La defensa de la vida va estar al centre de la visita que el president dels Estats Units, Barack Obama, va fer el 10 de juliol a Benet XVI. Abans de l'audiència privada celebrada a la biblioteca del Papa, el president nord-americà va ser rebut pel cardenal Tarcisio Bertone, secretari d'Estat, acompanyat per l'arquebisbe Dominique Mamberti, secretari per a les Relacions amb els Estats Units. En els col·loquis «es van analitzar primer de tot qüestions d'interès general i que constitueixen el gran desafiament per al futur de cada nació i per al veritable progrés dels pobles, com ara la defensa de la promoció de la vida i el dret a l'objecció de consciència», comença subratllant el comunicat vaticà.

Des que va arribar a la Casa Blanca, Obama ha pres decisions controvertides sobre temes que afecten la vida humana, particularment, aixecar restriccions que prohibien el finançament federal de la investigació de cèl·lules mare embrionàries, així com les restriccions a les subvencions públiques a favor de les associacions que promouen l'avortament a l'estranger. El Papa va regalar al president Obama un exemplar de la seva darrera encíclica, *Caritas in veritate*, en la qual també es tracten aquestes qüestions i, cosa no tan habitual, una altra de la instrucció de la Congregació per a la Doctrina de la Fe sobre algunes qüestions de bioètica *Dignitas personae*, en què es reitera l'oposició de l'Església a l'avortament i a la recerca amb cèl·lules mare.

El pare Federico Lombardi, s.j., director de l'oficina del Vaticà, va explicar als micròfons de Ràdio Vaticana, que el regal de la instrucció és «molt significatiu». «Als Estats Units hi ha un

El Papa va rebre el president Obama i la seva esposa.

Benet XVI, portaveu dels llatinoamericans

Benet XVI es va fer portaveu dels drets legítims dels ciutadans llatinoamericans en la trobada que va mantenir amb el president Obama. En l'audiència privada es va parlar de «la immigració, amb atenció particular a l'aspecte de la reunificació familiar». Tant el Vaticà com l'Església als Estats Units han defensat continuament el dret legítim dels immigrants que es puguin reunir amb la família una vegada s'han instal·lat als països que els acullen per contribuir-hi amb el seu treball. El Papa també va demanar el compromís dels Estats Units en l'ajuda al desenvolupament dels països d'Amèrica Llatina. Així mateix, el comunicat vaticà revela que el Papa i el president van afrontar el «problema del narcotràfic», argument del qual havia parlat aquell mateix dia el Bisbe de Roma amb el nou ambaixador de Mèxic davant del Vaticà, Héctor Federico Ling Altamirano. El Pontífex havia garantit al representant mexicà la col·laboració de l'Església en la lluita contra aquesta xacra que s'ha cobrat innombrables vides els darrers mesos.

gran debat sobre els valors fonamentals de la defensa de la vida, i en això la perspectiva de l'Església i la política del president Obama mostren diferències, a vegades força significatives», va continuar explicant el portaveu. El pare Lombardi va revelar que el president va confirmar en la seva visita «que té la intenció, amb el compromís del govern, de reduir al màxim el nombre d'avortaments».

Segons la nota, en la primera visita d'Obama al Papa «també es va fer referència a la immigració amb atenció particular a l'aspecte de la reunificació familiar». El Vaticà explica que en la trobada també van sorgir temes de política internacional, en concret «els resultats de la cimera del G-8». A les trobades amb el Papa i els seus col·laboradors es van analitzar, a més, «les perspectives de pau al Pròxim Orient, en què hi ha convergència, i altres situacions regionals». «S'ha passat revista a alguns arguments de més actualitat, com el diàleg entre cultures i religions, les crisis econòmico-financeres a escala global, i les implicacions ètiques que tenen, la seguretat alimentària, l'ajuda al desenvolupament sobretot a l'Àfrica i a Amèrica Llatina i el problema del narcotràfic», aclareix el comunicat. «Finalment, s'ha subratllat la importància de l'educació a la tolerància a cada país», revela el Vaticà.

Obama va regalar a Benet XVI una estola de Joan Newmann, sant redemptorista, nascut a Bohèmia, que es va convertir en el primer bisbe canonitzat dels Estats Units. La trobada amb el Papa va tenir lloc en tres fases. Primer, el diàleg cara a cara a la biblioteca privada, després una trobada privada ampliada a la seva esposa, Michelle, i a les seves dues filles, i, en darrer lloc, la trobada amb la delegació presidencial.

Trobada del Pontífex amb universitaris

SIC / Ciutat del Vaticà

El Papa es va reunir amb els més de mil participants en la Trobada d'Estudiants Universitaris Europeus, procedents d'unes 31 missions, reunits a la universitat romana de Tor Vergata, per reflexionar sobre el tema *Nous deixebles d'Emmaús. Com a cristians a la universitat*. El Pontífex va destacar la importància d'una acció pastoral universitària que s'expressi en tota la seva validesa teològica i espiritual per conduir els joves a percebre el misteri profund de l'home i de la història. «A la universitat la presència cristiana es fa cada cop més exigent i alhora fascinant perquè la fe està cridada a oferir el seu insubstitu-

ïble servei al coneixement, que en la societat contemporània, és el veritable motor del desenvolupament.» Del coneixement enriquit amb l'aportació de la fe —va afirmar el Papa— depèn la capacitat d'un poble de saber mirar el futur amb esperança superant les temptacions d'una visió purament materialista de l'existència i de la història. En acabar, va convidar els universitaris a estimar les universitats, que són palestres de virtut i de servei, alhora que els va assegurar que l'Església confia en el compromís apostòlic generós de tots ells, conscients dels desafiaments i de les dificultats, però també de les potencialitats de l'acció pastoral en l'àmbit de les universitats.

Acol·lim i ajudem
les futures mares
amb problemes

Nom: _____
Cognoms: _____
Adreça: _____
Núm.: _____ Pis: _____ Porta: _____
Codi Postal: _____
Població: _____
Província: _____
E-mail: _____

La informació que ens faciliteu serà recollida en el nostre fitxer automatitzat i confidencial. Tens el dret d'accedir-hi i rectificar-la o cancel·lar-la si ho desitges.

Fundació Pro Vida de Catalunya
Bonaplata 42, 1r 08034 Barcelona
Telèfon 932 047 111

ESPANYA

Homenatge als sacerdots bascos executats pels vencedors de la guerra civil

■ Els prelats pretenen «purificar la memòria, servir la veritat i demanar perdó»

Redacció
Sant Sebastià

Es compleixen 73 anys des que els primers sacerdots bascos van ser afusellats a Guipúscoa pels vencedors de la guerra civil. Els preveres executats als anys 1936 i 1937 van ser catorze: Martín Lecuona Echabeguren, Gervasio Albizu Vidaur, José Adarraga Larburu, José Ariztimuño Olaso, José Sargana Uriarte, Alejandro Mendicute Liceaga, José Otano Míguez, c.m.f., José Joaquín Arín Oyarzabal, Leonardo Guridi Arrázola, José Marquiegui Olazábal, José Ignacio Peñagaricano Solozabal, Celestino Ona-indía Zuloaga, Jorge Iturricastillo Aranzabal i Román de San José Urtiaga Elezburu, o.c.d. No es van celebrar per ells els funerals deguts i, en la majoria de casos, no se'n va registrar la mort al Butlletí Oficial de la diòcesi de Vitòria, a la qual, en aquella època, pertanyien els sacerdots originaris de Guipúscoa, Biscaia i Àlaba.

Els bisbes de Bilbao (Mons. Ricardo Blázquez i Mons. Mario Iceta), Sant Sebastià (Mons. Juan M. Uriarte) i Vitòria (Mons. Miguel Asurmendi) han volgut fer un exercici de purificar la memòria, servir la veritat i demanar perdó, juntament amb altres comunitats cristianes de les seves diòcesis, per contribuir a la construcció de la justícia, la pau i la reconciliació. Així, van celebrar un funeral conjunt, l'11 de juliol, a la catedral de Vitòria, amb esment especial d'aquells que al seu dia no en van tenir i en memòria de centenars de persones que van ser

Els prelats bascos han parlat de memòria, veritat i perdó.

executades en aquella contesa. A més, els Butlletins Oficials de cada diòcesi recolliran ressenyes de la vida i mort dels sacerdots que van ser ignorats i els noms s'inclouran en els registres diocesans i en els llibres parroquials corresponents.

Els prelats assenyalen, en un comunicat, que «han passat més de set dècades des de la ruptura tràgica de la convivència originada per la guerra civil, amb efectes dolorosos en l'aleshores única diòcesi de Vitòria. (...) La comunitat eclesial no va ser gens aliena a aquest patiment: a nombrosos laics, religiosos i preveres els fou arrabassada la vida; molts altres van patir represàlies i pèrdues irreparables. Van ser més de setanta els sacerdots i religiosos executats a la diòcesi de Vitòria, als territoris controlats per un bàndol o l'altre». I afegeixen: «Centenars de persones van ser executades, víctimes d'odis i venjança. Recordant-

les totes, la present porta a la memòria especialment tots aquells preveres que, havent estat executats pels vencedors,

han estat relegats al silenci». Els bisbes bascos insisteixen en el fet que «hem de servir a la veritat, que és un dels pilars bàsics per construir la justícia, la pau i la reconciliació. No volem reobrir ferides, sinó ajudar a guarir-les o alleujar-les. Volem contribuir a la dignificació d'aquells que han estat oblidats o exclosos i a mitigar el dolor dels seus familiars i propparents». Igualment, assenyalen que «volem demanar perdó i convidar a perdonar. De cap manera no pretenem erigir-nos en jutges dels altres, sinó reconèixer davant Déu les nostres limitacions en el passat i en el present. (...) En demanar perdó, l'Església es dirigeix, sobretot, a Déu, font de vida i de pau. (...) Que Ell perdoni les nostres ofenses i ens ensenyi així a perdonar els que ens ofenen».

La nota finalitza expressant un desig: «Purificant la memòria; servint la veritat; demanant, oferint i acollint el perdó, volem mirar el passat per aprendre a construir un present i un demà nous.»

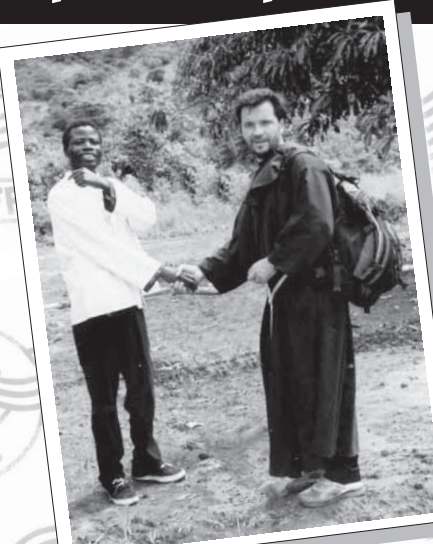
Celebrada la trobada Gazteliza 2009

Redacció / Bilbao

Del 3 al 5 de juliol es va celebrar la trobada a la qual els bisbes Mons. Ricardo Blázquez i Mons. Mario Iceta, van convocar els joves de la diòcesi de Bilbao. En aquesta trobada, que es va desenvolupar en tres etapes i en la qual van participar més de 100 joves, els bisbes i els joves van compartir l'eucaristia i moments de pregària, així com una experiència de comunió, fraternitat i coneixement mutu. Amb el lema «La seva vida, el teu camí-Ibiliz bila», Gazteliza va començar, el divendres dia 3, la primera de les tres etapes en la qual els participants van sortir de Gernika cap a Euba, on hi van passar la primera nit. El dissabte 4, els joves van

anar a Urkiola, on van ser rebuts amb una jornada de pluja i boira. A causa del temps, el diumenge, la tercera etapa de Gazteliza va modificar el recorregut i els participants van anar amb autobús fins a prop d'Elorrio, on hi van arribar caminant. Allà, aquests tres dies de convivència van acabar amb l'eucaristia que va estar presidida per Mons. Iceta. En l'homília, el bisbe va recordar els lemes de cadascuna de les jornades, per encoratjar els joves a continuar aquest camí en la vida de cadascú. María Elordui, directora del Secretariat diocesà de Joventut, ha destacat que Gazteliza ha suposat «una oportunitat per aprofundir en l'experiència de fe, en el seguiment de Jesús com a joves i membres de l'Església».

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 217,06 €** ☐
Àsia i Oceania: 290,38 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell—Iloc, 67—69, 08014 Barcelona — Tel. 934 092 810 — Fax 934 092 820

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El valor de l'espiritualitat

En el fons de tota actuació eclesial realitzada pels cristians cal que hi hagi una espiritualitat ben sòlida. Jesús, veritable cep, ha dit que «així com les sarments, si no estan en el cep no poden donar fruit, tampoc vosaltres no en podeu donar si no esteu en mi». Conèixer, estimar i imitar Jesucrist, aquí rau l'essència de la vida cristiana i d'aquí sorgeix el dinamisme que empeny els cristians a donar testimoniatge de les meravelles que Déu realitza en les seves vides al servei de l'Església i del món.

Tanmateix, aquest programa de sempre cal concretar-lo a cada indret per tal d'ajudar a cada lloc i a cada moment els membres de l'Església a viure més intensament la seva vida cristiana enmig del món.

La consciència cada dia més viva de ser fills de Déu, germans de Jesucrist, temples de l'Esperit Sant i membres de l'Església omple de goig el cor i dóna un sentit més ple a la vida quotidiana. És el goig i la pau que es van assolint més i més quan es realitza aquell programa abans esmentat de conèixer, estimar i imitar Crist. És una opció

que es fa en el baptisme, que es renova en la confirmació i que s'enriqueix constantment en l'eucaristia i en els altres sacraments.

La fe comporta un canvi de vida que es manifesta en tots els àmbits de l'existència del cristià: en la seva vida interior de pregària i d'acolliment de la voluntat de Déu; en la seva participació activa en la vida i en l'activitat de l'Església; en la seva vida matrimonial i familiar; en l'exercici de la seva professió; en l'acompliment de les activitats econòmiques i socials...

Assolir la iniciació cristiana com una adhesió personal, generosa i joiosa a Jesucrist fa que els cristians lliurin més i més la seva vida, el seu temps, els seus béns materials i espirituals a l'Església i a la societat. Així es va prenent més consciència de la pròpia vocació evangelitzadora i missionera, no pas per imposició, sinó per convenciment i per desig, puix que els cristians se senten molt units a l'obra salvadora de Jesucrist. D'aquesta manera s'entenen millor les paraules que el Senyor adreça a tots els cristians: «No m'heu escollit vosaltres a

mi; sóc jo qui us he escollit a vosaltres i us he confiat la missió d'anar per tot arreu i donar fruit, i un fruit que duri per sempre.»

El seguiment de Jesús comporta una exigència de radicalitat. La crida del Senyor a seguir-lo demana plena disponibilitat. Aquest seguir el Senyor està impregnat de l'Esperit de les benaurances, que contrasta permanentment amb els valors dominants en la nostra societat. Això comporta en la vida del cristià ajuntar mística i compromís, contemplació i acció.

Per als cristians la santedat és la primera i fonamental vocació. El sant és el testimoni més esplèndid de la dignitat conferida al deixeble de Crist. Els sants han estat sempre font i origen de renovació en les circumstàncies més difícils de la història de l'Església. De la santedat és d'on neix l'autèntica renovació eclesial, l'enriquiment de la intel·ligència de la fe, la fecunda reactualització vital del cristianisme a l'encontre de les necessitats dels homes i una renovada forma de presència en el cor de l'existència humana.

Als quatre vents

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primat

La vida en Crist

Finalitzat el comentari a la segona part del Compendi del Catecisme de l'Església catòlica ens cal ara endinsar-nos en la tercera part, que és la dedicada a la vida moral. Després de considerar la professió de fe —és a dir, en què creiem els cristians— i l'economia de la salvació —això és, com comuniquen els sacraments allò que creiem— ara repassarem com ha de ser la vida d'un cristià.

El primer que ens trobem és el títol mateix d'aquesta part moral: la vida en Crist. Ens cal deixar de banda una concepció de la vida moral basada en les prohibicions, de caire més aviat negatiu, i adonar-nos que viure cristianament vol dir, sobretot, imitar Jesucrist vivint la seva mateixa vida. La moral catòlica no és una filosofia de la vida, ni una llista de prescripcions o obligacions; és viure la nova vida de fills de Déu en Crist, cosa que arriba a ser possible per la gràcia i els dons de l'Esperit Sant que se'ns donen.

«Adona't, oh cristià, de la teva dignitat», escrivia sant Lleó el Gran. La nostra dignitat és que som fills de Déu, participants de la naturalesa divina. Per tant, hem de dur una vida digna de l'evangeli de Crist.

Ens caldrà, doncs, no perdre de vista en cap moment Jesús nostre Senyor. Repassarem conceptes com el de la nostra dignitat personal; els dons que ens fan imatge de Déu: llibertat, enteniment, consciència, virtuts; així com els ajuts que ens vénen de Déu: la llei, la gràcia; però sempre mirant-nos en Jesús, el nostre germà gran, el Camí, la Veritat i la Vida com ell mateix s'ha anomenat i ho recull l'evangeli de Joan.

És cert que trobem gent que, sense ser cristians, volen portar una vida digna i bona; que busquen una certa excel·lència professional i en les relacions personals; res de tot això no ens és estrany, als cristians. L'ètica natural, la bondat i el bon obrar de moltes persones que potser no

coneixen Déu, ens parla en el fons del desig de felicitat que rau en el cor de tothom, de les ganes de fer el bé com a única manera de tenir una consciència recta i en pau.

Sant Pau escrivia als filipencs: «Per a mi, viure és Crist»; aquesta és la gran novetat de la moral catòlica. Ens cal aquesta referència, que és l'única que pot fer-nos viure de debò una vida reeixida. Una vegada més, i seguint els ensenyaments del papa Benet, hem de dir ben alt i ben fort que la vida cristiana és un gran sí; que els manaments estan plens de sentit positiu, i cadascun d'ells preserva veritables valors de la vida humana; que solament obrint les portes a Crist es pot viure una vida plena i realment feliç, perquè només Crist sap el que hi ha en el cor de l'home.

Que ell ens acompanyi en aquest camí que ha de durar tota la nostra vida.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Roca

www.roca.com

Inspired by water |

opinió

Punt de vista

Enric Puig Jofra, s.j.

Secretari general Fundació Escola Cristiana de Catalunya

Superar la moderada esperança

Després d'un llarg procés, iniciat fa un any i mig amb un document de bases, i que té com a antecedent el Pacte Nacional per a l'Educació del 2006, tenim a les mans la Llei d'Educació de Catalunya (LEC) aprovada amb els vots dels grups parlamentaris de CIU, PSC i ERC, el primer dia del mes de juliol d'enguany.

El text final ha millorat molt respecte l'avantprojecte inicial que era molt poc respectuós amb la realitat històrica de l'educació al nostre país, que ha anat configurant un sistema educatiu plural —escola pública i escola concertada, amb un 63,4 % i un 36,6 % respectivament. Un avantprojecte que provocà la presentació de 225.429 al·legacions per part dels pares de l'escola concertada.

El resultat actual de la LEC és una modificació profunda, fins i tot, del projecte de llei presentat inicialment al Parlament de Catalunya. La LEC aprovada és la millor LEC possible en el nostre context social i polític i d'aritmètica parlamentària. Suposa un important avenç respecte la situació actual de l'escola, tot i que deixa aspectes oberts i ambigus que són el tribut al consens. Entre les oportunitats que presenta convé destacar l'estabilitat, en ser una llei aprovada amb ampli consens entre els partits majoritaris; l'avaluació periòdica del sistema des d'un organisme extern a l'escola; la continuïtat del model lingüístic actual que tant ha contribuït a la cohesió social, evitant la fractura social per aquest tema; la definició, d'acord amb l'Estatut d'Autonomia, del model educatiu de Catalunya com un model d'interès públic que reconeix l'existència de dues xarxes educatives, pública i privada, que es complementen, l'escola pública i la privada concertada integren el Servei Educatiu de Catalunya. És important també el compromís per incrementar, fins a arribar al 6% del PIB, la inversió en educació.

Pel que fa a l'escola concertada convé destacar, també, que estén la gratuïtat als Programes de Qualificació Profes-

sional Inicial i als cicles formatius de grau mitjà, que possibilita l'ajut econòmic per a l'educació infantil (0-3) i les escoles de música i obre perspectives per a la concertació de l'educació postobligatòria (batxillerat i formació professional) i que es compromet a l'homologació de les condicions laborals del professorat.

Pel que fa als aspectes més preocupants convé destacar l'intervencionisme i disparitat de criteris que pot generar la creació i el desenvolupament de les zones educatives i de determinades delegacions de funcions en els ajuntaments; l'aplicació dels contractes programa si pretenen comportar nous condicionaments per als centres amb la possibilitat de divisió en el col·lectiu,...; l'ambigüitat en els marcs competencials que pot generar conflictes amb l'Estat i diluir competències de la Generalitat en consorcis i ajuntaments.

Per tot plegat considerem que la LEC pot ser acollida amb moderada esperança tot i que la comunitat educativa ha de mantenir una actitud vigilant i activa pel que fa al desenvolupament del text legal. Som davant una gran oportunitat. Acomodar el sistema educatiu català, escola pública i escola concertada, a les disposicions de la Llei i a l'esperit que l'anima,

cadascuna des de la seva realitat i missió. La nova legislació demana un canvi de cultura educativa. Deixar enrere picabaralles i enfrontaments estèrils; constatar i estudiar les dificultats del moment, cercant noves respostes. No podem restar ancorats en les que foren adequades fa anys en un altre context, ni en intuïcions que s'han mostrat ineficaces en avaluacions actuals. El servei als infants, joves i adolescents està per sobre de dogmatismes educatius peril·litats. Tots els qui vivim el dia a dia dels centres educatius del país i també la societat catalana, necessitem signes a l'hora d'aplicar la LEC que ens permetin passar d'una moderada esperança a una realitat reeixida. Els infants, joves i adolescents en seran els beneficiaris.

« La LEC aprovada és la millor LEC possible en el nostre context social i polític i d'aritmètica parlamentària »

Saber escoltar

Les sorpreses de l'Evangeli

En Ricard, un jove seminarista, em demana si el puc escoltar. Voldria un xic de claror per entendre un fragment de l'evangeli segons sant Mateu. El text per aclarir és aquest: «Pere digué a Jesús: "Mireu, nosaltres ho hem deixat tot per venir amb vós. Què ens tocarà?" Jesús li respongué: "Us ho dic amb tota veritat: vosaltres, els qui heu vingut amb mi, quan el món renaixerà i el Fill de l'home s'asseurà gloriós al seu tron, també vosaltres us asseureu en dotze trons per governar les dotze tribus d'Israel. I tothom qui pel meu nom ha deixat cases, germans i germanes, pare i mare, fills o camps, en rebrà molt més i posseirà la vida eterna"» (Mt 19,27-29).

Comprenc perfectament que el seminarista desitgi entendre aquestes paraules de Jesús. En Ricard, al capdavant, ha deixat un despatx d'arquitecte, l'amor d'una noia, els diners que guanyava, en fi, una colla de realitats que, humanament parlant, eren legítimes i li podien procurar una vida d'èxit. Val a dir que la seva decisió ha estat molt valenta. Només ell guarda el secret de la seva vocació. I sap que la renúncia, en un primer moment, no li va ser fàcil. El seu determini l'omple de goig encara que se li presentin algunes dificultats.

Sant Pere, en aquest fragment del primer evangeli, ha parlat amb lògica humana. A fi de comptes, els seguidors

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona

de Jesús que han deixat moltes coses, també tenen la temptació —o potser la gosadia— de demanar quina serà la recompensa de la vocació. És lògic. Però obliden que no és el que demana l'evangeli. Han hagut d'aprendre, tal vegada amb enyorança i alguna llàgrima, que han fet la millor aposta de la seva vida. Han deixat, com els apòstols, el seu ofici i han escollit l'ofici de deixebles del Mestre.

La resposta de Jesús a Pere sembla enigmàtica. Com qui tira pilotes fora. Convé escoltar atentament la dita del Mestre. En el renaixement d'un món nou els deixebles estaran al costat del Senyor a l'hora del judici definitiu. I seran els caps de les dotze tribus d'Israel, com a pastors del nou poble de Déu. Grans privilegis! També han de saber que en deixar cases, germans i germanes, pare i mare, fills o camps, en rebran «molt més» i assoliran la «vida eterna».

La renúncia del deixeble significarà rebre «molt més». Això és el que costa d'imaginar. El pretès enigma supera la nostra imaginació. L'evangeli esdevindrà sorpresa de la sorpresa. En Ricard em diu que el text evangèlic el farà meditar i pregar. I es pregunta si hi haurà altres fidels que, en el sacerdoci o en la vida religiosa, voldran deixar-ho tot per seguir Jesús, per tenir una paternitat i fraternitat espirituals. Deixar-ho tot per l'evangeli és la cosa més lògica que un pot imaginar. Els pensaments de Déu sorprenen, però són portadors de certesa. Són causa de goig i de gràcia.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Història, tradició i bellesa

El plat fort del curt viatge a Turquia, del qual he gaudit recentment, semblava que havia de ser la Capadòcia. Jo no esperava gaire il·lusió allò que era atractiu turístic. El Google, imprescindible, m'havia proporcionat moltes imatges, però sabia que, per apreciar la bellesa de certs monuments o paisatges, calia veure'ls al natural.

No puc negar l'originalitat de les formes d'aquestes «xemenies». Vaig imaginar la feina lenta de l'erosió i em va fascinar aquesta tasca, però el resultat no em va impressionar gens. Enyorava Montserrat o el Serval. Vaig pensar en el Mont Blanc imponent, amb el seu *mer de glace* o en el Pedraforca.

Esperava impacient el que m'atreia més: la riquesa plàstica que albergava a les entranyes. Esperava ansiós entrar en alguna de les esglésies subterrànies. Sabia que els decorats no tenien la categoria de les pintures murals d'altres llocs o de quadres guardats als museus. Però estava obsessionat per endinsar-me en aquests antres que van ser refugi místic de sant Basili, aquell amb les regles monàstiques per les quals encara avui es regeixen algunes comunitats de Judà. Volia veure les pintures murals encara que no tinguessin la meticulositat i el color de les d'Andrei Rublev.

En vaig poder veure unes quantes. Les deteriorades em van recordar que el vandalisme i l'avarícia són patrimoni d'arreu. Durant la meua vida, he conegut la desaparició total d'una necròpoli ibèrica propera a Vic. És un exemple de tot el que el desig d'apropiar-se d'un terreny per a conreu i d'unes peces antigues per presumir és capaç de fer. M'he limitat a explicar-ne un exemple.

Algunes composicions murals s'havien conservat en bon estat. No n'ignoro la bellesa plàstica, però a mi, el que em va impressionar més, van ser que aquelles pintures eren expressió del llenguatge teològic tradicional. Quan fa anys se'm parlava que les veritats cristianes ens havien arribat mitjançant l'Escriptura i la tradició, aquesta darrera paraula em sonava com a enraonies de comares, a les quals donava la importància de xafarderies vulgars. Avui sé que no és així. Aquelles composicions, la seva meticulositat, la seva exactitud, em deien que transmetien veritats revelades amb minuciositat.

Llegia allò que els iconògrafs havien escrit, sense equivocar-me en el seu relat. En la de la Nativitat, la figura discreta de santa Maria em deia que tot i ser imprescindible històricament, el que era important ontològicament, era aquell Infant que descansava, no en un pessebre, sinó en un sepulcre, ja que la proesa salvadora era la Resurrecció. Les dues llevadores que rentaven meticulosament l'Infant, en proclamaven la humanitat, una de les veritats fonamentals de la nostra fe. Quan llegim un llibre cal que coneguem les lletres, que sapiguem sintaxi, el significat dels accents, els punts i a part, etc. Quan contemplem una icona amb interès cristià, cal conèixer el significat dels colors, de la proporció de les figures humanes i del valor dels gestos, etc. Fer-ho amb deteniment, és aprendre una lliçó de teologia.

Una icona és un vehicle de tradició, no una composició plàstica pura. Per això, entre altres coses ha de ser sempre igual per no trair la transmissió de la veritat revelada. Per això serveixen de prova del que Déu ha volgut que coneguèssim, el mateix que pretén la lectura del text bíblic.

A sobre, com sempre, portava una Bíblia. Aquell dia era superflu que la llegís.

Finestra a la vida

Victòria Molins,
s.t.j.

«Caritas in veritate», a prop del poble

Sóc davant d'una taula de treball, llegint i subratllant l'encíclica de Benet XVI, *Caritas in veritate*. A baix, al carrer del meu barri on dona la meua finestra, sento els crits d'una baralla entre dos homes. La manca de recursos, el problema de l'habitatge, l'atur... totes aquestes conseqüències d'una crisi financera i de les desigualtats socials de tots els temps, afecten, d'una manera especial, els meus veïns.

Els protagonistes de la baralla estan sense feina des de fa temps, passen moltes hores al carrer i en aquests moments no tenen ni idea del tema que és objecte d'estudi per a mi i per a molts dels que podem arribar a aquest tipus de pensament... No cal que digui res, perquè cadascú pot aportar les seves conclusions.

Tornant a l'encíclica, hi ha dos aspectes —entre molts d'altres— que m'han impressionat, tant en el text original com en alguns dels comentaris que he llegit:

«El mercat, per ell mateix, no en té la culpa.» El Papa remarca que, en realitat, el mercat és només un instrument i que, si bé «pot orientar-se en sentit negatiu» això no és per culpa de «la seva pròpia naturalesa» sinó d'una «certa ideologia que el guia en aquest sentit». «Cal no oblidar que el mercat no existeix en el seu estat pur» sinó que «s'adapta a les configuracions culturals que el concreten i el condicionen». Per tant, el que ha fallat no és tant el mercat sinó les «referències egoistes» que l'han regit durant massa temps. I com que la meua dèria és l'aplicació de la doctrina als fets que m'envolten, penso en aquests moments en un dels amics que ho passa molt malament. Treballava en una empresa que en aquest món de la globalització ha cercat produir a menys cost i més guany, i, per tant, cercant una mà d'obra més barata. Això ha fet que la planta es traslladi a un altre país. Molts treballadors s'han quedat a l'atur. El meu amic, ara per ara, fa alguna feina mal pagada i sense gaires condicions. Però en aquest neoliberalisme no hi ha elecció possible...

«La globalització no és ni bona ni dolenta.» El Papa també parla de la globalització, que «a priori» no és «ni bona ni dolenta» sinó que «serà el que la gent en faci», afirma. En aquest sentit, «oposar-se cegament» a aquest fenomen «seria una actitud errònia, preconcebuda, que acabaria ignorant un procés que té també aspectes positius», amb el risc de «perdre una gran ocasió per aprofitar les múltiples oportunitats de desenvolupament que ofereix», si bé és veritat que, «si es gestiona malament», el resultat pot ser el contrari, és a dir, que en lloc d'una redistribució de la riquesa «comporti una redistribució de la pobresa», adverteix.

La Dori i el Wilson no llegiran mai aquesta doctrina del Sant Pare però són un exemple clar del que jo tinc el privilegi de llegir i entendre. Ells són una conseqüència d'aquesta globalització tant en la part positiva com en la negativa. Fugint de la pobresa van arribar a un país desenvolupat, i han contribuït, sense imaginar-s'ho, a aquesta «redistribució de la pobresa» de la qual parla Benet XVI.

No nego que aquestes encíclics siguin uns factors importants per crear una mentalitat fonamentada en els valors humans, però, per a l'Església de les petites comunitats que no tenim capacitat immediata per canviar el món i les estructures injustes, només hi ha un camí: el de la fraternitat, el del compartir i estimar.

Dins del pluralisme efectiu de la nostra societat, m'agradaria que la veu del Sant Pare no fos només una veu «institucionalitzada» que, a banda d'arribar a poca gent, tindria el refús que actualment té per a una gran majoria. Tan sols amb gestos visibles i testimonials per part de la institució eclesial, dels creients i dels homes i dones de bona voluntat, es farà entenedora aquesta doctrina fruit d'una saviesa teològica a la qual pocs arribaran.

Zoom

Eduard Brufau

Fins a començament de setembre es pot visitar al Caixaforum de Barcelona l'exposició Palladio, l'arquitecte. La mostra aplega plànols, maquetes i objectes diversos sobre l'obra d'aquest gran arquitecte renaixentista italià. Andrea Palladio va ser l'autor tant de construccions civils com religioses del nord d'Itàlia, com ara la cúpula de la catedral de Vicenza o l'església del Redemptor de la ciutat de Venècia (a la fotografia).

Lluís Serra Llansana
(llserrall@gmail.com)

Signes d'avui

Un text per llegir i meditar

Caritas in veritate, la tercera encíclica de Benet XVI, és un text per llegir i meditar, però es trobarà amb tres dificultats per a la seva comprensió, en gran part per influència dels mitjans que generen desinformació.

La primera, conformar-se amb titulars. Convido a llegir-la i meditar-la. Avui funcionem amb frases curtes i amb etiquetes falses. Estem, com afirma Michel Lacroix a *El culto de la emoción*, atrapats en un món d'emocions sense sentiments. El Papa parla a la intel·ligència amb senzillesa i claredat. Com va escriure Paolo Rodari a *Il Reformista*, 25 de març del 2009, referint-se a Joseph Ratzinger: «El seu parlar és racional, típic de la lògica i de la metafísica. Ofereix sempre respostes racionals als problemes i, per això, no pot sinó prescindir de les reaccions emotives que en el món aquestes susciten. El món, sovint impregnat d'irracionalitat sobretot quan es defineix "racionalista", té dificultat a comprendre'l perquè té una reacció emotiva, i sovint no sap anar més enllà de l'emotivitat, tal com s'atura en casos particulars i no va a l'universal.» No obstant això, parla a la gent del carrer. Entra a les zones intermèdies, en els grisos de les qüestions bàsiques, per matisar i aclarir. No manipula l'emoció sinó que apel·la a la fe i a la raó. No aborda només les qüestions tradicionals en el camp social, sinó que s'endinsa en espais nous i en situacions de frontera. Fomenta una nova síntesi humanista i propugna un desenvolupament autèntic i integral.

La segona, la ignorància, menyspreu i distorsió que ha patit l'encíclica per determinades instàncies de poder. La mateixa sobirania dels Estats està limitada pel nou context econòmicosocial i financer internacional. El capital vol campar al seu aire i emmordassa els protagonistes polítics, ja sigui en països rics o pobres, mitjançant la corrupció. La veu del Papa representa una proposta nítida que també va fer arribar al G-8, en la vigília de la

seva reunió a L'Aquila. Silenci, ignorància o distorsió... en gran mesura, perquè els mitjans no han llegit l'encíclica. També perquè la denúncia que conté i els criteris ètics pels quals advoca no interessa que arribin al gran públic. El ressò mediàtic de l'encíclica ha estat de riure. Quatre vaguetats i girem full. Hi ha injustícies estructurals en el sistema econòmic internacional, que no convé airejar, perquè «com més maror més peix». Curiosament, l'esquerra que pretén aglutinar el discurs social no actua de cap altra manera. Coincideix amb el neoliberalisme més descarnat a silenciar i manipular. Es defuig el debat i es converteix el Papa, com es fa al *Polònia*, en un ésser excèntric i desequilibrat.

La tercera, l'anàlisi superficial de la crisi en la qual estem immersos. El factor humà, guiat per la veritat, és clau. El sistema condueix al col·lapse a causa de l'ambició desmesurada de l'enriquiment a qualsevol preu i en el menor temps possible, que aboca al caos social. Benet XVI afirma que «qualsevol decisió econòmica té conseqüències de caràcter moral». L'error ètic ha quarterat l'edifici econòmic. Ha fet una anàlisi terminològica de la versió oficial de l'encíclica en castellà. La referència a l'ètica apareix 29 vegades (*ètica, ètiques, èticament, bioètic*) i moral, 44 vegades (*moral, morals, moralment, immoral*). Però deixant de banda les partícules com articles, preposicions, conjuncions... la paraula més esmentada en el text és *desenvolupament* (vinculada a diferents realitats) amb 234 vegades, seguida d'*home* amb 126 vegades. Els poderosos cerquen els diners i el guany. La seva ambició ens ha enfonsat en la misèria, com a moltes solucions que apliquen els polítics —lligats de mans pel capital— per resoldre la crisi. El Papa té la seva alternativa: el desenvolupament de l'home, que brolla de la caritat, el seu concepte clau. L'opció és nostra i nostra és també la responsabilitat.

我有三寶持而保
之二曰慈二曰儉三
日不敢爲天下先

Posseeixo tres gemmes precioses que
tinc amagades com tres tresors.

La primera es diu «compassió».

La segona es diu «moderació».

La tercera es diu «humilitat».

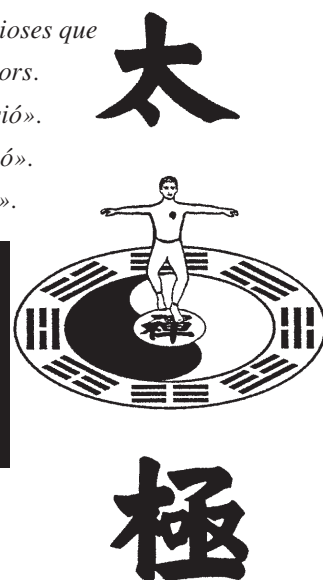
**CONVIVÈNCIES
AMB PETER YANG**

Del 20 al 30 d'agost
a Arbúcies, GIRONA
Organitzen: Gemma Casado
Teresa Llechá.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

«Rincón del Silencio»

c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 242 787

CARTES DEL LECTOR

■ «Caritas in veritate»

«La caritat en la veritat de la qual Jesucrist s'ha fet testimoni amb la seva vida terrenal i, sobretot amb la seva mort i resurrecció, és la principal força impulsora de l'autèntic desenvolupament de cada persona i de tota la humanitat.» Així comença la tercera encíclica que Benet XVI acaba de fer pública, sens dubte no deixa de sorprendre'ns un cop més un dels grans teòlegs del nostre temps.

És cert que la «caritat va més enllà de la justícia, perquè estimar és donar, oferir d'allò «meu» a l'altre; però mai sense justícia, la qual porta a donar a l'altre el que és «seu», el que li correspon en virtut del seu ésser i del seu obrar. És a dir, que no puc «donar» a l'altre d'allò meu sense haver-li donat en primer lloc el que en justícia li correspon. Qui estima amb caritat els altres, és abans que res just amb ells».

Perquè no ens enganyem, res no és aliè a l'ètica i la moral; llegiu sinó la primera conclusió del Sant Pare: «Sense Déu l'home no sap on anar ni tampoc no aconsegueix entendre qui és.»

Per això, en aquests moments tan durs que travessem qui ajuda?, doncs l'Església i les institucions vinculades a ella, com fundacions, instituts religiosos, escoles que compleixen unes funcions educatives, sanitàries i assistencials que exigien dels poders públics una forta aprovació de fons si algú no ho fes en el seu lloc. El benefici d'aquestes prestacions recau en els sectors socials més desfavorits, incloent-hi immigrants, malalts o persones que no tenen cap ajuda oficial.

Mai millor dit, «La caritat en la veritat». Benet XVI és una persona dedicada a proclamar l'evangeli sense rebaixes, és un testimoni fidel i lúcida de l'Evangelí. Gràcies, Sant Pare, per l'immens regal que ens fa amb els seus escrits i homilies.

ELENA BAEZA
Màlaga

■ L'oportunitat d'una nova cortina de fum!

Un dels debats més irreconciliables de la meua època d'estudiant de Dret, que vaig començar l'any 1975, era el referent al tema de l'avortament. Afortunadament, el tema es va pacificar amb l'arribada de la democràcia, que va promulgar la llei que està en vigor actualment i que ara el govern socialista té molta pressa per reformar. Aquesta llei ha convertit Barcelona en una de les capitals de l'avortament europeu (no crec que aquest títol agradi gaire als progressistes de la ciutat).

La nova llei que el grup socialista durà al Parlament és d'un oportunisme que ratlla l'obsenitat. La soledat parlamentària del president del govern, amb una crisi econòmica galopant i amb una xifra d'aturats esgarriosa, que afecta qualsevol classe social, fa que hi respongui amb una fugida endavant cercant la crispació social i la confrontació amb l'Església catòlica. Un cop més, des de Madrid es llença una cortina de fum!

Possiblement hi ha molts motius per a la confrontació amb la cúpula eclesial, amb algunes decisions de la qual molts creients ens sentim dolgudament distants. Però això no obsta per dir que, si no fos per la xarxa social de voluntariat que es mou sota organitzacions eclesials, possiblement la xarxa de l'atur seria encara més gran, atès que els serveis socials públics, per la seva manca de dinamisme, són incapaços de donar la resposta que hom reclama...

Però retornem al nucli del que voldria comentar: el nou projecte de llei que permet avortar als 16 anys sense que els pares hi tinguin res a dir. Senzillament, ho considero una invitació a la irresponsabilitat social. Jo creia que una societat moderna i avançada fomentava que els seus ciutadans fossin cada cop més responsables. Aquesta és l'única manera que es produeixin avenços socials de

qualitat. Deixar que les administracions ens ho arrangin tot fomenta la passivitat dels ciutadans i el seu desinterès, ja que consideren que tot se'ls ha de donar fet.

Al marge d'aquesta irresponsabilitat, crec que la llei o la seva proposta fomenta el masclisme pur i dur, ja que sembla que l'home no contreu cap responsabilitat i que l'única funció del jove és passar-s'ho i fer-ho passar bé i la resta passa a un segon pla com si no anés amb ell.

Em sembla que l'educació sexual és bàsica, però que forma part de la maduresa de la vida i que, per tant, no ha de passar per davant de qualsevol altre aprenentatge. Francament, legitimar que noies menors de 16 anys, que no tenen ni dret a vot, puguin prendre una decisió tan important i, sovint, traumàtica, no ho puc compartir. I també es dona la paradoxa que aquestes mateixes noies necessitin l'autorització paterna perquè els centres d'estudi puguin fer ús de la seva imatge. Penso que és una altra manera de trencar l'estructura familiar.

Afortunadament, des de les pròpies files socialistes ja han sorgit veus molt assenyades que veuen en aquesta proposta un oportunisme polític que, possiblement, trenqui totes les regles ja que per al president del govern, sembla que per mantenir-se al poder, qualsevol preu a pagar és legítim. Crec que potser ha arribat el moment també de superar allò que deia Maquiavel en la seva obra *El príncep*: «El fi justifica els mitjans.»

Hem d'iniciar el camí per fer que les polítiques públiques tinguin un alt contingut en valors i actituds de millora de la societat. Lleis com l'esmentada, al meu entendre, van totalment en sentit contrari, ja que tal com he dit, fomenten la banalitat i el relativisme, que és l'avantatge de la manca de progrés social, i la destrucció de la societat per si mateixa.

Si tingués dret a votar aquesta llei, votaria NO!

JULI GENS i RIVALT
Constantí

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Un bon catecisme

—Tinc una néta que acaba de fer la Primera Comunió. Fa poc va venir a casa amb la seva mare. Li vaig preguntar el Parnostre i no se'l sabia bé. Què els ensenyen a la catequesi? També voldria preguntar-li quin llibre o catecisme li podria regalar perquè n'apregui més...

—A les sessions de catequesi que es fan a les parròquies es procura ajudar en la iniciació cristiana dels nens que hi assisteixen. Els catequistes i sacerdots, penso jo, som col·laboradors dels pares en la seva missió d'educar cristianament com es van comprometre en el seu matrimoni i en el baptisme dels fills. La responsabilitat principal pertoca als pares. Si la seva néta, després de dos cursos de catequesi i d'haver rebut la Primera Comunió, encara no sap bé una cosa tan elemental com la pregària dominical, caldria preguntar als pares de la neta què fan. El Parnostre és una oració que ha de ser apresada a casa, dels llavis del pare i de la mare, i també dels avis. Quan un nen comença a assistir a catequesi ja ha de saber i, sobretot, resar habitualment aquestes pregàries. Probablement la seva néta no ha tingut aquesta experiència de pregària a casa i gairebé amb tota seguretat, els seus pares mai no l'acompanyen a l'església per celebrar la fe amb la comunitat cristiana. Què podem fer amb aquesta deixadesa cristiana a les llars? Miri, de la majoria dels nens que fan la Primera Comunió, el diumenge que segueix ningú no va a missa. Per què? Doncs senzillament perquè als seus pares no els interessa. És una tasca important implicar eficaçment les famílies en l'educació cristiana dels fills i en la transmissió de la fe. Els catequistes fan el que poden i fins i tot més i en el seu conjunt són persones realment benemèrites. Li recomano que es posi ràpidament en la tasca d'ensenyar i fer assaborir el Parnostre a la seva néta. Sé d'àvies que fan meravelles amb els seus néts. I sobre el llibre que em pregunta li diré que hi ha un catecisme excel·lent que acaba de sortir publicat: *Jesús és el Senyor*. Un text promulgat amb l'autoritat dels nostres bisbes, amb un llenguatge bíblic i amb una bona exposició doctrinal que servirà per a la iniciació cristiana dels nens i que pot ajudar la seva néta, amb una bona catequista com vostè, a repassar i adquirir la doctrina cristiana elemental que ha de conèixer-se en fer la Primera Comunió.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

■ Sense perdó no hi ha reconciliació

He llegit a *Catalunya Cristiana* uns articles atret per l'anunciat *Reconciliem-nos! En els 70 anys de la guerra civil espanyola*. Al meu entendre es tracta d'uns articles molt influïts per la ideologia de l'autor i és natural, a tots ens afecta la pròpia ideologia. Entenc, però, que la ideologia ens gasta males passades, sobretot la ideologia dominant. Citaré, perquè tinc molts anys, un parell d'anècdotes:

Quan era petit a Sant Celoni, recordo un jove ben plantat que passejava pel poble, ben cofoi, amb l'uniforme d'«El Frente de Juventudes», trenta anys més tard el vaig veure en una festa a les Rambles i era un furibund nacionalista català.

L'any 1936, a Catalunya hi havia molt pocs falangistes, però l'any 1939 n'eren legió.

Els que tenim anys sabem prou bé que moltes coses que quan érem joves trobàvem malament ara trobem bé, i que moltes que ara trobem bé abans les trobàvem malament. Seguir la ideologia dominant dona certa comoditat, tothom ho troba bé, però moltes vegades afebleix en gran mesura les nostres conviccions íntimes.

Penso que els catòlics hem de tenir sempre present els manaments i el primer d'ells és: «Estimar Déu sobre totes les coses i el pròxim com a tu mateix per amor a Ell.» Vull dir que, és clar que podem tenir ideals, però el primer és Déu

i la resta ha d'estar sotmès a Ell.

Rellegia aquests dies uns escrits de la meua estimada filla Rosa, *Anem més endins per anar més enllà*, i en copio uns fragments que penso que són prou explicatius: «El nostre instal·lament, la nostra fredor espiritual, la nostra monotonia creient... sovint és fruit de pensar que ja no hi ha res més a fer... una mica ens passa que ens oblidem de Déu. I potser, avui, vivim un cert moment eclesial rendit, acomplexat, poc esperançat i entusiasta. Molt capaç de crítica i de judici, a vegades un pèl victimista... amb una exigència per part d'uns de renovació entesa com a actualització i/o aproximació a la cultura actual, per part d'altres l'exigència d'un aferrar-se a formes com si això reafirmés la identitat, d'altres mantenint-se... però m'atreveria a dir que potser no acabem de fer el pas de revitalització construïda no intel·lectualment o ideològicament o activistament, sinó des de la conversió que experimentem quan som capaços de deixar-nos transformar per Déu mateix que considero que és el mateix que dir revitalitzar-nos mitjançant la pregària. Deixar que Déu interrogui la meua vida. Si no ens renovem interiorment no arribem a testimoniar l'amor de Déu.»

Si com ens deia la Rosa «anem més endins», entendrem que sense perdó no hi pot haver reconciliació, i el perdó el necessitem tots i sempre.

JOAN DEULOFEU
Barcelona

«Un salm ressona en l'ocàs, quan ve la nit» (sant Ambròs)

Pere Tena

bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

Els salms vespertins

En la seva *Explanació als salms*, sant Ambròs emmarca el dia amb la recitació dels salms (vegeu l'article de la setmana passada). La pregària de l'Església ha assumit el que podem anomenar «temps» dels salms, i ha escollit per cada dia un salm de caràcter matinal, sigui expressament matinal, sigui adaptable a l'actitud del començament del dia.

Una cosa semblant ha fet amb els salms que es poden anomenar «vespertins». Diguem, d'entrada, que no identifiquem els salms «vespertins» amb els salms de les Vespres. Des de molt antic —n'és testimoni la Regla de sant Benet— els salms de les Vespres segueixen la numeració amb molt poques excepcions, començant pel salm 109, propi de les Vespres del diumenge. És cert que el salm 140 —primeres vespres del diumenge I del salter— es pot considerar un salm vespertí clàssic, per la seva referència a l'ofrena del capvespre: «Que pugi el meu prec davant vostre com l'encens, alço aquestes mans com m'ofrena del capvespre.» Fora d'aquesta comparació,

res no fa pensar en una pregària vespertina.

Tanmateix, la Litúrgia de les Hores té uns salms vespertins propis per quan «ressona l'ocàs, quan ve la nit»: són els salms de Completes.

Els salms clàssics de Completes

Durant molts segles, el Breviari Romà va proposar tres salms per a l'oració abans del descans nocturn, les Completes. Eren el salm 4 (oració confiada del vespre), el 133 (la pregària vespertina en el temple) i el salm 90 (Certesa de la protecció de l'Altíssim). No es preveia cap variació; eren els mateixos cada dia, i això permetia una fàcil memorització, que ajudava a la pregària tranquil·la, sigui comunitària, sigui individual, d'aquesta oració nocturna. Actualment, aquests salms estan distribuïts entre les dues Completes del diumenge, i poden ésser utilitzats lliurement qualsevol dia.

El salm 4 és un salm que expressa confiança plena en Déu, a partir del reconeixement dels grans favors que Déu ja ha fet al salmista: «M'heu eixamplat el

cor en els perills..., el Senyor m'ha fet favors meravellosos...» Per això, també reposa tranquil durant la nit. La litúrgia ha pres aquest salm per a l'Ofici de lectures del dissabte sant, evocant el «son en pau» de Crist, i la seva seguretat a les mans del Pare. Qualsevol de nosaltres, però, pot recitar amb raó aquest salm, especialment en acabar un altre dia en el qual ha pogut experimentar el «goig de la claror de la mirada de Déu», més gran que el goig que pot donar qualsevol guany i honor temporal. El salm té, en un moment, un eco del *Magnificat*: «El Senyor m'ha fet favors meravellosos.»

El salm 133 és un salm brevíssim, salm de benedició dialogada entre els qui «es queden de nit a la casa del Senyor» i els qui retornen a casa després del pelegrinatge. Cada vegada que el recitem, aquest salm ens porta a pensar en els cristians que també durant la nit s'aixequen a lloar el Senyor, o en els qui esmercen bona part de la nit en l'adoració eucarística. Són punts lluminosos en l'univers espiritual, que mantenen la «*laus perennis*» de l'Església.

El salm 90, finalment, posat ara en les Completes després de les segones vespres del diumenge, és el salm que d'una manera més expressiva i completa expressa la confiança en Déu, nit i dia: «No et farà por la basarda de la nit, ni la fletxa que vola de dia.» És salm de l'èxode personal de cada fidel, el camí de la vida. Per això és el salm de les temptacions de Jesús en el desert, i també el salm de la Quaresma de l'Església. Díficilment hi ha cap altre salm que infongui tanta pau i serenor en l'esperit com el salm 90. Les darreres estrofes no són, com les altres, paraules que anuncien la protecció, sinó paraules de Déu mateix que confirma l'itinerari de salvació del just: el salvarà, el protegirà, l'escoltarà, saciarà el seu desig de llarga vida...

La Litúrgia de les Hores proposa també altres salms per les Completes: el 85 (dilluns), el 142 (dimarts), un fragment del 30 i el 129 (dimecres), el 15 (dijous) i el 87 (divendres). De tots ells, és remarcable el 15, salm que anuncia la resurrecció de Crist, segons la interpretació cristiana, des dels apòstols.

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ☐ **Nascut a Imola, nord d'Itàlia, cap a l'any 380**
- ☐ **Bisbe de Ravenna i gran orador**
- ☐ **Va combatre les heretgies i la corrupció**
- ☐ **Va morir l'any 450**
- ☐ **Declarat Doctor de l'Església per Benet XIII l'any 1729**

Als segles IV i V Ravenna era una ciutat pròspera i dinàmica, fins i tot més que la mateixa Roma, que es trobava en decadència. La seu episcopal d'aquesta ciutat, doncs, era un lloc cobejat i massa influït per la política i la corrupció. Per això, quan l'any 433 el papa Sixt III va nomenar nou bisbe de Ravenna Pere Crisòleg, la ciutat el va rebre amb indiferència, convençuda que seria un prelat sense relleu.

Però ben aviat sant Pere Crisòleg va demostrar tenir moltes virtuts: no només va lluitar contra les heretgies, sinó que es va mantenir incorruptible davant de les pressions polítiques; es va manifestar

com un gran orador, per la qual cosa es va guanyar el sobrenom de *Crisòleg* («paraula d'or») per la bellesa dels seus discursos i la traça en l'argumentació; va fer construir nombroses esglésies per tota la ciutat. Per tots aquests motius el poble de Ravenna se'l va estimar molt i les seves prèdiques van ser copiades àvidament. Gràcies a això, ens n'han arribat fins avui uns 180 sermons.

Sant Pere Crisòleg

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions
(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI I) TEMPS DE DURANT L'ANY

(Salteri: setmana 1)

JULIOL

26. DIUMENGE

XVII de durant l'any, Verd. Lectures: 2 Reis 4,42-44 / Salm 144 / Efesis 4,1-6 / Joan 6,1-15

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Joaquim i Anna.

27. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 32,15-24.30-34 / Salm 105 / Mateu 13,31-35. Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa: *Sant Cugat* (MO), Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Pantaleó, mr.; Celestí I, p.; Aureli, mr.; Santes, Juliana i Semproniana.

28. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 33,7-11;34,5b-9-28 / Salm 102 / Mateu 13,36-43

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Víctor I, p. i mr.; Nazari i Cels, mr.; Ursus, ab.; beat Urbà II, p.; Santes, Catalina Thomas, rel.

29. DIMECRES

Santa Marta (MO), *Blanc.* Lectures: Èxode 34,29-35 / Salm 98 / Joan 11,19-27 (o bé: Lluc 10,38-42)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Adam; Fèlix III, p.

30. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Èxode 40,16-21.34-38 / Salm 83 / Mateu 13,47-53. Si es vol: *Sant Pere Crisòleg* (ML), *Blanc.* Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, Girona, Tarragona, Tortosa, Urgell i Vic: *Els màrtirs de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu* (MLI), Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Abdó i Senén, mr.; Justí de Jacobis, b.

31. DIVENDRES

Sant Ignasi de Loiola (MO), *Morat.* Lectures: Levític 23,1.4-11.15-16.27.34b-37 / Salm 80 / Mateu 13,54-58. Girona: Aniversari d'òbit bisbe Josep Cartañà, *Morat.*

AGOST

1. DISSABTE

Sant Alfons M. de Liguori (MO), *Blanc.* Lectures: Levític 25,1.8-17 / Salm 66 / Mateu 14,1-12. Girona: *Sant Feliu* (F), *Blanc.*

ALTRES CELEBRACIONS: Santes, Fe, Esperança i Caritat.

Comentari de la PARAULA

M. Teresa Llach, c.c.v.

Que res no es perdi

El gran signe, l'àpat dels pans i els peixos, primordialment és un pre-anunci de l'Eucaristia, que relaten els quatre evangelis i que reiteren, amb un segon relat, Marc i Mateu. Justament, a Joan, la narració està inscrita com una prèvia al discurs sobre el Pa de vida.

Tanmateix, la indicació de Jesús per recollir les sobres, perquè res no es perdi —dotze coves de pa— dona per a més d'una aplicació: els qui hem estat segellats pel baptisme no podem malbaratar el dons i les gràcies de Déu, especialment els referits als béns sacramentals, que tenen com a cimal l'Eucaristia. Però també trobem una connotació ben actual, ecològica, pel que fa a la realitat: els béns materials demanen una cura especial; no podem ser depredadors de la natura, i prou veiem que el seu espoli es gira contra nosaltres com una immensa amenaça.

I encara més: ni individualment, ni col·lectivament no podem llençar, malgastar, desapropiar, o arrabassar els recursos que proporcionen l'alimentació als humans. Ni podem fer-ho amb el mateix menjar material, en concret. En el nostre món milions de persones estan desnodrides o es moren de fam. Aquestes paraules de Jesús, que poden passar desapercebudes, són una crida per als cristians a practicar la justícia a favor dels famolencs, a treballar per a una redistribució més igualitària dels béns primaris. En el benentès que les sobres no són les deixalles, sinó que ens remetent a la superabundància de pocs enfront de la indigència de molts.

LECTURES BÍBLIQUES

Diumenge XVII de durant l'any

Jorge Rojas

Lectura primera

2Re 4,42-44

Tots en menjaran i encara en sobrarà

Lectura del segon llibre dels Reis:

En aquells dies, un home de Baal-Salisà va anar a dur a l'home de Déu, Eliseu, vint pans d'ordi, els primers de la collita i vi novell. Eliseu digué al seu servidor: «Dóna-ho a tota la comunitat i que mengin.» El servidor li contestà: «Com puc donar això a un centenar d'homes?» Però Eliseu insistí: «Dóna-ho a tota la comunitat i que mengin. Això diu el Senyor: Tots en menjaran i encara en sobrarà.» Ell ho repartí, en menjaren i encara en sobrà, tal com el Senyor havia dit.

Salm responsorial

144

Que us enalteixin les vostres criatures,
que us beneixin els fidels;
que proclamïn la glòria del vostre Regne
i parlin de la vostra potència.

R. Tan bon punt obriu la mà, Senyor,
ens sacieu de bon grat.

Tothom té els ulls en vós, mirant esperançat,
i al seu temps vós els doneu l'aliment.
Tan bon punt obriu la mà,
sacieu de bon grat tots els vivents. *R.*

Són camins de bondat els del Senyor,
les seves obres són obres d'amor.
El Senyor és a prop dels qui l'invoquen,
dels qui l'invoquen amb sinceritat. *R.*

Lectura segona

Ef 4,1-6

*Un sol cos, un sol Senyor,
una sola fe, un sol baptisme*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, jo, pres per la causa del Senyor, us prego que visqueu com ho demana la vocació que heu rebut, amb tota humilitat i mansuetud, amb paciència, suportant-vos amb amor els uns als altres, no escatimant cap esforç per estrènyer la unitat de l'esperit amb els lligams de la pau. Un sol cos i un sol esperit, com és també una sola l'esperança que neix de la vocació rebuda. Un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme, un sol Déu i Pare de tots, que està per damunt de tot, actua a través de tot i és present en tot.

Al·leluia

Lc 7,16

*Ha aparegut entre nosaltres un gran profeta,
Déu ha visitat el seu poble.*

Evangelí

Jn 6,1-15

*Jesús repartí els pans a tota la gent.
En repartia tant com en volien*

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús se'n anà a l'altra riba del llac de Galilea, el llac de Tiberíades. El seguia molta gent, perquè veien els senyals prodigiosos que feia amb els malalts. Jesús pujà a la muntanya i s'hi assegué amb els deixebles. S'acostava la Pasqua, la festa dels jueus. Jesús alçà els ulls, veié la gentada que anava arribant i preguntà a Felip: «On comprem pa perquè puguin menjar tots?» Ho preguntava per veure què hi deia Felip. Jesús ja sabia què volia fer. Felip li respongué: «Necessitaríem molts diners per poder donar només un tros de pa a cadascun.» Un dels deixebles, Andreu, el germà de Simó Pere, diu a Jesús: «Aquí hi ha un noi que té cinc pans d'ordi i dos peixos, però, ¿què és això per a tanta gent?» Jesús digué que fessin seure tothom. En aquell indret hi havia molta herba i s'hi asseguren. Eren uns cinc mil homes. Jesús prengué els pans, digué l'acció de gràcies i els repartí entre tota la gent asseguda. El mateix va fer amb els peixos. I en repartia tant com en volien. Quan tothom quedà satisfet, digué als deixebles: «Recollíu el que ha sobrat, que no es faci malbé.» Ho recolliren i, de les sobres d'aquells cinc pans d'ordi, n'ompliren dotze coves. Quan la gent s'adonà del prodigi que Jesús havia fet, començà a dir: «Segur que aquest home és el profeta que havia de venir al món.» Jesús, sabent que anaven a apoderar-se d'ell per fer-lo rei, es retirà tot sol a la muntanya.

caterist estiu

SUPLEMENT D'ESTIU CULTURAL I SOLIDARI

NÚM. 4

OBERT PER VACANCES

Processó de Santa Cristina a Lloret de Mar

Mn. Josep M. Castellà
Rector de Lloret de Mar

No és cap secret que la vila de Lloret de Mar està totalment abocada a rebre, a servir, a fer agradable l'estada a tots aquells que la trien per passar-hi uns dies de vacances. També hi ha qui hi té la seva segona residència: això li permet desplaçar-s'hi sovint, els caps de setmana, i fer-hi llargues estades en temps de vacances. La veritat és que a Lloret de Mar s'hi està molt bé. I la parròquia, què ofereix? A la gent que està de pas, fonamentalment dues coses: la possibilitat de celebrar la seva fe i un espai de repòs i de cultura.

La celebració de la fe comporta poder trobar l'Eucaristia en idiomes entenedors. Cada dissabte i diumenge (tot l'any) hi ha missa en castellà a les 18 h. El turisme de la resta d'Espanya (sobretot els jubilats) s'expressa a ple pulmó en les pregàries i cants coneguts als llocs de parla castellana. Però cada setmana has de començar amb gent nova que sempre està de pas. Aquestes eucaristies també són lloc d'acollida per als llatinoamericans.

L'altre moment d'acollida és la missa internacional o «pluri-lingüe». Els diumenges, a les 10.30 h, estem atents a la gent que va arribant i preguntem de quina parla són; llavors els oferim poder llegir l'Evangeli en el seu idioma. Tenim fulls preparats en castellà, francès, neerlandès, anglès, alemany, italià i polonès. Segons la gent que hi ha, es van fent les diverses proclamacions. Els cants en llatí (gregorià o de Taizé) donen unitat a l'assemblea, com una nova Pentecosta. No cal saber molts idiomes; cal tenir materials a punt i oferir-los a la gent. Ho agraeixen molt sincerament.

L'altre espai que es pot oferir als turistes és el lloc concret del temple parroquial: obert matí i tarda es converteix en lloc de recolliment, de pregària, d'encendre un ciri, d'admirar una arquitectura, de contemplar un retaule. També ocasionalment el temple acull grups corals estrangers que ofereixen un concert. Compartir vol dir això: no només oferir, sinó també estar prou oberts perquè ells puguin aportar.

Podria semblar que només ens dediquem als de fora; i no és veritat. Durant tot el curs les activitats pròpies de tota parròquia s'adrecen incansables a mainada, jovent, adults i gent gran. Però a l'estiu canvia el ritme: és

temporada alta i molta gent desapareix engolida per uns horaris de treball exagerats. «Mossèn, a l'estiu no em busqui.»

Però Lloret té un parèntesi singular: una barreja de tradició i religiositat popular. És la Festa Major de Santa Cristina. El 24 de juliol mig Lloret paral·litza la seva activitat per poder complir amb la tradició d'anar en processó a Santa Cristina. És una preciosa processó marítima que porta la imatge i la relíquia de la santa des de l'església parroquial fins a l'ermita de Santa Cristina. Aquest dia els vaixells de passejar turistes són els qui embarquen la Cobla (que no deixa de tocar), les imatges, obrers i obreres, clergat i autoritats, confraries i devots. Moltes altres barques i barquetes van acompanyant la «nau capitana» i sobretot els 9 lla-

guts que fan el trajecte a força de rem. Els vogadors d'aquestes 9 barques surten de la platja gran de Lloret i van desfilant per davant Cala Banyes, la platja de Fenals, els jardins de Santa Clotilde, Sa Boadella i, en el punt en què es divisa el campanar de Sant Pere del Bosc, aixequen els remes enlaire i s'entona el cant de la Salve. A partir d'aquí comença la regata del *S'amorra amorra* fins a la platja de Santa Cristina. La processó puja fins a l'ermita, on se celebra l'Eucaristia i es venera la relíquia. A migdia la processó retorna, però ara qui posa les mans als remes són les colles de noies vogadores que, en un altre *S'amorra amorra* molt disputat, intenten arribar les primeres a la platja de Lloret. Les imatges de santa Cristina, sant Jaume i sant Elm tornen a l'església parroquial mentre la gent es disposa a completar una diada que ha començat molt aviat i acabarà molt tard.

ESTIU SOLIDARI

«Ça deviens intéressant!»

Sandra Gordo
Sarh

Que traduït significa: «Això comença a ser interessant!» La frase que un dels nostres «alumnes» utilitza en la primera jornada del curs d'informàtica en descobrir les funcionalitats del programa *paint* defineix perfectament com ens sentim després d'haver arribat finalment a Sarh, a «casa», i sobretot amb les primeres experiències del grup al complet.

Moniquilla, Albert i Alexis se'ns uneixen després d'un viatge de dos dies per arribar des de N'Djamena. Aquest mateix trajecte, fa només un any, potser hauria implicat dos dies més. Alexis, que va viure dos anys aquí, fins i tot se sent «decebut» per l'asfaltat de les carreteres i la manca de controls policials. Almenys els darrers quilòmetres ens permeten descobrir la bellesa de les seves terres rogenques i dels seus grans sots. Estem arribant a la fi del món?

El diumenge ens despertem contents amb la primera pluja malgrat que això dificulti circular i caminar per aquests carrers de fang. Sorpren veure instruments musicals que després no podran ser tocats perquè la Coral no ha aconseguit arribar a la catedral.

Mónica, la nostra doctora Quinn particular, comença al dispensari de Maingara. Cada matí acompanya el doctor Edouard i la germana Marguerite. Se sorpren no únicament dels pocs mitjans, sinó

també de la situació deteriorada en què es troba. El poble txadià és pacient per naturalesa; esperen durant hores que els arribi el torn de ser atesos.

Dimecres, primer dia de classe, aula plena a vessar d'alumnes impacients per descobrir què és un ratolí i com engegar un ordinador. Crec que no hi ha dos ordinadors iguals, fins i tot jo tinc dificultats per descobrir on hi ha l'interruptor d'un d'ells. Vés a saber de quin any és! Això em recorda que hem vingut carregats amb uns quants portàtils donació d'una entitat bancària. Els que es troben en pitjor estat podran ser reemplaçats per d'altres de millors. Comença bé el curs, no hem patit cap tall de llum, aconseguim fer les 4 primeres hores de les 40 previstes.

Planifiquem la resta del mes i veiem que ens falten dies... Dies en què podrem conèixer millor els nostres *correspondants*: Geneviève, Viviane, Isidore i Gloria. Ells seran els qui de prop ens descobriran la cultura i els costums txadians. Neguits i somnis d'uns joves que, després de saber que han aprovat la «selectivitat», es fan les mateixes preguntes que els joves de Catalunya: «Què vull ser de gran?»

SABIEU QUE...?

El nou Codi Civil català suprimeix el testament davant del rector

Joan Lluís Pérez-Francesch*

El dia 1 de gener d'enguany entrà en vigor la Llei 10/2008, de 10 de juliol, del llibre quart del Codi Civil de Catalunya, relatiu a les successions. Una de les novetats d'aquest text legislatiu és que a partir d'ara desapareix la competència tradicional de fer testament davant del rector de la parròquia. Els testaments no executats hauran de ser protocol·litzats davant de notari, atès que en un altre cas caducaran en un termini de quatre anys. El govern de la Generalitat es compromet a facilitar la protocol·lització dels testaments atorgats davant de rector dipositats als arxius parroquials i, en conseqüència, els rectors que tinguin testaments no executats cal que els protocol·litzin davant notari per tal de no incórrer en responsabilitat per negligència.

El dret civil català, autèntica competència nuclear de l'autonomia política de Catalunya, obvia una de les pràctiques seculares del dret de testar, que tot i el seu desús, expressava una concepció de la societat, que clarament no es vol mantenir. La nova regulació de la successió «actualitza» les formes de dictar testament i suprimeix una de les pràctiques immemorials de la nostra tradició jurídica, la mateixa tradició jurídica que quan interessa es fa servir com a criteri per tal d'argumentar la raó de ser de la nostra autonomia —vegeu l'art. 5 de l'actual Estatut d'autonomia.

A partir d'ara els tipus de testaments que es poden

atorgar en aplicació del dret català es redueixen a dos: el notarial, en les modalitats de testament obert i testament tancat, i l'hològraf, és a dir l'escrit i signat de manera autògrafa pel testador, que és presentat després de la mort davant el jutge o el funcionari competent.

El testament davant de rector era propi d'una societat tradicional, més homogènia, en la qual l'Església catòlica tenia més influència social i més vinculació directa amb el poder civil establert. En aquest context, cal recordar que fins i tot desenvolupava una part important de funcions públiques que avui porta a terme l'Estat.

Ara, però, es regira la història i el legislador se situa en l'altre extrem: suprimeix el paper públic de l'Església en nom de criteris «moderns» i «progressistes» com ara l'aconfessionalitat de l'Estat —convertida en

expressió de laïcisme militant—, o el multiculturalisme i el pluralisme religiós entesos com a *tabula rasa* de la història i de la tradició jurídica catalana. L'opció del legislador actual és diversa de la llei precedent de 1991 —no fa tants anys!— o d'èpoques anteriors com el text de 1960, i s'atreveix a suprimir sense contemplacions una pràctica immemorial a casa nostra des de les Decretals del segle XIII.

En el punt que comentem, el llibre quart del nou Codi Civil de Catalunya relatiu a les successions, n'aprofita una reforma legislativa per tal de fer una obra d'enginyeria social, tot bandejant un dels trets característics de la història col·lectiva de Catalunya com a país, que és la presència constant i útil de l'Església catòlica.

* *Professor Dret Constitucional Universitat Autònoma de Barcelona*

ANEM DE FESTA

Santa Anna, patrona del Vendrell

Vicenç Cabré

És difícil saber des de quan es venera santa Anna al Vendrell; la referència que porta més lluny es troba a la *Consueta* del Vendrell, on el rector Mn. Josep Guitart explica que l'any 1899 va voler restaurar la imatge de la santa que veneraven a l'església i que, en netejar-la dels guarniments i afegits, es va trobar una imatge d'alabastre que la premsa de l'època datava al segle XV.

No hi ha cap dada de l'origen d'aquesta imatge i l'única iconografia és a les fotografies del seu altar, publicades a la *Consueta*. Va desaparèixer l'any 1936 i va ser substituïda després per l'actual, obra de Josep Borrull, que representa la santa amb la Verge nena.

Una altra iconografia és a la façana de l'església, damunt de la porta principal, on apareixen també santa Anna i la petita Maria. Aquesta imatge va ser restaurada amb les altres de la façana fa pocs anys.

Sobre la veneració a santa Anna, Jaume Remón, al *Vendrell Històric*, ja fa esment d'una Confraria dedicada a la santa que va

Ajuntament del Vendrell

Són molts els actes que se celebren durant la festa major.

rebre unes indulgències papals l'any 1621. A la mateixa font es troben referències al retaule de l'altar de la santa, fet l'any 1744, perdut també el 1936.

A la *Consueta* de Mn. Manuel Aumatell, redactada l'any 1789, apareix santa Anna com a patrona de la parròquia, encara que el titular era sant Salvador. Es diu expressament que la festa major de la vila se celebra aquella data, tot i que per Sant Salvador, el 6 d'agost, es fes una celebració solemne al temple.

Sobre aquesta aparent dualitat, segons l'historiador vendrellenc Salvador Caralt, en principi, el patró de la vila i del temple era sant Salvador, que era considerat patró dels pagesos; en canvi, santa Anna era patrona dels menestrals, boters i fabricants d'aiguards.

El segle XVIII el Vendrell es va expandir, i aquesta prosperitat es va fonamentar sobretot en l'elaboració i comerç de vins i aiguards, que sortien per mar des de la platja de Sant Salvador. No és estrany que els elements menestrals prevalessin sobre els pagesos. De tota manera, si aquest canvi es va fer, va ser abans de l'arribada de Mn. Aumatell (1773),

ja que, d'altra manera, ho hauria recollit a la seva *Consueta*.

Paradoxalment, l'homenatge a la santa té avui menys protagonisme que abans: al migdia de la festa es fa a l'església l'ofici solemne, amb cant dels goigs; al mateix temps, es fa una gran cercavila dels grups folklòrics de la vila, que atreu una munió de públic. Quan arriben a la plaça Vella, els diferents grups actuen davant del temple, amb les seves músiques i pirotècnia, que molts anys han coincidit amb la missa. S'ha intentat concordar els horaris de totes dues activitats, però sense gaire èxit.

Una vegada acabada la missa, la Colla local dels Nens del Vendrell fa la seva actuació, molts anys juntament amb una altra colla convidada, en el que és un dels principals esdeveniments de l'any. Altres actes de la festa major tenen caràcter cívica, com els ballets pels carrers i la gran cercavila de foc, en què els diables i el bestiari popular recorren els carrers en un itinerari que acaba a la plaça Vella, on es fa la darrera carretillada i s'acaba amb l'encesa del campanar, contemplat des de tot el terme.

LLIBRES PER ALS MÉS JOVES

Jugar amb les matemàtiques

Lourdes Figueiras (text) i Roger Simó (il·lustracions), *La cinta sense fi*. Editorial Cruïlla, Col·lecció Els Contes de l'Ahmes, Barcelona 2009, 29 pàg.

Als nens i nenes els agrada plantejar problemes, pensar, buscar i trobar solucions creatives. Tot això és el que caracteritza l'activitat matemàtica. Els contes d'aquesta col·lecció són històries per crear i resoldre problemes que sorgeixen en l'ambient quotidià de menuts i grans. Els contes d'Ahmes permeten compartir les matemàtiques, jugar-hi, conèixer-ne la història i, sobretot, integrar-la de manera habitual en l'entorn familiar.

Petits artistes

Linne Bie, *El pequeño Edu no se aburre nunca*. Editorial Juventud, Barcelona 2008, 14 pàg.

Al petit Edu li encanta pintar i dibuixar. Li agrada xipollejar a l'aigua de la banyera, jugar amb la plastilina i pintar. Després, a vegades el petit Edu va una mica brut, però no passa res! El més important és divertir-se! Així, trobem les aventures d'aquest menut a la platja, a l'habitació, a la cuina de casa... Aquest llibre tracta sobre els primers plaers creatius i està pensat per a nens i nenes a partir de 18 mesos.

Iniciació a la papiroflèxia

Jon Tremain, *Origami. Papiroflèxia per a principiants*. Combel Editorial, Barcelona 2009, 48 pàg.

L'editorial Combel presenta un llibre per aprendre a crear figures amb la tècnica de papiroflèxia, mitjançant un paquet d'iniciació. El llibre, amb 48 pàgines en color, conté instruccions pas a pas i il·lustracions que ensenyen com s'ha de plegar qualsevol figura, des d'un cigne fins a una nau espacial. També inclou 40 fulls de paper especial, llapis de color i uns ulls mòbils molt divertits. Amb Origami, l'antiquíssim art de la papiroflèxia sembla molt fàcil.

El món de Tea

Editor Geronimo Stilton, *El código del dragón*. Editorial Destino, Barcelona 2008, 181 pàg.

Tea Stilton és una periodista decidida, intrèpida i fascinant. Ella és l'enviada especial de *El Eco del Roedor*, el famós diari que dirigeix el seu germà Geronimo Stilton. En els seus llibres, Tea narra l'amistat i les aventures d'un grup de cinc joves investigadors: el Club de la Tea. En aquest llibre, es planteja un gran misteri: què amaguen els soterranis de l'antiga Universitat de Ratford?, qui ha raptat Hans Ratonio? Aquesta és la història de la seva primera i increïble aventura...

ESTIL ESTEL: recomanacions discogràfiques

Humor i teatralitat «a capella»

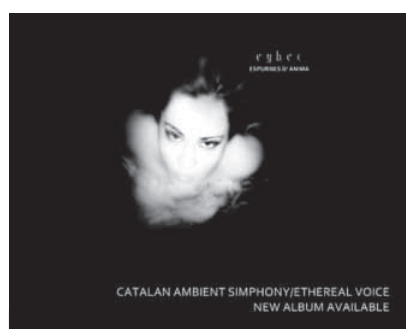
Aquest grup format per cinc músics aragonesos celebra el seu 15è aniversari. Amb l'únic suport de les seves veus, recreen la sonoritat d'una gran varietat d'instruments (bateries, guitarres, metalls, etc.) i enriqueixen les seves habilitats com a vocalistes amb un espectacle carregat d'humor i teatralitat. A *Vocalitessen* ofereixen una selecció de 18 temes, des d'èxits del pop hispà i internacional, fins a clàssics de la música popular i temes de composició pròpia.

B Vocal, Vocalitessen.
Delicias a Capella.
Galileo MC.

Viatge a la imaginació

Eybec és un duet format per la cantant i lletrista gironina Eysa i el compositor i guitarrista barceloní Bernat Compte. En aquest àlbum de debut, *Espurnes d'ànima*, ofereixen una veu única en el panorama musical català, tenint sempre l'horitzó del mar Mediterrani com a referent. Les seves cançons ens submergeixen en atmosferes que conviden a l'evasió, amb pinzellades de diferents gèneres, on cada cançó és un camí i la veu, un viatge a la imaginació.

Eybec, Espurnes d'ànima.
Picap.

Ritmes tradicionals i moderns

Nova Galega de Danza presenta el seu últim espectacle: *Tradiccion*, on barreja les melodies tradicionals amb harmonies i textures modernes. En aquest sentit, és decisiva la col·laboració del nou director musical de la companyia, Pedro Lamas, amb el pianista de jazz asturià, Jacobo de Miguel, que dona com a resultat una música molt personal, d'autor. El treball s'enfoca a l'arrel i tracta d'evitar al màxim les desviacions folkloristes, amb la finalitat d'apropar-se més a la contemporaneïtat.

Pedro Lamas, Tradiccion. Nova Galega de Danza. Falcatrada.

Rock i compromís social

A las buenas y a las malas és el títol de l'àlbum de Rosana per al 2009. El disc es va gravar als estudis Sonoland de Madrid. Està format per 13 temes, interpretats i compostos en la seva totalitat per la mateixa artista. Amb un aire més rocker que els seus primers discos, la presència de les guitarres es fa més evident i prenen més força les lletres amb un caràcter més compromès i una càrrega social important, i abandona d'aquesta manera la línia llatina.

Rosana, A las buenas y a las malas. Warner Music.

Recomanació cultural

L'exposició *Fer país, conèixer món*. La cartoteca del Centre Excursionista de Catalunya es pot visitar fins al 12 d'octubre a la Pinacoteca Coll Bardolet, plaça Anselm Clavé, 3 - 17530 Campdevànol. L'entrada és lliure. Horari: divendres, de 17.00 a 20.00; dissabtes, d'11.00 a 14.00 i de 17.00 a 20.00, i diumenges i festius, d'11.00 a 14.00.

La mostra dona a conèixer l'origen, la formació, les col·leccions principals i algunes de les obres més interessants de la Cartoteca del Centre Excursionista de Catalunya. Hi ha mapes que tenen un gran valor patrimonial i científic, uns altres són molt insòlits i curiosos, i tots ells tenen la característica comuna de presentar una gran bellesa gràfica. L'ideari del romanticisme, caracteritzat per una visió «idealitzada» del paisatge, explica la varietat temàtica dels mapes, no només tècnics, sinó també socials, artístics i folklòrics. Un llegat de la gran tasca de recopilació cultural que van efectuar els excursionistes científics catalans del segle XIX.

Terrassa és una de les ciutats industrials catalanes per excel·lència. Compta, per tant, amb un patrimoni fabril i modernista destacable i amb el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya. Però, a banda de la realitat industrial, obrera i burgesa, Terrassa té un conjunt d'edificis religiosos únics, bona part dels quals tenen l'origen en l'antic bisbat visigòtic d'Ègara. Una visita completa a la Terrassa religiosa, renovada seu episcopal des de l'any 2004, ens ocuparà tot un dia.

LATE

Les esglésies de Sant Pere

Per al visitant, el que més destaca del centre Terrassa és l'activitat constant que hi ha i la munió que gent que hi troba a gairebé totes hores. Passejant per la Rambla d'Ègara, el Raval de Montserrat, la plaça Vella o el Portal de Sant Roc la ciutat ens dona la benvinguda amb el seu esperit més viu i emprendedor. Al mateix temps, la quarta població de Catalunya, amb més de 200.000 habitants, ens fa l'efecte de conservar perfectament un ordre, un teixit social propi, una certa manera de fer que la caracteritza i que fa que aquest bullici social, lluny d'atabalar, sigui un dels seus principals atractius.

Més tard tornarem al centre de la ciutat, però ara ens encaminem una mica més enllà, cap al torrent de Vallparadís, on hi ha el conjunt monumental de les esglésies de Sant Pere. Són tres temples situats en una zona tranquil·la, construïts en un mateix recinte i gairebé a tocar entre ells: Santa Maria, Sant Miquel i Sant Pere. Els experts les qualifiquen d'excel·lents pel fet de conservar vestigis en alguns casos de fa més de 1.500 anys. Els treballs de restauració i condicionament recents han tingut com a resultat facilitar l'accés i les visites, potenciar la unitat del conjunt i descobrir-hi elements arqueològics nous.

La primera que volem visitar és Santa Maria, la que hi ha més a la dreta de tot i que té un campanar visible des de tot Vallparadís. Havia estat l'antiga catedral visigòtica d'Ègara, i d'aquella època encara se'n conserven alguns elements, com ara el mosaic que decorava el terra, datat del segle V. És una obra enorme que ocupa tot l'espai situat just abans d'entrar a l'església, cosa que ens indica que el temple era molt més gran que l'actual. Tot i que està fragmentat, les tessel·les que queden dibuixen tot de figures geomètriques i sanefes, que ens recorden els millors mosaics romans.

Entrem a l'església, una obra plenament romànica, però que conserva molts indicis anteriors. A dins impera la nuesa gairebé total de les parets, cosa que ens permet palpar l'essència de la construcció. El terra en bona part està alçat perquè hi puguem veure les restes d'època visigòtica. Entre elles ens crida l'atenció un antic baptisteri no gaire gran, just per permetre el bateig per immersió del neòfit. A l'instant ens recorda el baptisteri germà que havíem vist al Museu de Lleida, si bé aquest de Terrassa no ha conservat les columnes. Al costat mateix hi ha un fragment de mosaic en què podem veure la figura inconfusible d'un paó. Aquest animal per als primers cristians simbolitzava la resurrecció i la vida eterna, per la qual cosa sovint el representaven en àmbits funeraris. En aquest cas el paó decorava la tapa d'un sarcòfag d'una persona influent dins de la comunitat cristiana, potser fins i tot d'un dels primers bisbes d'Ègara, ens atrevim a aventurar nosaltres.

A mà dreta de l'absis hi ha una capella amb unes pintures romàniques que narren la vida i la mort de sant Tomàs Becket, on apareix el sant atacat brutalment al cap amb una espasa. El tema és realment poc habitual, en primer lloc per tractar-se d'uns fets contemporanis a la realització dels frescos (el sant va ser assassinat l'any 1170, i les pintures són a tot estirar 20 o 30 anys posteriors); i en segon lloc perquè es tractava d'un sant d'Anglaterra, territori amb el qual òbviament Terrassa no tenia un contacte freqüent. L'assassinat d'aquest arquebisbe, però, va commoure tota la cristiandat occidental, de manera que en territoris tan allunyats com Catalunya s'hi van arribar a dedicar capelles. L'absis principal també conserva pintures, en aquest cas prero-

Retaule de sant Abdó i sant Senén.

Interior de Sant Miquel.

Sant Miquel.

Santa Maria.

Sant Pere.

màniques, del segle X, amb el tema prou conegut del Pantocràtor. En diferents llocs dels murs de la nau també veiem làpides i inscripcions de diferents èpoques, una de les quals, romana, conserva la primera inscripció coneguda amb el nom de la ciutat d'Ègara.

Sortim per anar a visitar la segona església, Sant Miquel. Al nostre entendre és la més peculiar i diferent del conjunt. És de planta quadrada, cosa molt poc habitual, i en la seva forma actual és la més antiga de totes, ja que és preromànica i per tant data de fa més de mil anys! Els arqueòlegs i historiadors han arribat a la conclusió que la funció d'aquest temple era funerària, i que possiblement s'hi veneraven les restes d'un sant màrtir. A l'interior, un conjunt de vuit columnes delimiten un espai quadrat coronat per una cúpula. En un dels costats se situa l'absis amb l'altar, que es troba notablement elevat respecte el terra principal. Tota la distribució és poc corrent i té un regust molt antic, que a nosaltres ens sembla lleugerament oriental, reforçat potser per les llaceries de guix que decoren les finestres.

En un dels angles de l'església hi ha unes escales estretes que duen a la cripta, on encara s'accentua més la sensació d'antigor que hem tingut tan bon punt hem entrat a l'edifici. Les escaletes donen a un passadís que al final gira a l'esquerra i va a parar a un altar molt petit. En aquest indret claustrofòbic de corredors i estances estretes il·luminades feblement la sensació de cacatumba és aclaparadora. Aquí el misteri gairebé es pot palpar i ens podem fer càrrec del que devien sentir els cristians de fa més de mil anys quan hi baixaven per venerar les relíquies dels màrtirs. Quan pugem de nou a la nau principal aquesta ens sembla fins i tot moderna i espaiosa comparada amb la cripta. Ara ens adonem que ens havia passat per alt un element: l'absis conserva unes pintures murals romàniques que representen un tema no gaire corrent en la iconografia: els somnis del profeta Ezequiel.

Dirigint-nos cap al tercer temple a través de tota l'esplanada, on els treballs de acondicionament han dibuixat amb herba i llambordes les siluetes de les nombroses tombes antropomòrfiques que hi ha uns quants centímetres per sota d'on caminem. L'església de Sant Pere, l'única que avui dia té funcions de parròquia, a primer cop d'ull enganya, perquè no sembla tenir tants elements antics com les altres dues. Una mirada atenta cap a l'absis exterior, però, delata una superposició de construccions més antigues que l'actual romànica. A l'interior és justament a l'absis on descobrim l'element més peculiar: un altar de pedra preromànic de més de mil anys d'antiguitat. Un grup de visitants que acaba d'entrar s'atansa fins al presbiteri i la guia els dona les explicacions pertinents sobre una peça tan singular. Els informa que és l'únic altar de pedra d'aquesta època que es conserva a tota la Península Ibèrica. Després els fa fixar en el terra, decorat amb un mosaic tan antic com l'altar, si bé en bona part ha estat reconstruït.

Mentre la guia va fent les seves explicacions concises nosaltres ens dirigim cap als peus de la nau. A mig temple hi ha una capella barroca prou bonica, però hi ha una noia que prega molt devotament agafada als peus d'un Sant Crist i no gosem destorbar-la. De manera que passem de llarg i arribem fins al costat de la porta de l'entrada, on ens espera una joia del gòtic: el retaule de Sant Abdó i Sant Senén, de Jaume Huguet. A part de la seva indiscutible qualitat artística, l'interès d'aquesta peça és que se n'ha conservat el contracte, que porta data de l'any 1460. Els dos sants hi són representats com uns nobles ricament vestits, i amb un posat aristocràtic que no perden ni en les escenes més crues del martiri. Coronant el retaule hi ha els escuts de Barcelona, ciutat de residència de l'artista, i de Terrassa, població que el va encomanar i que encara el custodia.

TERRASSA EPISCOPAL

La Cartoixa i la catedral

Molt a la vora d'aquestes antiquíssimes esglésies hi ha la cartoixa de Vallparadís, a la qual accedim per un pont que creua el torrent del mateix nom. De fora estant, però, l'edifici té tot l'aspecte d'un castell —amb fossar inclòs— perquè aquesta va ser la seva funció inicial. No va ser fins al segle XIV que va acollir la primera comunitat cartoixana. Avui forma part, com les esglésies, del Museu de Terrassa, i acull una exposició permanent de la història de la cocapital del Vallès. Just a l'entrada, a mà esquerra trobem l'antiga església de la cartoixa, d'un gòtic perfecte però molt austere, en consonància amb l'esperit ascètic dels fills de sant Bru. La nostra visita a aquest espai coincideix amb una exposició de retaules renaixentistes i barrocs que, sense ser tan esplendorosos com el que hem vist a Sant Pere, tenen el seu interès. Nosaltres ens fixem en la figura d'un ermità ancià, amb el cos tapat pels abundants cabells i la barba blanca i amb un rosari a les mans; no l'acabem de reconèixer i la informació del cartell tampoc no ens ho aclareix, perquè els experts no saben si representa sant Onofre o bé sant Pau ermità.

Deixarem la deliberació de l'assumppte als experts en iconografia i nosaltres a continuació fem cap al recinte al voltant del qual s'articula tot l'edifici: el claustre. Al nostre parer és el lloc més bonic de la cartoixa. És gòtic i de dos pisos, però tan austere com l'església, i al mig hi ha un pou que en el seu temps abastia d'aigua tota la comunitat. En un dels laterals hi ha l'antiga sala capitular, que potser és l'estança arquitectònicament més elaborada tenint en compte que es tracta d'una cartoixa. Actualment s'hi exposen restes arqueològiques diverses, entre les quals destaca un curiós sepulcre romà de plom tan ben conservat que a dins encara hi podem veure les restes òssies d'un egarenc de fa dos mil anys. Al pis superior hi ha les sales dedicades a la Terrassa medieval, moderna i contemporània amb força objectes de la vida quotidiana dels darrers 150 anys. És interessant el contrast de veure exposades costat per costat fotografies i peces pertanyents als industrials burgesos d'una banda i als obrers de l'altra.

Deixem el castell-cartoixa per tornar

Cartoixa de Vallparadís.

Claustre de la Cartoixa.

Conjunt del Sant Enterrament.

Catedral del Sant Esperit.

L'ETIMOLOGIA DE TERRASSA

Tot indica que el nom de Terrassa ve de *Terracium castellum*, que significa «castell de terra». Probablement es referia a una construcció fortificada feta de tàpia, i no de pedra com era més habitual. Altres etimologies que s'han proposat és que es refereixi a una terrassa —un terreny agrícola— o que provinguí de «torrassa», la torre principal d'un castell. En tot cas a l'escut de la ciutat hi apareix des de fa segles una torre fortificada.

al centre de la ciutat, però abans passem per diversos edificis interessants. El primer és el convent de sant Francesc un edifici de façana no excessivament atractiva però que té un claustre barroc digne de visitar. El que el fa més singular és la decoració de les parets, feta a base de ceràmica del segle XVII, que representa la vida de sant Francesc. Més al centre hi ha la casa Alegre de

Sagrera. És una de les cases modernistes més refinades de Terrassa, amb pintures d'Alexandre de Riquer i un jardí que farà les delícies dels més romàntics. A la part oposada del nucli antic, en una antiga fàbrica, trobem el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, de visita obligada, i la Masia Freixa, una construcció modernista de línies ondulants.

El centre de Terrassa és, indubtablement, el raval de Montserrat, amb el bonic ajuntament neogòtic, i la plaça Vella, presidida per la catedral del Sant Esperit. De seguida

es nota que aquesta plaça és un dels llocs preferits pels terrassencs per passejar i prendre alguna cosa després de comprar als carrers comercials veïns. L'animació, sempre assenyada, hi és contínua. El que li dona un cert aire solemne és el temple catedralici, la façana del qual és una barreja de neogòtic i racionalisme contemporani. L'interior, d'un gòtic tardà transformat pels

esdeveniments històrics, ens sorprenen pel gran espai únic que arriba a crear. Només fa cinc anys que és catedral, però resulta evident que per les dimensions ho hauria pogut ser des del començament.

Del temple terrassenc la peça artística més coneguda és el grup escultòric del Sant Enterrament, fet íntegrament de marbre. És una de les poques mostres d'escultura renaixentista que queden a Catalunya, juntament amb el retaule major de Poblet i els sepulcres del convent de sant Bartomeu de Bellpuig i els de l'atri del monestir de Montserrat. Tot el conjunt està il·luminat adequadament, i ressalta dramàticament la figura jacent de Crist, que té el cap inclinat cap a nosaltres. Al seu voltant s'arrauleixen la Mare de Déu i les altres Maries, Sant Joan, Josep d'Arimatea i Nicodem, cadascun dels quals

expressa el seu dolor de maneres molt diferents: la Mare de Déu amb un gran desconsol que no aconsegueix apaivagar l'abraçada filial de Sant Joan; els altres dos homes amb un posat força més introspectiu. L'escena aconsegueix captivar l'espectador que, commogut davant del cos sense vida de

Crist, per moments gairebé se sent com una figura més del conjunt.

La catedral del Sant Esperit també té un petit museu parroquial, tot i que nosaltres creiem que potser s'hauria d'anomenar més pròpiament museu catedralici. La visita s'ha de concertar amb antelació. No s'hi guarda una quantitat ingent d'obres, però algunes d'elles són força valuoses i sorprenents, com ara uns evangelis il·lustrats del segle XI.

Abans de sortir de la catedral i deixar definitivament Terrassa en asseiem en un banc del mig de la nau i contemplem amb atenció l'espectacular presbiteri. Les pintures, les imatges, els relleus i el cor són una obra colossal de la immediata postguerra i substitueixen els elements destruïts l'any 1936. Les destrosses van ser notables, però el Sant Enterrament, tot i els desperfectes, es va poder recuperar. El presbiteri, però, es va haver de refer. La resultat, cal dir-ho, és digne d'un temple que va haver d'esperar centenars d'anys per ser, finalment, una catedral.

Més informació sobre la ciutat:
www.terrassa.org/

VACANCES

Misses a llocs d'estiueig de l'interior

✓ ALELLA

Parròquia de Sant Feliu
V.: 20.00 h, *D.*: 10.00h, 12.00 h, 20.00 h.

✓ ALMACELLES

Parròquia de la Mare de Déu de la Mercè
V.: 21.00 h. *D.*: 10.00 h, 11.15 h, 18.00 h.
Suchs *D.*: 8.30 h, 12.30 h.

✓ BAGÀ

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.0 h. *D.*: 11.00 h.
Santuari de Paller *D.*: 10.00 h.
Residència *D.*: 9.00 h.

✓ BANYOLES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. *D.*: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Monestir V.: 18.00 h. *D.*: 9.00 h.
Sant Pere
V.: 19.00 h. *D.*: 11.00 h.

✓ BERGA

Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 12.00 h,
Església de Sant Joan
V.: 20.30 h, *D.*: 10.00 h., 19.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 20.00 h. *D.*: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Sagramentàries
V.: 19.30 h. *D.*: 11.00 h.
Santuari de Queralt
D.: 11.00 h, 12.00 h.

✓ BISBAL d'EMPORDÀ, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h, *D.*: 9.00 h., 20.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 19. h. *D.*: 11.00 h.

✓ BESALÚ

Parròquia de Sant Vicenç
V.: 20.00 h. *D.*: 9.00 h, 12.00 h.

✓ BORGES DEL CAMP, LES

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.30 h. *D.*: 12.00 h.
Capella del Carme, *D.*: 19.30 h.

✓ CABRILS

Parròquia de Santa Creu
V.: 19.30 h. *D.*: 9.00 h, 12.00 h, 19.30 h.

✓ CALDES DE

MALAVELLA
Parròquia de Sant Esteve
V.: 18.30 h. *D.*: 12.00 h.

✓ CAMPRODON

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. *D.*: 8.00 h,12.00 h, 20.00 h.
Capella del Carme *D.*: 10.00

✓ CASSÀ DE LA SELVA

V.: 20.00 h. *D.*: 10.00, 12.00 i 20.00 h.

✓ CASTELLAR DE N'HUG

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

✓ CASTELLFOLLIT DE LA ROCA

Parròquia del Santíssim Salvador
V.: 19.45 *D.*: 11.30 h.

✓ CASTELLÓ d'EMPÚRIES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.30. h., *D.*: 9.00 h., 10.00 h., 12.00 h., 20.30 h.
Empúriabrava: Centre Cívic
V.: 19.00 h.

✓ CERDANYA, LA

Alp
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. *D.*: 11.00 h.
Bellver
Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. (*Santuari de Talló*)
D.: 12.00 h.
Bor
D.: 13.00 h.
Das
D.: 10.00 h.
Prats
V.: 18.00 h.
Prullans
D.: 10.30 h.
Urús V.: 18.30 h

✓ FIGUERES

Parròquia de Sant Pere
V.: 18.00 h, 20.00 h. *D.*: 9.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Parròquia de La Immaculada i St. Pau
V.: 20.30 h. *D.*: 11.30 h, 20.30 h.
Parròquia del Bon Pastor
V.: 20.00 h. *D.*: 9.00 h, 11.30 h.
Parròquia de la Sgda. Família
V.: 20.15 h. *D.*: 10.30 h.
Capella dels Desemparats
V.: 19.00 h. *D.*: 8.30 h, 10.00 h, 19.00 h.
Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. *D.*: 10.30 h.

✓ GARRIGA, LA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.30 h.
D.: 9.30 h, 11.30 h, 20.30 h.

✓ GUALBA

Parròquia de Sant Vicenç
D.: 10.30 h.

✓ GUARDIOLA DE BERGUEDÀ

Parròquia de Sant Llorenç
V.: 20.00 h. *D.*: 12.00 h, 20.00 h.

✓ LA JONQUERA

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

✓ LLAGOSTERA

V.: 20.00 h. *D.*: 10.30 h

✓ LLANARS

Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.00 h. *D.*: 10.30 h, 20.30 h.

✓ LLÍVIA

Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels
V.: 19.00 h. *D.*: 12.00 h, 19.00 h.

✓ MARTINET

Parròquia de Sant Eloi
V.: 20.00 h. *D.*: 12.00 h.

✓ MORELLA

Parròquia de l'Assumpció de Maria (Basílica)
V.: 20.15 h. *D.*: 12.00 h.
Parròquia de Sant Joan Baptista
D.:10.00 h.

✓ OLOT

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. *D.*: 11.00 h, 12.00 h, 20.00 h. (vespres)
Temple del Carme
V.: 20.30 h. *D.*: 7.30 h, 9.30 h, 11.30 h, 20.30 h. (vespres)
Santuari del Tura
D.: 9.00 h. (Ràdio) 11.00 h.
Divina Providència
V.: 18.30 h. *D.*: 18.30 h. (vespres)
El Cor de Maria
V.: 19.00 h. *D.*: 13.00 h.
Residència del Tura
V.: 18.00 h. *D.*: 11.00 h, 18.00 h. (vespres)
Parròquia de Sant Cristòfol (Les Fonts)
D.:10.45 h.
Sagrat Cor (Caputxins)
V.: 19.00 h. . *D.*: 9.30 h,

Vall de Núria.

Parròquia de Santa Maria (Batet) *D.*: 12.15 h.
Parròquia de Sant Pere Màrtir
V.: 20.00 h. *D.*: 10.00 h.
Maria Reina, *D.*: 12.00 h.

Les Planotes

V.: 18.00 h.
Parròquia de Sant Roc
V.: 19.00 h. *D.*: 11.00 h.

✓ PALS

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. *D.*: 12.00 h, 20.00 h.

✓ PERALADA

Parròquia de Sant Martí
V.: 21.00 h. *D.*: 12.00 h.

✓ POBLA DE LILLET, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.00 h. *D.*: 11.30 h, 20.00 h.
Santuari de Falgars
D.: 13.00 h.

✓ PONT DE SUERT, EL

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.00 h. *D.*: 12.30 h, 20.00 h.

✓ PRADES

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.15 h. *D.*: 13.00 h.

✓ PREMIÀ DE DALT

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.30 h. *D.*: 9.00 h, 11.30 h, 20.00 h.
La Cisa V.: 18.30 h.

✓ PUIGCERDÀ

Parròquia de Santa Maria

V.: 20.00 h. *D.*: 8.00 h, 10.00 h, 11.00 h, 12.00 h, 13.00 h. 20.00 h.

✓ QUERALBS

Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. *D.*: 11.00 h.
Santuari de la Mare de Déu de Núria
V.: 12.00 h. *D.*: 12.00 h.

✓ RIBES DE FRESER

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. *D.*: 9.45 (Residència Geriàtrica) 12.00 h, 20.00 h.

✓ RIPOLL

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h.
D.: 8.00 h, 11.00 h,
Parròquia de Sant Josep Obrer
V.: 19.00 h. *D.*: 12.00 h.

✓ VALL D'ARAN

Vielha - Parròquia de Sant Miquel V.: 19.30 h. *D.*: 11.00 h, 19.30 h.
Baquèira - Parròquia Mare de Déu de les Neus V.: 19.30 h.
Bossòst - Parròquia de la Purificació de N. S. V.: 20.00 h. *D.*: 12.00 h.
Salardú - Parròquia de Sant Andreu *D.*: 11.00 h.
Les - Parròquia de Sant Joan Baptista V.: 19.15 h. *D.*: 11.00 h, 19.30 h.
Arties - Parròquia de Santa Maria *D.*: 12.30 h.
Betren - Parròquia de Sant Serni *D.*: 9.00 h.

✓ VALLS D'ANDORRA

Canillo
D.: 11.30 h.
Soldeu.
D.: 10.00 h.
Santuari de Meritxell
V.: 18.00 h. *D.*: 12.30 h.
Encamp
Parròquia de Santa Eulàlia
V.: 19.30 h. *D.*: 12.00 h.
Parròquia de Sant Miquel
D.: 10.30 h.
Pas de la Casa, El
V.: 19.30 h. *D.*: 19.30 h.
Ordino
V.: 19.30 h. *D.*: 11.00 h, 19.30 h.
La Massana
V.:20.15 h. *D.*: 10.00 h, 12.00 h.
Arinsal V.: 19.00 h.
Santa Coloma
D.: 10.30 h.
Sant Julià de Lòria
V.: 19.30 h. *D.* :8.30 h, 11.30 h, 19.30 h.
Escaldes, Les
V.: 19.30 h. *D.*: 8.00 h, 11.00 h, 13.00 h, 19.30 h.

✓ ANDORRA LA VELLA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.30 h. *D.*: 8.00 h, 10.30 h, 12.00 h, 19.30 h.
Parròquia de Santa Maria Fener
V.: 20.30 h. *D.*: 9.00 h, 17.00 h.

✓ VALLS D'ÀNEU

Sort
V.: 20.00 h. *D.*: 12.30 h, 20.00 h.
Rialb
V.: 19.00 h. *D.*: 12.00 h.
Llavorsí
D.: 12.00 h.
Ribera de Cardós
V.: 20.00 h.: *D.*: 12.00 h.
Esterri d'Àneu
V.: 20.30 h. *D.*: 12.30 h.
Gerri de la Sal
V.: 20.00 h.: *D.*: 13.00 h.
València d'Àneu
D.: 11.00 h.

✓ VILADRAU

Parròquia de Sant Martí
V.: 20.00 h. *D.*: 12.30 h, 20.00 h.

✓ VILASSAR DE DALT

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. *D.*: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Hospital de Sant Pere, *D.*: 10.00

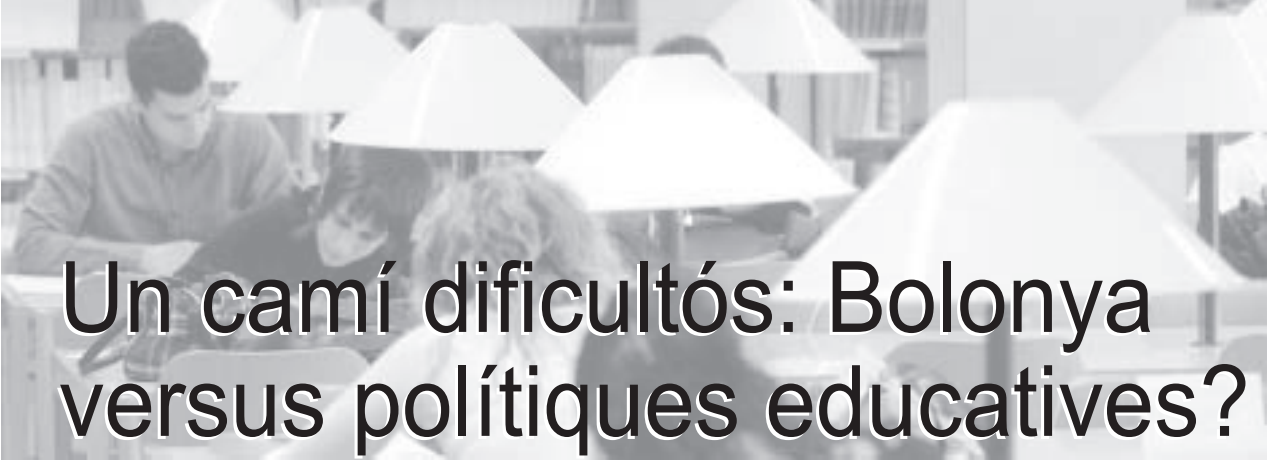
LA 2, A LES 10.30, SANTA MISSA

Amb la participació d'una coral convidada.
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Ignasi Miranda.)

NOTES

V.: Vigílies. D.: Diumenges i dies festius.

CAMÍ DE BOLONYA

Un camí difícil: Bolonya versus polítiques educatives?

Assumpta Sendra i Mestre

Professora de la Facultat de Ciències de l'Educació Blanquerna-Universitat Ramon Llull

Portem un llarg camí difícil de pros i contres, de llums i ombres en el discurs del Pla Bolonya definit com una iniciativa que impulsa la creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior, amb una única xarxa universitària que l'any 2010 reunirà 45 països europeus i més de 770 universitats. Aquest esdeveniment demana una mirada més àmplia del que estàvem habituats, ja que en primer lloc el Pla Bolonya pretén que les carreres universitàries siguin homologables a tots els 45 països de l'Espai Europeu d'Educació Superior. Cal fomentar la competència entre les diferents

universitats per afavorir l'excel·lència acadèmica i garantir la qualitat per fer d'Europa un bon referent davant d'altres potències universitàries.

És un repte per al conjunt d'Europa fer viable aquest model Bolonya ja que cada país europeu té un perfil diferent, tant des de les polítiques educatives com la qüestió del finançament, que demanen fer compatible la màxima qualitat amb la garantia de l'accés equitatiu de tothom que disposi d'aptituds, al marge de les seves possibilitats econòmiques. Som ben conscients de la dificultat d'accés a les universitats privades pel seu cost, que depèn en certa mesura de les polítiques educatives del país. Vetllar per l'excel·lència educativa —i no mediocre— per obtenir un bon coneixement, fer recerca i investigar és molt car. Però sabem de la dificultat que aquesta transferència de coneixement suposa; només poden assumir-la les grans empreses i és molt difícil per a les petites i mitjanes.

Aquesta realitat ha portat diversos tipus de reaccions i dificultats que s'estan resolent per començar la integració de les universitats a partir del curs 2010-2011. Durant el darrer quart del segle XX s'ha anat manifestant l'interès dels països europeus per establir sistemes educatius que garanteixin la qualitat dels ensenyaments de les institucions d'educació superior. Ara, el Pla Bolonya permet configurar una política europea compartida en matèria d'educació superior, amb la col·laboració de personal docent, alumnat, persones expertes i polítics dels diferents països europeus. Tot l'esforç esmerçat en el diàleg, l'entesa i els acords porten a un resultat de convergència que està fent realitat l'article 149 del Tractat Constitutiu de la Comunitat Europea: «Contribuirà al desenvolupament d'una educació de qualitat fomentant la cooperació entre els estats membres.»

S'ha dit i repetit moltes vegades que, sense un excel·lent sistema d'educació superior, cap país no podrà garantir el seu progrés qualitatiu. Per tant, el Pla Bolonya és una oportunitat i un desafiament que exigeix canviar algunes estructures que han quedat caduques i inoperants, ja que molts països encara estaven arrelats en fórmules educatives que han anat subsistint en els últims segles. Sempre l'educació és un repte per a tots i una responsabilitat compartida en què no es poden regatejar esforços. Per tant, tots els estaments implicats en aquest canvi —des dels governs competents, les diferents universitats, les empreses, els professors, els alumnes...— cal que afrontin aquest repte per fer l'adequada aplicació del Pla Bolonya, que ens permeti assolir un projecte unificat europeu.

CUINA SALUDABLE

Per M. José Camps

Tècnica en dietètica i nutrició
campsalut@gmail.com

Greix a la zona abdominal

En Pere fa temps que porta una vida sedentària i que no té cura de la seva alimentació. Ara, amb l'arribada de l'estiu, el cúmul de greix que té sobretot a la panxa li representa una molèstia. El cos utilitza els greixos com a reserva energètica. Si es consumeixen més greixos i hidrats de carboni dels necessaris l'energia que no utilitza es transforma en dipòsits grassos.

Una de les parts del cos on s'acumula més greix, sobretot en els homes, és a la regió abdominal perquè és la zona del cos on es pot acumular més greix —energia sense afectar la mobilitat de les extremitats. S'hi acumula per diversos motius, entre ells podem esmentar una alimentació inadequada, estrès, vida sedentària, gens, problemes hormonaals i un elevat nivell de triglicèrids.

A continuació li donarem al Pere

algunes recomanacions que l'ajudaran a desfer-se d'aquest perjudicial i molest greix abdominal i que, en un futur, pot representar un perill per a la seva salut perquè pot incrementar-li la possibilitat de patir problemes i malalties cardiovasculars i/o diabetis. Li recomanem iniciar un règim alimentari saludable i variat, fraccionat en cinc o sis petits àpats amb aliments nutritius i baixos en calories, reduir el consum d'aliments amb molt de greix i sucre com maionesa, xocolata i gelats, fer un sopar lleuger dues hores abans d'anar a dormir amb fruita i verdura, beure diàriament com a mínim un litre d'aigua per mantenir el cos hidratat, i fer rutinàriament, si pot ser durant el matí, 30 minuts d'exercici d'intensitat lleugera que l'ajudarà a eliminar l'excés de pes.

MENÚ

Desdejuni: meló i síndria.

Mig matí: un entrepà petit amb pa integral i pernil dolç o pit de gall dindi, un cafè.

Dinar: *patates i bròquil o **arròs integral amb espinacs i un tall de carn sense greix (pollastre, vedella...) a la planxa.

Berenar: una poma.

Sopar: amanida verda amb un tomàquet, una pastanaga, enciam i una llauna de tonyina al natural amanida amb vinagreta, un filet de peix (lluç, halibut, llenguado, salmó...) o sípia a la planxa ruixada amb suc de llimona; de postres, un iogurt desnatat.

***PATATES I BRÒQUIL**

Ingredients: patates i bròquil, sal i una culleradeta d'oli d'oliva.

Preparació: coeu per separat amb aigua i una mica de sal les patates i el bròquil (les patates aproximadament durant 10 minuts i el bròquil entre 12 i 15 minuts). Escorreu-ho i poseu-ho tot en un plat. Afegiu-hi l'oli.

****ARRÒS INTEGRAL AMB ESPINACS I GAMBES**

Ingredients: una tassa d'arròs integral, 200 g d'espinacs, unes quantes gambes cuites i pelades, sal i una mica d'oli d'oliva.

Preparació: coeu amb aigua i sal l'arròs durant 18-20 minuts i els espinacs uns 10 minuts. Escorreu-ho i poseu l'arròs juntament amb els espinacs en un plat. Afegiu-hi les gambes. Amaniu-ho amb l'oli.

*Recordeu que el que ràpid se'n va, ràpid torna.
Fer un règim alimentari sa, amb paciència i perseverança,
us ajudarà a millorar la salut a més de la vostra confiança
i aparença física.*

JUGA I APRÈN

per Enric Benavent Vallès

EL SANT de la setmana

SANTA ANNA
26 DE JULIOL

Una antiga tradició del segle II ens diu que els pares de Maria es deien Joaquim i Anna i vivien a Natzaret. En les Esglésies cristianes d'Orient aquesta tradició estava molt arrelada des d'aleshores. A l'edat mitjana va començar a ser popular la veneració a santa Anna a Occident, sobretot a Anglaterra i també al sud de França. Joaquim i Anna van tenir una filla a qui van posar el nom de Miriam (Maria). Santa Anna és la patrona dels miners, dels joiers i de les cosidores, entre d'altres.

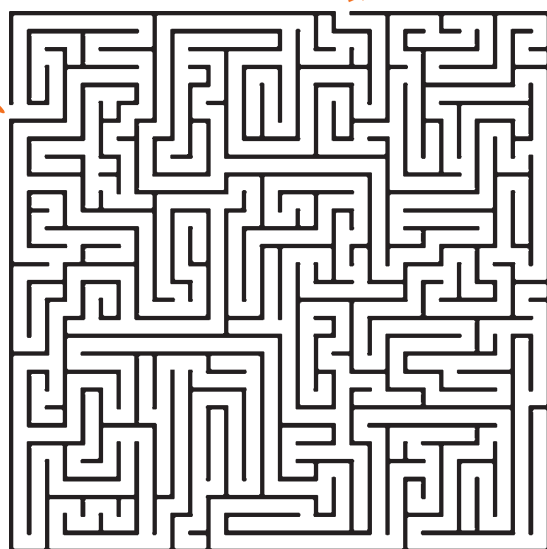
Granissat de LLETRES

Troba en aquest granissat de lletres el nom de 7 santes que se celebren els dies propers a Santa Anna

J	U	L	I	A	N	A	I	A	R	J
C	G	E	D	U	C	T	M	R	S	G
A	A	R	O	D	I	U	A	E	S	B
M	A	N	I	T	S	I	R	C	O	R
O	I	C	C	E	R	R	T	S	E	I
N	L	G	Q	P	T	D	A	I	T	G
T	E	E	F	A	G	E	O	L	R	I
R	V	A	L	E	N	T	I	N	A	D
S	E	M	P	R	O	N	I	A	N	A
M	C	U	N	E	G	U	N	D	A	R

LABERINT

Sant Joaquim vol anar a trobar la seva esposa santa Anna. Ajuda'l a trobar el camí.

L'ENIGMA

En quin municipi de la comarca de la Selva se celebra la festa major, amb molts castells de focs, en honor de Santa Anna? A quin bisbat pertany aquest municipi? Com es diu la Mare de Déu trobada que es venera en un bonic santuari prop d'aquesta localitat?

Envieu les respostes, juntament amb les vostres dades personals, a redaccio@catalunyacristiana.cat o per correu postal al c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 – Barcelona. Entre els guanyadors del mes de juliol sortejaurem un lot de llibres infantils i juvenils de l'Editorial Casals.

LES SET diferències

Aquestes dues imatges semblen iguals però són diferents. Encercla les set diferències que hi ha entre l'una i l'altra.

EL REFRANY

Completa aquest refrany amb les paraules que tens a continuació:

Santa, si, plou, Anna, mes, setmana

_____ per _____
_____, plou un _____ i una _____.

Les solucions, la propera setmana a la pàgina d'agenda.

ACRÒSTIC

Completa les línies horitzontals seguint les pistes que tens a continuació.

- Nét de santa Anna
- Avi de Jesús
- Esglésies cristianes que primer van venerar santa Anna
- Ciutat on va viure
- Nom hebreu que van posar a Maria
-
- Un dels països d'Occident on era popular venerar santa Anna
- N'és la patrona
-
- País d'Occident on primer es va autoritzar la veneració a santa Anna

1			S		
2			A		
3			N		
4			T		
5			A		
6					
7			A		
8			N		
9			N		
10			A		

Tarraconense

diòcesis

«L'escola catòlica hauria de poder créixer si els pares la reclamen»

■ Mons. Joan Enric Vives, secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense

Els bisbes van descobrir la història i l'art del santuari de Santa Maria de Talló.

Moment de la signatura al Llibre d'Honor de la casa de la vila de Llívia.

Redacció
Prats i Sansor

La trobada estiuenca dels bisbes de Catalunya es va celebrar els dies 13, 14 i 15 de juliol. La reunió núm. 191 de la Conferència Episcopal Tarraconense va tenir lloc al bisbat d'Urgell, concretament a la residència de la Immaculada de les Carmelites de Sant Josep de Prats i Sansor. En una entrevista a l'espai *Finestra oberta*, de Ràdio Estel, Mons. Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell i secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense, va reflexionar sobre els continguts d'una reunió centrada en bona part en dues qüestions d'interès: la nova llei d'educació i els projectes de present i futur de les delegacions diocesanes de Joventut.

—La reunió dels bisbes de Catalunya sempre és una trobada de germanor on es parla de moltes coses que ens afecten a totes les diòcesis.

—Exacte, i precisament aquest és un punt important per posar en relleu. De vegades, sembla que només ens reunim per fer coses, però quan a la reunió celebrem l'eucaristia, preguem junts, també es reforcen els llaços d'amistat i de comunió entre nosaltres. Aquest és probablement l'objectiu més important.

Lògicament, això després s'ha de traduir en accions i en reflexions que comportin millores, un coneixement més gran de com estan treballant les diverses diòcesis, així com l'anàlisi de la situació del país per mirar de respondre-hi d'una manera coordinada.

—Les principals qüestions que s'han tractat durant la reunió són la nova llei

d'educació, els reptes de la Pastoral de Joventut i l'aplicació del nou catecisme *Jesús és el Senyor*. Què ens en pot dir?

—Realment la reunió ha estat molt centrada en temes educatius. Creiem que el nostre episcopat s'ha de centrar en la transmissió de la fe ja que és un tema molt important per a les noves generacions. Això també implica tenir un criteri sobre la nova llei d'educació aprovada per àmplia majoria al Parlament de Catalunya i que, com sempre, té uns aspectes que no ens complauen al cent per cent. Ara bé, nosaltres en valorem els aspectes positius i, de fet, ens omple de satisfacció que reconegui el servei d'interès públic que fa l'ensenyament concertat i l'escola catòlica molt especialment. Creiem i esperem que el Govern, sigui del signe polític que sigui, actuarà en conseqüència a l'hora d'ajudar l'escola concertada, de no posar-li traves, de potenciar-la i de valorar-la sempre no com una competència sinó com una complementarietat de l'ensenyament públic. Ens sembla que és un

dret dels pares triar l'educació que volen per als seus fills. D'altra banda, l'escola catòlica té una gran acceptació al nostre país, molta gent la reclama, i fins i tot en alguns llocs l'oferta podria créixer. Aquest podria ser un tema que

la llei portés a revisar per tal que ens deixessin créixer en la mesura que els pares ho vulguin i ho reclamin.

—El P. Enric Puig, secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, també va ser present a la reunió de la Tarraconense.

—Sí, ens ha orientat molt perquè, de fet, són ells els qui hi han treballat moltíssim

Visites a Talló i Llívia

Després de les sessions de treball els bisbes de la Tarraconense van tenir ocasió de visitar i celebrar l'Eucaristia a llocs emblemàtics de la Cerdanya. El primer dia es van desplaçar fins al santuari del Talló, el més important de la comarca, en el qual Mons. Jaume Pujol va presidir l'Eucaristia. L'endemà la celebració litúrgica va tenir lloc a Llívia, on els prelatos catalans van poder visitar aquest enclavament català envoltat de territori francès.

sim la nova llei d'educació. Nosaltres volem felicitar-los de tot cor perquè la Fundació Escola Cristiana és una institució que agrupa gairebé totes les escoles catòliques, cosa que fa que tingui una veu molt important. Hem de pensar que es van presentar fins a 225.429 al·legacions a la llei d'educació recollides per la Fundació, un gest molt important que no sempre s'ha posat prou en relleu. De vegades una manifestació que aplega poca gent al carrer rep una atenció molt gran per part dels mitjans de comunicació, mentre que en canvi aquest treball de 225.429 signatures amb al·legacions concretes que fem des de la nostra aportació d'escola catòlica no troba prou repercussió. D'altra banda, aquesta mobilització dels pares ha de continuar, perquè certament el Govern atindrà allò que els pares li facin arribar.

—Un tema educatiu també molt important és la catequesi. Quina és la importància del nou catecisme *Jesús és el Senyor*?

—A partir del setembre començarem a aplicar-lo. Sabem que costarà, perquè de vegades hi ha reticències fins i tot en alguns catequistes, però creiem que per primera vegada tenim un catecisme que val la pena, una guia i un quadern complementaris, tot fet des del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Balears. Ens sembla que ha de ser un moment intens per a les famílies, els rectors, els catequistes... a l'hora de sembrar la fe. És un treball que no ens el pot estalviar res ni ningú. Tots hem de sumar esforços per transmetre la fe, una de les prioritats lògicament de l'Església catòlica.

—Pel que fa a la Pastoral de Joventut, quins són els reptes amb vista a la celebració de l'Aplec de l'Esperit el maig vinent a Terrassa, així com la trobada amb el Papa a Madrid l'any 2011?

—La veritat és que tots els implicats en la Pastoral de Joventut estem en un procés de revisió per tal d'acostar-nos més als joves allunyats de l'Església. No acabem de veure aquesta presència prou visible de la joventut en les nostres eucaristies. Per tant, hem de fer un treball de sembrar l'Evangelí en els joves i de sembrar-lo de forma militant, perquè siguin els mateixos joves els qui prenguin consciència de ser cristians, vulguin assumir la fe que han rebut pel baptisme i sobretot que esdevinguin apòstols. Per tant, això ha demanat una revisió de les diverses formes que va prenent la Pastoral de Joventut: escoltisme, esplais, moviments d'acció catòlica especialitzats o generals... així com el treball que es fa en parròquies i arxiprestats, grups de pregària, pregària de Taizé, els nous moviments i comunitats que tenen grups juvenils al seu interior, i també els moviments o grups de joves a l'entorn de les escoles.

« Hem de fer un treball de sembrar l'Evangelí en els joves i de sembrar-lo de forma militant »

GIRONA

«El Senyal» arriba al número 100

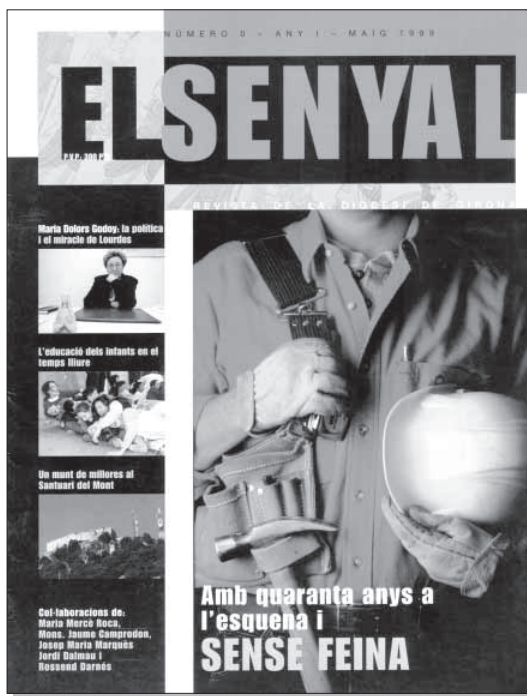
■ La revista respon a una iniciativa del Consell Pastoral diocesà i ha mantingut un clar esperit ecumènic

Víctor Gay
Girona

El mes de maig del 1999 es publicava el número 0 de la revista diocesana *El Senyal*, que responia a una iniciativa del Consell Pastoral diocesà. En el Pla Pastoral programat pel bisbat s'apuntava la necessitat de disposar d'aquesta eina informativa oberta «als diferents punts de vista dintre l'àmbit de la comunió eclesial», segons assenyalava en aquest punt de partida el bisbe Jaume Camprodon.

Des d'aquell moment han transcorregut deu anys i *El Senyal* arriba al número 100. Tres bisbes i dos Papes han marcat la trajectòria de la publicació que com assenyalava el seu director, Mn. Josep Casellas, «sempre ha mantingut un clar esperit ecumènic», com ho demostra el fet que des del primer número les pàgines ofertes a les altres confessions cristianes i fins i tot a les que no ho són permeten conèixer la realitat i les activitats d'aquestes comunitats.

El Senyal també es va gestar en el decurs del Concili Provincial Tarracòense. La diòcesi de Girona tenia una llarga tradició en matèria de publicacions que havia culminat amb *Vida Catòlica*,

Primera portada de la revista «El Senyal».

considerada en el seu moment com a «progressista» i que també va ser una veritable «escola de periodisme» per a molts professionals.

El projecte va ser engegat amb l'entusiasme inicial que sempre caracteritza

aquest tipus de projectes, però quan la realitat demostra que «els mesos es toquen» la tasca es fa molt més feixuga i fins i tot anginosa. Però com s'afirma en l'editorial del número centenari *El Senyal* «viu en un ambient general d'estabilitat, inclosa l'econòmica. Tot això és motiu de satisfacció i de celebració», una celebració que es concretarà la propera tardor amb un cicle de conferències i un acte de caràcter més institucional, però sempre amb la perspectiva del servei que la publicació ha fet, fa i vol continuar fent en la vida diocesana.

«Aquesta efemèride no ha portar tan sols a girar els ulls cap al passat, sinó que també ha de ser un estímul per pensar en el futur, sempre tenint en compte on som i d'on venim», tal com s'afirma en l'esmentada editorial. Ja que és

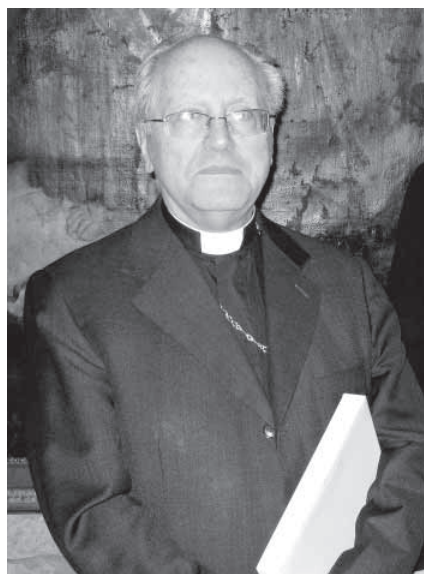
cert que la dinàmica dels mitjans de comunicació s'accelera especialment amb la presència de les publicacions digitals. Però també és del tot evident que l'anomenat suport paper manté la seva importància cabdal, en el moment de

l'aparició de cada publicació i, especialment, si pensem precisament en perspectiva de futur d'aquesta història que capítol rere capítol, número rere número, constitueix la col·lecció de qualsevol publicació.

Possiblement la gran gran sort que ha tingut la revista diocesana de Girona és que el petit nucli de persones a l'entorn del seu director no ha canviat gaire en aquests deu anys, amb algunes absències irreparables com ara la del recordat Dr. Josep Maria Marquès i Planagumà, que va participar intensament en l'etapa inicial i de consolidació de la revista, que ara pot valorar la feina feta i la que l'Església a Girona n'espera.

Aquest número 100 de la revista, realitzat íntegrament en color per gentilesa de la impremta que l'ha materialitzat també ininterrompudament aquests deu anys, s'obre amb una portada feta per l'artista gironí Josep Perpiñà i Citoler i inclou les opinions dels tres bisbes: Jaume Camprodon, Carles Soler i Francesc Pardo, i un recull dels temes tractats en cada número i comentaris de fidels seguidors de la publicació tant des de la diòcesi com des de l'exterior, ja que s'envia a tots els missioners i missioneres diocesans.

SOLSONA

MONS. JAUME TRASERRA PRESENTA LA RENÚNCIA AL CÀRREC DE BISBE DE SOLSONA

El bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra i Cunillera, agraeix les moltes felicitacions que ha rebut dels preveres, religiosos i laics, amb motiu de la celebració dels seus setanta-cinc anys d'edat. En compliment del que està establert en la legislació canònica, el bisbe ha signat la carta dirigida al Sant Pare en què presenta la renúncia al seu càrrec de bisbe de la diòcesi de Solsona.

Lliurament de diplomes als alumnes de la 7a promoció de l'Escola de Formació de Laics

Ramon Estany / Solsona

El dissabte 4 de juliol, la sala noble dels Sants Màrtirs de la catedral de Solsona va acollir la cloenda del curs 2008-2009 de l'Escola de Formació de Laics. Set alumnes de la setena promoció d'aquest curs van recollir els diplomes de mans del bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra, que va presidir l'acte.

Mn. Xavier Novell, en representació del director de l'Escola, Joan Novell, absent per problemes de salut, va felicitar els alumnes del curs bàsic de Solsona i Cervera, i els de l'introducció de Casserres. Es va fer memòria de la tasca feta i es va valorar positivament la vitalitat de l'escola, que arriba als 10 anys d'història havent recollit molts fruits.

Cal subratllar que el curs finalitzat ha suposat l'inici d'una nova seu estable a Cervera, en una aposta estratègica per implantar nous cursos introductoris a Casserres. Mn. Novell va detallar alguns objectius per al curs vinent, com consolidar les actuals seus i establir els introductoris al Llobregat i a Tàrraga-Mollerussa.

L'acte va continuar amb el lliurament dels diplomes als alumnes que han acabat el curs, i amb paraules d'agraïment i valoració per part d'alguns dels mateixos alumnes. Finalment, el bisbe

Mons. Traserra va lliurar els diplomes.

de Solsona va adreçar unes paraules de cloenda, i va recordar que la formació rebuda requereix una responsabilitat i una continuïtat: «No podem quedar-nos aturats, cal tenir present les necessitats de la nostra Església.» I dirigint-se als alumnes, va expressar el desig i la intenció que, per mitjà dels laics creients i formats, l'Església de Crist es faci present arreu del món. També va encoratjar

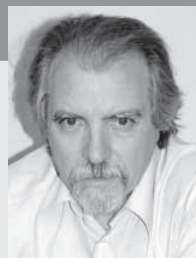
els alumnes a estimar Jesús i assumir responsabilitats a les diferents tasques de l'Església.

Acabat l'acte, els alumnes van fer una petita visita a l'exposició d'exvots del Miracle que es troba al Museu Diocesà, i seguidament van adreçar-se al Seminari de Solsona per participar en una Eucaristia presidida pel bisbe de Solsona.

● RECONCILIEM-NOS! EN ELS 70 ANYS DE LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA

L'anticlericalisme entre les aspiracions republicanes i els objectius revolucionaris (i II)

Jordi Albertí
Autor d'«El
silenci de les
campanes»

Els primers sis anys de República van ser escenari d'un tràgic procés de centrifugació ideològica. Els debats per redactar una nova Constitució, en lloc de permetre el consens entorn de les aspiracions de modernització volgudes per àmplies capes de la societat, van reflectir i atiar, alhora, els enfrontaments entorn de les reformes sociolaborals, dels processos autonòmics de les nacions històriques i, sobretot, de la qüestió religiosa.

Una atapeïda trama de complicitats va anar vinculant les forces republicanes amb els sindicats i partits d'esquerra. En aquest procés, l'anticlericalisme hi va tenir, lamentablement, un paper catalitzador fins a fer pràcticament excloent la condició de catòlic i republicà. Una manca absoluta de sentit crític va permetre que les estratègies desestabilitzadores tant de l'anarquisme subversiu com de la ultradreta integrista trobessin en l'anticlericalisme una de les principals armes de confrontació. La mitificació que n'havia fet la maçoneria també hi va ajudar.

El pòsit anticlerical estava tan incrustat en els ambients republicans que quan al cap d'un mes de caure la monarquia es produeix una onada d'incendis contra centres religiosos, el govern no solament hi treu importància sinó que evita investigar els fets. Aquesta desídia esdevindrà un senyal inequívoc de la impunitat amb què, en el futur, podran comptar els activistes revolucionaris en els atacs contra béns i persones vinculades a l'Església. Com, si no, és possible que al cap de pocs dies de la crema de convents de Madrid, el governador militar de Sevilla s'atreveixi a remetre un telegrama al ministre de la Guerra, Manuel Azaña, afirmant textualment: «Ha comenzado el incendio de iglesias. Mañana continuará.»?

Era un fet habitual que en els mítings i proclames dels sindicats i partits d'esquerra es fes al·lusió als tres grans enemics del «poble»: el militarisme, el capitalisme i el clericalisme representats sovint com una «hidra de tres cabezas». En aquest context, el republicanisme catòlic representat per un sector important de l'Acció Catòlica espanyola i, molt especialment, a Catalunya, per la Federació de Joves Cristians va quedar estigmatitzat per uns i per altres. El fet que el cardenal Vidal i Barraquer fos obligat a fugir perseguit per la FAI i mantingut a l'exili pel franquisme o la paradoxal execució del diputat cristianodemòcrata Carrasco i Formiguera a mans dels nacionals, en són dos gravíssims exemples.

La degeneració dels postulats anticlericals va comportar que, sense comptar els atemptats comesos en els diversos episodis revolucionaris, especialment en el d'Astúries de 1934, en què van produir-se les primeres

víctimes eclesiàstiques, comptant només els comesos en el període de febrer a juny de 1936, en el conjunt d'Espanya s'haguessin destruït totalment 160 esglésies i 269 altres immobles religiosos més haguessin sofert danys de consideració.

El laïcisme republicà més agressiu va oferir als sectors més radicals de l'anarquisme i del trotskisme l'oportunitat de convertir l'anticlericalisme en la forma més fàcil i eficaç de demostrar, a partir del 19 de juliol de 1936, que no s'havia posat en marxa només un procés de defensa de la república sinó que, molt principalment, s'havia posat en marxa una revolució de caràcter social i cultural que no es conformaria a implantar uns canvis legislatius i de formes de govern sinó que pretenia subvertir la moral i els valors tradicionals.

Era la gran oportunitat que esperaven els defensors de l'anarquisme llibertari per implantar el model àcrata que, segons la «idea» defensada pels seus seguidors, havia d'alliberar la població del jou històric del catolicisme. Per això calia reeducar la població, calia despertar-la del procés d'alienació.

El 19 de juliol, quan pels carrers de Barcelona encara es lluitava per neutralitzar els militars sublevats, alguns escamots de la FAI ja corrien amb camions incendiant esglésies dels barris extrems. Aquell mateix diumenge ja hi hagué les primeres víctimes sacerdotals.

La voràgine dels primers dies a favoria, és evident, el descontrol i el caos. Però la multiplicació de les accions violentes contra el clergat, les esglésies i, ara també, contra els catòlics en general no pot atribuir-se al descontrol sinó a una estratègia revolucionària que assumia com a pròpia la voluntat de convertir aquests atacs en el senyal inequívoc que la revolució amb majúscules havia arribat.

Ja ho havien acordat els faistes en un congrés celebrat el 1933: «*Mientras nos preparamos de material efectivo, organizamos nuestros cuadros y preparamos la semilla de nuestros ideales, debemos poseer la visualidad de saber interpretar, primero, y aprovechar, después, estos estados psicológicos emotivos de la masa popular para traducirlos en movimientos puramente libertarios o, lo que es lo mismo, convertirlos en una verdadera revolución social.*»

De la «hidra de tres cabezas» la més vulnerable i simbòlica era l'eclesiàstica. No és estrany, doncs, que sense necessitat de cap decret, a partir de juliol de 1936, tothom prengués ràpidament consciència que ser catòlic s'havia convertit en delictiu i ser religiós equivalia a condemnar a mort. Tot allò que posés en evidència les arrels cristianes havia de ser eliminat de soca-rel, fins el nom dels pobles.

Infinitat de testimonis expliquen que

la primera manifestació tangible que recorden de la guerra, més enllà de les notícies dels fronts de combat, van ser les accions anticlericals i les mesures per «esborrar» el sentiment religiós. Capellans perseguits i assassinats, esglésies cremades o enderrocades, bans prohibint la tinença d'imatges i símbols religiosos... formen part de l'imaginari col·lectiu de les primeres setmanes de guerra.

La depuració religiosa va provocar que fossin assassinats uns 8.000 religiosos en la rereguarda republicana, un terç dels quals a Catalunya. Un percentatge elevat de les desenes de milers de civils depurats també van ser-ho per la seva condició de catòlics.

La persecució religiosa va allargar-se durant els primers sis mesos de la guerra. Al llarg de 1937 i 1938 les víctimes per causes religioses són molt escasses.

Les autoritats republicanes i de la Generalitat van actuar de forma contradictòria. D'una banda, procurant activament que molts dels perseguits poguessin refugiar-se o exiliar-se però,

de l'altra, consentint les «sacas» de les presons i els assassinats selectius. Són responsables de covardia, d'una covardia que naixia, en moltes ocasions, de la incredulitat. No creien que els «amics» de la FAI i del POUM poguessin cometre aquelles atrocitats.

Quan les autoritats republicanes van intentar restablir la llibertat religiosa, la jerarquia eclesiàstica moderada, que era minoria, va recelar-ne i la gran majoria de bisbes ja s'havien compromès amb la causa franquista maquillada, des d'aleshores, de «croada». Naixia el nacionalcatolicisme, bel·ligerant durant la guerra i còmplice d'innombrables repressions injustificades un cop acabada.

A setanta anys de la tragèdia bèlica no és bo perdre la memòria però cal que aquesta sigui panoràmica, completa. I, sobretot, més important que no perdre la memòria és que tots, especialment els cristians, l'acompanyem d'una reflexió serena que ens faci capaços d'aplicar el perdó i també de demanar-lo.

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera al Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionntrasrafatima.org

BARCELONA

Teologia a l'estiu

■ La Facultat de Teologia va acollir conferències, tallers, dansa i cinema

Mònica García

Barcelona

Aquest curs la Facultat de Teologia de Catalunya ha organitzat unes jornades d'estiu en què s'han tractat distesament temes d'actualitat a la llum de la fe. Així, es va dialogar a l'entorn de la compatibilitat de Darwin i la fe cristiana, la revelació per la paraula i per il·luminació, o alguns ateu que «han canviat d'auto-bús».

Per dur a terme les jornades, es va comptar amb la presència dels professors Manuel García Doncel i Llorenç Puig; Xavier Morlans i Josep Jiménez; Francesc Torralba i Peio Sánchez, entre d'altres. D'altra banda, durant les tardes els assistents van poder gaudir de tallers sobre ciència i llenguatge, lectures de poemes, danses hebrees, testimonis i cinema. El degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, el Dr. Armand Puig, va reconèixer que sovint «l'experiència de Déu va lligada a senyals de vegades gairebé imperceptibles, però que tanmateix expliquen i donen raó d'una cosa que ens supera».

Després d'haver tractat temes tan densos com apassionants durant els dos primers dies —evolució i creació; mística de fusió, mística d'alteritat; per què un intel·lectual hauria de creure en Déu?, etc.—, la tarda del dimecres 1 de juliol va estar dedicada als testimonis i a la presència amagada de Déu en el cinema.

Jordi Carbonell, membre de l'Institut d'Estudis Catalans; Andrea Fuentes, filòsofa; i Conxita Gómez, religiosa beneta a Montserrat, van descriure les seves experiències en el pas de la indiferència religiosa a l'adhesió al cristianisme. En primer lloc, Jordi Carbonell va relatar com, malgrat el desig de ser capellà en l'adolescència, l'arribada a la universitat va suposar una profunda crisi espiritual. Ningú al seu voltant no va ser capaç d'ajudar-lo a resoldre la crisi que el va portar a abandonar, durant més de 60 anys, la religió.

Durant el període universitari va conèixer l'Hortènsia, també agnòstica, amb qui es va casar. Després de 55 anys de matrimoni, l'1 de novembre del 2005 l'Hortènsia va morir. Per a Jordi Carbonell el món es va enfonsar. El procés de la cerca de Déu va ser aleshores molt ràpid. A Montserrat, que ja visitava des de feia anys per conversar amb l'abat Escarré, es va confessar i va tornar a l'obediència de l'Església, explica Carbonell. Dies més tard es va tornar a confessar, aquesta vegada amb Marcel Capellades, ermità de Sant Salvador de Bellver, que li va dir: «Déu no és un jutge sever, castigador, venjador. Déu és amor i ens estima.» Aquestes paraules senzilles i fonamentals del cristianisme van penetrar-lo profundament de manera que ara són l'eix de la seva vida.

A continuació, la filòsofa d'origen xilè i neboda del també filòsof francès

Mònica García

Mònica García

La presència amagada de Déu al cinema

L'estiu és potser un període privilegiat per veure cinema. El setè art és, a més, particularment proper a les referències a Déu: per a Mn. Peio Sánchez, és més fàcil establir un diàleg amb l'art que amb la filosofia per exemple, ja que l'estètica i la simple contemplació són una porta oberta a la transcendència.

Existeix actualment abundant cinema que es planteja l'existència de Déu, de vegades de manera més explícita, d'altres més subtilment. El director del Departament de Cinema de la Delegació de Mitjans de Comunicació de l'arquebisbat de Barcelona va apuntar a la recentment estrenada *Gran Torino* (Clint Eastwood, 2008) com a referència explícita o alguns testaments filmics de directors «cercadors» como Ingmar Bergman a *Saraband* (2003). El cinema nord-americà, i també l'islàmic, són els que solen tenir més referències directes a Déu. A *Como Dios* (Tom Shadyac, 2003), el director revisa, juntament amb l'actor còmic Jim Carrey, els tòpics de la imatge de Déu en clau de comèdia. L'omnipotència divina topa amb la llibertat de l'home, que s'enfronta a la causalitat dels esdeveniments... Un fenomen curiós, segons Mn. Peio, és que els directors creients solen expressar pitjor la presència de Déu que els directors «cercadors no creients».

Finalment els assistents a les Jornades d'Estiu de Teologia van mirar una seqüència de *Spiderman 3* (2007, Sam Raimi) com a exemple de l'ajuda transcendent en la lluita contra el mal. Raimi indica a través del superheroi que venç el mal un tipus de lògica diferent: una lògica transcendent. «No estem acostumats a aquest llenguatge en el cinema, però sí en el llenguatge escrit... Per això és interessant investigar la semiòtica de Déu en el cinema, perquè hi és present de moltes maneres», va assenyalar Mn. Peio en la darrera sessió de les Jornades d'Estiu de Teologia.

Gabriel Marcel, Andrea Fuentes, va recordar la seva formació estrictament laica. Les seves inquietuds filosòfiques, però, i el desig de conèixer sense prejudicis la portaven a llegir la Bíblia, per iniciativa pròpia, quan tenia 14 anys. En l'etapa universitària, Andrea Fuentes va viatjar a Europa amb la intenció de quedar-se tres mesos al vell continent, però les circumstàncies la van dur a instal·lar-s'hi definitivament. La cerca d'un més enllà era constant en l'Andrea, que perseverava també treballant la interioritat i

deixant-se interpel·lar, d'una manera o altra, per Déu. La maternitat, va apuntar Andrea, va ser un punt il·luminador en aquesta cerca. Tot plegat va anar prenent forma cristiana amb converses profundes amb un sacerdot i també amb la carmelita Cristina Kauffman i Mn. Rovira Belloso. Més endavant entrava a l'església dels carmelites descalços de la Diagonal, on hi havia disponibles les lectures del dia. «I un dia i un altre hi tornava per llegir sense que el prejudici s'interposés... i la Paraula Sagrada entrava a poc a poc dins

meu.» Al desembre del 2002 Andrea Fuentes va rebre el sagrament del baptisme. Avui viu envoltada de grans filòsofs cristians del segle XX com el seu oncle Gabriel Marcel o Edith Stein i perseverant en un nou «territori de recerca, el de l'aprenentatge, la pregària...», va concloure la filòsofa xilena.

L'últim testimoni va ser el de la religiosa beneta de Montserrat Conxita Gómez. Va recordar amb tendresa la seva família cristiana i com capellans i obrers formaven també una sola família a la seva Santa Coloma natal. Durant l'escola la idea del «Déu que ens vigila constantment i que premia els bons i castiga els dolents, que ens persegueix i ens castiga...» va anar fent pòsit en la jove Conxita. La lectura de Bakunin, Marx, Engels i altres autors li va obrir la possibilitat que Déu no fos res més que un personatge inventat. Va decidir aleshores deixar la religió i que volia ser feliç, coherent, casar-se, tenir fills i una feina. Així va començar una nova vida mentre estudiava Química. A causa de la hipertensió Conxita havia de caminar sovint. És així com es va adonar que caminant podia trobar el silenci, podia ser sense fingir (al contrari que fent classe). Un dia de caminada va topa amb un company que es dirigia a Santiago de Compostel·la i també ella va decidir anar a recórrer el camí amb uns amics. Com sol passar, algunes converses del camí la van fer reflexionar. Quan a Burgos es va quedar sola, es va unir a un grup de noies de l'Opus Dei que cada dia es trobaven per anar juntes a missa. Un dia a Vega de Valcarcel, assistint a l'Eucaristia, una oreneta va captar totalment la seva atenció: una vegada i una altra es donava cops de cap contra la finestra per sortir sense aconseguir-ho. «L'oreneta era jo, volant d'un costat a l'altre...! Però tot està dins del meu cor...!», va exclamar en el seu interior la pelegrina. «Vaig sentir aleshores una immensa alegria, tot havia canviat, era indescriptible i jo en vaig dir Déu.»

Un cop a casa va visitar Montserrat i, en la missa de les Benetes, la vida de les religioses la va interpel·lar. Espantada, va pensar quan sortia del monestir, «buscaré un psiquiatra a veure com ho arreglem», va recordar amb sentit de l'humor Conxita. Durant un any va deixar d'anar a l'església per por, però més tard va decidir caminar des de Ripollet fins a Finisterre: en tornar el Senyor havia vençut. «D'acord, aniré on vulguis», s'atrevia a dir Conxita, «però amb Tu». Conxita va entrar al monestir de Sant Benet de Montserrat. Amb la pregària, que ens mostra Déu i un mateix tal com és, la comunitat, i la gratuïtat, Conxita Gómez afirma senzillament: «Només cal que sigui i ho doni tot, per construir a poc a poc el Regne.»

TARRAGONA

Ordenació sacerdotal d'Enric Mateu

■ En la mateixa celebració va tenir lloc l'admissió a ordes de Joan Maria Ferrer

El nou prevere va fer la promesa d'obediència davant de l'arquebisbe.

Mn. Enric Mateu es va unir a la festa de la mà de la Banda Unió Musical de Tarragona.

Text i fotos: Joan Boronat
Tarragona

Calorosa temperatura i caliu en els cors dels fidels que van omplir la catedral de Tarragona, de gom a gom, el diumenge 12 de juliol a les cinc de la tarda, per assistir a l'emotiva cerimònia de l'ordenació presbiteral de Mn. Enric Mateu i Usach i a l'admissió a ordes del seminarista Joan Maria Ferrer i Calvo. Va presidir l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, acompanyat del bisbe emèrit de Requena (Perú), Mons. Víctor de la Peña, uns 80 sacerdots diocesans, amb la presència dels diaques i l'assistència de representants de les Esglésies ortodoxa romana i evangèlica.

«Jesús comença a enviar els dotze», en l'inici de l'Evangeli de Sant Marc, que va proclamar Mn. Raimon Mateu, diaca permanent i pare de l'Enric, l'ordenand. Seguidament va venir l'elecció del candidat i la petició de l'ordenació.

En l'homília, Mons. Jaume Pujol es va referir a la joia que suposa «poder ordenar un nou prevere en començar aquest Any Sacerdotal i també concedir l'admissió a un dels nostres seminaristes», alhora que va demanar al Senyor que continuï desvetllant vocacions al presbiterat i al diaconat; vocacions a la vida consagrada i de laics que ajudin en missions pastorals.

Més endavant i recollint el missatge de les tres lectures de la litúrgia de la Paraula, l'arquebisbe Jaume va exhortar Enric Mateu a «no tenir tampoc por de predicar la paraula de Déu, de dir la veritat, de donar la doctrina clara de l'Església, sempre amb caritat, sense imposar, però proposant la doctrina amb força, amb convicció, com un tresor que se t'ha lliurat i del qual ets dipositari». Va recordar a l'ordenand que havent rebut de manera molt particular la benedicció de Déu «el Senyor t'envia a predicar la conversió de cor» per afegir que «el prevere no s'ordena per figurar, perquè el serveixin, sinó que, com Jesús, hem vingut a servir per ser els primers servidors de tothom». D'aquí que, en aquest any sacerdotal, «aquestes lliçons ens vénen molt bé. Hem

de sentir la urgència de ser sants i d'ajudar els nostres germans a ser-ho també».

Ja cap al final, dirigint-se al seminarista Joan Maria Ferrer, Mons. Jaume Pujol el va encoratjar a preparar-se amb intensitat en els dos mesos que falten per a l'ordenació diaconal.

A continuació l'Enric Mateu es va prostrar per a l'important moment de la pregària comunitària en què són invocats santa Maria i els sants. Després va venir la imposició de mans i la pregària d'ordenació; imposició de les vestidures, unció de les mans i el bes de la pau, amb l'arquebisbe i els germans de ministeri. Especialment emotiu va ser l'òscul de la pau amb el bisbe De la Peña, que col·labora a la parròquia de Sant Joan de la ciutat, que és la parròquia d'origen de l'ordenand, així com el moment de l'ofertori, el lliurament del pa i del vi, de mans dels seus pares, Raimon i Enriqueta.

La celebració, molt reeixida, va anar embolcallada per la música i els cants sacres, interpretats per la Schola Cantorum i l'orquestra dels Amics de la Catedral i organistes, sota la batuta del degà, Mn. Miquel Barbarà, i també per part de la banda Unió Musical de Tarragona. Per la seva part, la reconeguda soprano Marta Mathéu, germana de l'Enric, acompanyada de l'organista Enric Vergés, va fer una magnífica interpretació del *Benedictus* de la Missa de Sant Joan de Haydn.

Al pla de la Seu, la Banda Unió Musical de Tarragona va esperar la sortida de Mn. Enric de la catedral, moment en el qual el flamant sacerdot va ser rebut amb música festiva, el qual no dubtà, ni un instant, d'agafar la massa del timbal per participar en la peça musical. El motiu és que l'Enric Mateu ha estat integrant, com a saxofonista, de l'esmentada formació musical. A manera de cercavila la banda va acompanyar la gent fins al Seminari, lloc on es va oferir un berenar, enmig d'una alegria general que es va fer sentir una bona estona per alguns carrers de la part alta de Tarragona, davant la sorpresa de molts. I és que l'ocasió bé que s'ho valia; un nou sacerdot al servei de l'Església tarragonina és motiu de festa grossa.

Paraules d'agraïment

Mn. Enric Mateu i Usach, pvre.

«M'agradaria adreçar un cant de lloança i d'acció de gràcies: primer de tot al bon Déu, que cada dia obra grans meravelles en el cor dels seus fidels i avui m'ha beneït amb aquest do tan gran i immerescut, de seguir-lo amb la meua vida com a prevere al servei del seu poble fidel: l'Església. Ell ha anat teixint en el meu cor una història d'amor, que s'ha anat refermant al llarg de la meua vida.

«A la meua família: els meus pares i la meua germana, als quals agraeixo el suport, l'exemple i l'amor que m'han transmès, i on he crescut en la fe i la crida que el Senyor m'ha fet al llarg d'aquests anys.

«I és així que vaig començar un camí, a poc a poc i llarg, que ha trobat un gran amic de ruta, Jesucrist. Ell m'ha concedit la força per anar avançant i refermant les meves passes en el meu dia a dia. M'ha cridat a formar part dels seus col·laboradors, a donar la meua vida al servei de l'Església i dels més necessitats. S'ha fet conèixer tot descobrint-lo cada dia, i la seva crida m'anima i m'esperona a no posar res per davant del seu amor.

«En aquest camí, he viscut la fe i he caminat juntament amb les estimades comunitats cristianes de Sant Joan Baptista de Tarragona, de Sant Sebastià de la Canonja, de Sant Pere i la Puríssima Sang de Reus. També a les comunitats religioses i monàstiques, al Seminari, a l'Hospitalitat de Lourdes, i a totes les realitats de la nostra Església on he rebut i rebo la fe viva d'homes i dones que en el seu dia

a dia donen testimoni de l'amor del Crist Ressuscitat.

«El meu cor se sent segur, Déu meu, tocaré i cantaré, cantarà el meu cor. Desvetlleu-vos, arpa i lira meua, vull desvetllar l'aurora.

«I m'acostaré a l'altar del Senyor, ell que és la meua alegria, tot sentint-me estimat per Ell, ha enviat el seu Esperit Sant per a la missió encomanada, per cantar i lloar enmig del poble el seu amor, tan gran, que omple tot l'Univers de bondat i pau.

«Gràcies a l'arquebisbe Jaume, que per mitjà del seu ministeri apostòlic m'ha confiat aquest do per a servir l'Església diocesana de Tarragona. També gràcies als meus nous germans preveres, pel vostre testimoni i dedicació a l'Església i sobretot pel vostre acolliment al petit de la família. També als diaques, seminaristes aquí presents, que heu volgut participar d'aquesta joia.

«Moltes gràcies a tots els que us heu volgut fer presents en aquest dia de gran joia i alegria per a l'Església i per a mi i la meua família, i els qui des de la distància s'han unit en la pregària i l'estimació a aquesta celebració, tots junts fem el camí en l'anunci de la Bona Nova del Crist i del seu amor. Que el Senyor us beneeixi i us guardi sempre a vosaltres i a les vostres famílies.

«Gràcies a aquells que m'heu ajudat a preparar la celebració, al cor i orquestra dels amics de la Catedral, al meu mestre, l'organista Jordi Vergés, i als amics de la Banda Unió Musical de Tarragona, que ens heu ajudat a disposar el cor per elevar les nostres veus cap al Senyor en aquest dia.»

www.maydisa.com

URGELL

S'inicien les obres del nou Arxiu

■ El bisbat d'Urgell posseeix un dels arxius més significatius de Catalunya

David Codina
La Seu d'Urgell

L'antiga capella de Nostra Senyora dels Dolors de la Seu d'Urgell, desafectada al culte des de fa molts anys, ha començat a ser arranjada per allotjar-hi els importants arxius del bisbat d'Urgell, amb documentació conservada des de principis del segle IX. Aquests arxius es troben actualment dins del Palau Episcopal.

A fi de dotar-los d'una major seguretat en la guarda i custòdia dels documents i d'uns millors serveis als possibles usuaris i estudiosos, s'ha engegat el projecte d'un edifici ben equipat. S'adequaran les instal·lacions per a la conservació del fons, que aplegarà tots els serveis dels arxius i que permetrà la seva millor conservació, així com la seva divulgació i coneixement, d'acord amb les noves tecnologies.

El bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, Mons. Joan Enric Vives, i el president de "la Caixa" i de la Fundació "la Caixa", Isidre Fainé, es van reunir el matí del dia 19 de juny al Palau Episcopal per fer un seguiment de l'estat de les obres de construcció del nou arxiu, impulsades a través de l'Obra Social "la Caixa" amb una inversió de 350.000 euros en el projecte.

L'objectiu d'aquesta obra és construir una superfície totalment blindada que garanteixi l'absoluta seguretat dels fons, així com l'habilitació d'una sala destinada a conferències i exposicions del fons de l'arxiu i les dependències de la direcció, administració i sala d'estudiosos. D'altra banda, amb aquesta nova

construcció es recupera un edifici històric, el de l'església de la Mare de Déu dels Dolors, situada a tocar del Palau Episcopal.

El bisbat d'Urgell posseeix un dels arxius més significatius de Catalunya amb documentació conservada des de principis del segle IX. Està format per quatre seccions: arxiu capitular —documentació custodiada pel Capítol Cate-

L'antiga capella de Nostra Senyora dels Dolors de la Seu d'Urgell acollirà el nou arxiu.

dràlici des de l'inici del segle IX fins als nostres dies—, arxiu diocesà —tota la documentació referent a l'activitat del bisbat des del segle XV fins als nostres dies—, arxius parroquials —fons provinents de les quatre-centes parròquies de la diòcesi des del segle XI i fins al segle XIX— i arxiu de la Mitra —tota la documentació pròpia dels Serveis del Copríncep d'Andorra.

Óscar Arciniegas rep els ministeris laïcals

D.C. / La Seu d'Urgell

Óscar Willard Arciniegas va rebre el 30 de juny els ministeris del lectorat i de l'acolitat en una cerimònia significativa presidida pel bisbe Joan Enric Vives a la capella de la Immaculada del Seminari diocesà d'Urgell.

L'acte va tenir lloc a les deu del matí i hi van poder ser presents dos germans seus. Hi van assistir el rector del Seminari Diocesà, Mn. Ignasi Navarri, el vicari general, els sacerdots d'Agramunt

i de Sant Andreu del Palomar de Barcelona (llocs on ha col·laborat en aquest darrer temps) i diversos sacerdots de la ciutat de la Seu. Óscar Arciniegas, que té els seus orígens a Colòmbia i que ja fa vuit anys que és a Urgell, ha estudiat al Seminari Major Interdiocesà, ha cursat en els darrers anys Teologia a la Facultat de Teologia de Catalunya i està fent els estudis per a la llicenciatura en Filosofia a la Universitat Ramon Llull. També s'ha compromès en ajudes al món immigrant a Urgell i a Catalunya.

Religioses d'arreu del món van participar en la missa de cloenda.

Cloenda de l'aniversari de les Germanes de la Sagrada Família d'Urgell

D.C. / La Seu d'Urgell

Religioses d'arreu del món van participar en els actes de cloenda del 150è aniversari de la creació de la Congregació de la Sagrada Família que es va celebrar a la Seu d'Urgell i que es van tancar el dilluns 29 de juny al migdia al convent de La Punxa.

El dilluns 29 de juny es va celebrar una solemne Eucaristia, presidida pel bisbe d'Urgell, Mons. Joan Enric Vives, i concelebrada pel sacerdot de la comunitat de La Punxa, Mn. Pepe Chisvert, el delegat de Pastoral de Vida Consagrada, Mn. Jaume Vila, i altres sacerdots de la diòcesi. Van ser presents a l'acte les màximes representants de la Congregació, l'alcalde de la Seu

d'Urgell, Albert Batalla, personal del Sant Hospital de la Seu d'Urgell, i nombrosos amics de la congregació que va néixer ara fa 150 anys a la Seu d'Urgell per gestionar l'atenció als malalts de la ciutat. Més tard, a les 12.30, es va dur a terme un acte acadèmic a la sala de Sant Domènec i es va celebrar un àpat de germanor al convent.

La celebració de la cloenda es va iniciar el diumenge dia 28, amb un concert a Sant Domènec de l'Orfeó Andorrà i el seguiment d'una ruta-pelegrinatge pels llocs més significatius relacionats amb la vida de la mare Janer i de la congregació: el museu, el Sant Hospital, i l'exposició històrica de fotos de la vida de l'hospital en els darrers anys.

Conveni per remodelar el convent de Sant Domènec a Balaguer

D.C. / Balaguer

Càritas diocesana d'Urgell ha signat un conveni de col·laboració amb la Caixa de Sabadell per a la remodelació dels interiors de l'antic convent de Sant Domènec, a Balaguer, on l'entitat caritativa preveu fer un nou centre d'atenció. L'aportació de l'entitat bancària servirà per a l'equipament

de les aules de formació per a joves immigrants i per a la promoció de la inserció laboral. La signatura es va dur a terme al Palau Episcopal entre Mons. Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, com a president de Càritas d'Urgell, i el president de la Caixa de Sabadell, Salvador Soley Junoy, en representació de la Fundació Caixa Sabadell.

Inici del noviciat de sor Diana a les Clarisses de Balaguer

D.C. / Balaguer

Al convent de Santa Clara i del Sant Crist de Balaguer, annex al seu santuari, va tenir lloc l'inici del noviciat de la jove postulante Diana Aleida Batzin, nascuda a Santiago de Sacatepéquez (Guatemala), que va vestir així l'hàbit que indica el seu camí de consagració a Déu. Va presidir l'Eucaristia el P. Ramon Domènech, o.f.m. Al final de la missa després de beneir-lo, li fou lliurat l'hàbit de Santa Clara que la identifica en el seu camí de desposori amb el Senyor i com a signe del camí de maduració que emprèn dins l'orde de Santa Clara. El convent de les Clarisses de Balaguer s'omple d'una nova alegria per aquesta vocació, i dona gràci-

es al Senyor perquè continua cridant joves a seguir-lo i a servir-lo en la vida claustral.

L'associació Siloè, 15 anys d'història

■ L'entitat ofereix acollida i acompanyament a persones amb el VIH

Cristina Sánchez
Palma de Mallorca

Les Cases d'Acollida Siloè pretenen proporcionar una llar a persones malaltes de VIH/sida o altres malalts marginals amb deficiències sociosanitàries, que no tenen família o que si en tenen aquesta no pot o no vol acollir-los i cuidar-los. També pretén possibilitar la llibertat dels reclusos en fase terminal de sida en aplicació del Codi Penal. La feina de les cases d'acollida és assistencial: d'acollida, atenció i acompanyament dels residents.

Les Cases d'acollida estan ubicades a Santa Eugènia i a Palma. La casa de Santa Eugènia, en règim de residència, té capacitat per a deu residents i el pis tutelat, situat a Palma, al barri del Jonquet, té capacitat per a 5 residents. Durant el 2008, 20 persones han residit a les cases d'acollida, el 70% han estat homes i el 30%, dones. A més, 18 persones estan en llista d'espera actualment. Les perspectives de futur de la institució són, bàsicament, potenciar objectius que portin els residents a una autonomia dins les seves possibilitats.

S'acompanya els malalts en el seu procés cap a la mort com si fossin la seva família, proporcionant-los una millor qualitat de vida a través d'una atenció inte-

Les Cases d'Acollida Siloè ofereix llar a persones malaltes de VIH/sida.

gral, que comprèn la cobertura de totes les necessitats bàsiques i que, per tant, inclou totes les activitats necessàries de la vida quotidiana de qualsevol persona per poder desenvolupar una vida normalitzada, en un entorn més digne i adequat a les seves necessitats on passar la resta dels seus dies.

Per dur-ho a terme un grup de monitors treballa en cadascuna de les cases, oferint atenció les 24 hores del dia durant els 365 dies de l'any als residents i amb la supervisió de la directora de les cases d'acollida.

L'associació Siloè va néixer l'any 1994 per donar resposta a una necessitat social detectada al centre penitenciari de Palma de Mallorca, on molts reclusos malalts de sida estaven condemnats a morir a la presó, malgrat l'existència d'un article en el Codi Penal que autoritza l'excerceració d'aquestes persones quan es troben en una fase terminal de la malaltia.

Formació i integració dels residents

Amb els avenços mèdics en relació

amb la malaltia de VIH/sida, aquesta no necessàriament condueix a la mort ja que en la majoria dels casos es cronifica, i amb aquestes circumstàncies, Siloè és una associació que, a més de donar acollida a malalts de sida, acull altres malalts marginals que no tenen on anar i que per tant es troben en una situació d'exclusió social.

Siloè, a banda de gestionar aquestes dues cases d'acollida, gestiona anualment, amb la col·laboració del Ministeri d'Educació, Política Social i Esports, un projecte dirigit a la formació i integració dels residents, a través d'actuacions en el seu temps d'oci, amb l'objectiu que aquestes persones puguin desenvolupar-se millor en el seu entorn, acceptin la seva situació i per tant la seva malaltia.

D'altra banda, la feina de l'entitat no sols es redueix exclusivament al funcionament de les cases i a les activitats dirigides als mateixos residents, sinó que també desenvolupa una acció cívica a favor del col·lectiu afectat per afavorir la comprensió social, la convivència, el respecte a la diversitat i la seva integració en la comunitat, tot això mitjançant el treball en xarxa amb altres entitats i accions puntuals d'informació, prevenció i sensibilització en relació amb el col·lectiu d'atenció.

La bona notícia...

El premi «Ciutadans del món» a un bisbe

Francesc Gamissans

Al Brasil, per la seva lluita en defensa dels pobles riberencs i per la preservació del riu San Francisco, el bisbe de Barra, Mons. Luiz Cappio, franciscà, ha rebut el premi Kant de Ciutadans del Món que concedeix la Fundació que porta el mateix nom. L'any passat, 2008, el bisbe ja va rebre al Brasil el premi de Pax Christi Internacional d'aquesta institució amb seu a Brussel·les.

La Conferència Episcopal del Brasil es va dirigir fa un parell de setmanes a tots els catòlics del país per demanar que s'unissin al dejuni i oracions del bisbe Luiz Cappio, que havia ja complert 18 dies de vaga de fam en protesta contra la desviació de les aigües del riu San Francisco. El bisbe franciscà està disposat a morir per defensar la causa dels pobres, és a dir, perquè no suprimeixin el regadiu necessari a una extensa regió, única font de vida que tenen. La dràstica decisió del bisbe es produí després d'una trobada entre la cúpula de l'episcopat i el president brasiler, Lula da Silva. Aquest digué que continuaran les obres començades en benefici de grans extensions del país, cosa que nega el bisbe, oferint una alternativa tècnica i beneficiosa per als més pobres.

No se sap com acabarà el litigi. Mentrestant, són una bona notícia els guardons atorgats a Mons. Cappio. Ell diu que ha acceptat «perquè és un premi plural que simbolitza la lluita del poble en defensa de les aigües i de la terra, en definitiva del dret a la defensa de la vida».

Intermón Oxfam alerta novament sobre el canvi climàtic

Redacció / Barcelona

Les darreres evidències científiques i els testimonis dels països pobres posen en relleu que el canvi climàtic pot ser la tragèdia humana d'aquest segle. L'informe *Evidència que fa mal: el canvi climàtic, la gent i la pobresa*, presentat per Intermón Oxfam el 6 de juliol passat, alerta que el canvi climàtic pot fer retrocedir 50 anys de lluita contra la pobresa.

Els canvis en les estacions fan malbé les collites i provoquen l'expansió de la fam, però aquest és només un dels múltiples peatges que el canvi climàtic fa pagar als països més pobres, segons es desprèn del nou informe. El document, que ha estat presentat abans de la cimera del G-8, combina la més recent evidència científica sobre el canvi climàtic amb el testimoni de les comunitats amb les quals Oxfam Internacional treballa en gairebé un centenar de països.

L'informe alerta que si no s'actua immediatament es perdran 50 anys de treball en el desenvolupament en els països pobres. Afirma que la fam provocada pel canvi climàtic podria esdevenir la tragèdia humana

d'aquest segle. «El canvi climàtic és la qüestió central de la pobresa a la nostra època», ha afirmat la directora general d'Intermón Oxfam, Ariane Arpa. I ha afegit: «El cost humà del canvi climàtic és tan real com qualsevol anunci de comiat o d'embargament.»

El canvi climàtic repercuteix directament sobre la fam al món.

Una enquesta entre científics especialitzats en canvi climàtic, i també publicada per Intermón Oxfam, sosté que les persones pobres que viuen en àrees costaneres a baix nivell per sobre del mar, en atols i en grans deltes, i també els agricultors, són els que corren més risc de patir el canvi climàtic per les inundacions i les sequeres prolongades. Els científics han assenyalat el sud d'Àsia i

d'Àfrica com els llocs amb més risc pel canvi climàtic. L'informe d'Intermón Oxfam considera que és una ironia amarga que en zones temperades els impactes del canvi climàtic seran més suaus, almenys d'entrada. No obstant això, en els tròpics, on viu la gran majoria de la humanitat, molts

d'ells en la pobresa, el canvi climàtic comença a actuar de manera més erràtica i nociva.

Intermón Oxfam fa una crida als líders del G-8 perquè assumeixin una responsabilitat personal per arribar a un acord global just i adient que afronti el canvi climàtic, ja que només el compromís polític al més alt nivell pot prevenir una catàstrofe humana. «És escandalós que els nostres líders continuïn resistint-se a

fer el que és necessari, una cosa que és a les seves mans, per abordar la crisi climàtica», afirma Arpa. «Els líders del G-8—acaba dient la directora general d'Intermón Oxfam—, que representa els països més rics i més contaminants, han d'assumir la responsabilitat d'aconseguir un acord global sobre el clima, que situï en el centre les necessitats dels països pobres del món.»

cultura

«La vida monàstica té una finalitat humana»

■ El P. Hilari Raguer presenta «Mecanoscrit sobre els monjos de Montserrat»

Carme Munté

Montserrat ocupa, emocionalment i simbòlicament, un lloc central en la vida de molts catalans. Alguns estimen el santuari per la seva devoció a la Mare de Déu, d'altres potser només pel seu símbol de reivindicació nacionalista, fins i tot hi ha els qui valoren l'indret des de la mera vessant paisatgística. Són pocs, però, els que coneixen la cara més privada de Montserrat, la vocació i forma de vida dels monjos, els espais més íntims en què transcorre la seva jornada, la seva vivència de la regla de sant Benet en el segle XXI. Al llibre *Mecanoscrit sobre els monjos de Montserrat* (Editorial Base), el P. Hilari Raguer, defugint qüestions polèmiques i aportant una gran dosi d'humor, desvetlla per al gran públic la vida que batega un cop pelegrins i turistes han abandonat el recinte.

—Com és Montserrat quan marxen els darrers visitants?

—La primera característica és el silenci. Durant el dia, sobretot a última hora del matí, hi ha un gran xivarri, mentre que després regna el silenci i la solitud. En aquesta solitud i silenci un es troba ell mateix i pot trobar Déu més fàcilment. La vida monàstica, a part d'una finalitat religiosa, té també una finalitat humana. Podria semblar que estem deshumanitzats o que som éssers estranys, però la veritat és que un gran desastre de la nostra societat és la superficialitat amb què es veuen obligades a viure moltes persones. Hi ha una comèdia de Pirandello que ens la citaven estudiant Psicologia Social a París: *Uno, nessuno e centomila*. És a dir, interpretem tot de papers mentre acaba desintegrada la nostra personalitat. La vida moderna ens tritura, ens passem el dia fent tots els papers de l'auca i, per això, és gairebé una necessitat no ja religiosa sinó també psicològica retrobar-se un mateix.

—Al llibre hi ha un capítol dedicat als monjos i la política. És una realitat la fama que tenen els monjos d'estar polititzats?

—Des de Montserrat, durant la dictadura, com des de parròquies i moviments cristians, es va haver de fer una funció de suplència. Ara aquesta funció no hi és, però Montserrat continua tenint un valor moral, així com és un fet que davant d'esdeveniments politicoeclesiàstics es demana l'opinió de l'abat de Montserrat. És un bé o és un mal? La resposta seria discutible, però que té una autoritat moral

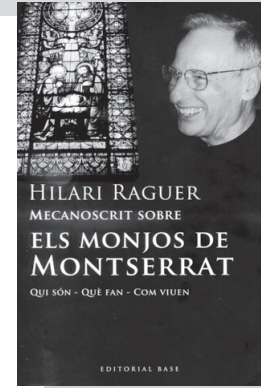
molt forta és un fet. Històricament, l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat va ser molt important en aquest sentit. Va començar com una col·lecta per finançar un nou tron per a la Mare de Déu més digne i més noble, però va acabar esdevenint un acte de reivindicació nacional. La resposta va ser apoteòsica i va aplegar creients i no creients. Convocatòries d'aquesta mena només es poden fer a Montserrat.

—Al llibre explica moltes anècdotes, com la d'aquells turistes que quan van acabar la celebració litúrgica li van donar les gràcies perquè, malgrat la poca assistència de «públic», no havien cancel·lat la «funció».

—Realment, has de fer un esforç per no estar amb una actitud teatral, com si fossis el protagonista d'un espectacle. Evidentment que ens adonem que tenim molta gent davant i que potser ens estan mirant per televisió o escoltant per la ràdio, però ens hem de sobreposar a aquesta situació per tal de viure la litúrgia en la seva profunditat. És un fet que tenim la mateixa cura en les celebracions litúrgiques en què gairebé no hi ha poble que si tenim la basílica plena a vessar. Passa el mateix amb els assaigs de cant. No assagem únicament els cants de la missa conventual en què hi haurà molta gent, sinó també la pregària de laudes o de vespres en què gairebé no hi ha ningú. L'objectiu és que la litúrgia sempre sigui celebrada dignament.

—Una altra qüestió que es pot veure amb suspicàcia des de fora és l'econòmica.

—Som conscients que per a moltes persones aquest aspecte econòmic és un escàndol. Tenim fama de rics. Hi contribueix també el fet que el mateix edifici del monestir sigui noble i que el nostre aire sigui aristocràtic. Per exemple, a Montserrat anem amb hàbit, mentre que a les cases filials del Miracle i Cuixà no porten hàbit, només la cogulla o la casulla per a les celebracions litúrgiques. A Montserrat, estar al monestir o al cor amb mànigues de camisa

cultura eclesiàstica.

—Com es viu la crisi vocacional des de Montserrat?

—No hem d'aspirar a tornar a aquella gran abundància de vocacions religioses i sacerdotals dels anys quaranta i que anava lligada a la postguerra—sabem que en qualsevol situa-

ció de postguerra, davant el patiment i la mort, la gent reacciona prenent decisions radicals. Molts monestirs es troben davant d'una gran crisi que és un interrogant sobre la seva continuïtat. A Montserrat la continuïtat està assegurada però molt més reduïda. Per què hi ha menys vocacions? D'una banda, si ho comparem amb els anys quaranta, és perquè aleshores hi havia uns factors que artificialment les multiplicaven i, de fet, en els anys posteriors moltes d'aquelles vocacions no van continuar. De l'altra, és un fenomen general de les noves generacions la dificultat o gairebé incapacitat d'assolir un compromís irrevocable, cosa essencial en la vida monàstica. No és sols viure de tal manera sinó comprometre't a viure d'aquella manera per sempre més. Hi ha una diferència qualitativa entre anar fent allò o comprometre't a fer-ho per sempre més. Però aquesta manca de compromís també es dona en el matrimoni. Hi ha parelles que no sols no es volen comprometre per sempre, sinó que pensen que comprometre's per sempre restaria autenticitat a l'amor.

—Quin ha estat el canvi més significatiu en els seus 54 anys de monjo?

—Els canvis litúrgics experimentats per tota l'Església van ser molt importants en la vida monàstica. També destacaria una responsabilitat personal més gran en la pràctica dels consells evangèlics com l'obediència, la pobresa... Així com abans tot venia molt determinat per normes, ara esdevé una responsabilitat personal. També sobre la qüestió del celibat o castedat, abans hi havia unes normes molt estrictes a l'hora de tractar amb l'altre sexe. Recordo que a Montserrat era norma no pujar en un cotxe on hi hagués una senyora, encara que fos la teva mare. També la relació amb la família abans era molt més tancada, de manera que els monjos no acudien ni a l'última malaltia ni a l'enterrament dels seus pares o germans. En canvi, sí que hi anaven per la testamentària, cosa que era un gran escàndol!

—Al darrer capítol del llibre recull un extracte de les pregàries i accions de gràcies que deixen escrites els pelegrins que visiten el santuari. Què reflecteixen?

—És una mena d'electrocardiograma del que pensen i senten les persones que passen hores fent cura per besar la Mare de Déu. Són gent que potser no assistiran mai a la missa conventual o al rés de vespres, però que també són Montserrat. És emocionant llegir el que deixen escrit.

quedaria estrany. Amb tot, això és compatible amb una austeritat de vida o pobresa personal.

—El nivell intel·lectual és una altra característica dels monjos de Montserrat. Com compaginen les múltiples ocupacions?

—S'ha d'equilibrar per part de l'abat o dels prefectes, d'una banda, la vocació personal i, de l'altra, les necessitats del monestir, sobretot si tenim en compte que per a certes tasques domèstiques no podem esperar que algú tingui el carisma de passar el pal de fregar, si bé tenim personal de fora que ens hi ajuda. És cert que tenim unes possibilitats molt superiors de les que es donen fora del monestir de seguir la pròpia inclinació. En principi, en tots sentits interessa que un treball en allò que més li agrada i en què més rendirà, conjuminant-ho amb les necessitats de la casa. Tenim unes possibilitats de treballs de llarga durada intel·lectual que són més difícils de dur a terme fora del monestir. Penso per exemple en el que han suposat a Solesmes (França) tants anys de recerca de manuscrits de paleografia gregoriana, bàsics més tard per a la reforma litúrgica. El treball cultural dels monestirs, en aquest sentit, es caracteritza per ser una recerca de llarga durada de la base i les fonts de la

«Montserrat continua tenint una autoritat moral molt forta»

Música solidària amb la restauració del mural «El Martiri de Sant Pere»

■ L'Orfeó Català ofereix un concert a Lleida a benefici de l'obra de Josep Serra Santa

Jordi Curcó

Lleida / Fotos: Anna Maria Gaya

La Catedral Nova de Lleida va acollir el 13 de juny passat un extraordinari concert de l'Orfeó Català, que va omplir de gom a gom el primer temple de la diòcesi. L'acte musical, patrocinat per Caixa del Penedès, va ser organitzat per la unitat pastoral de les parròquies de Sant Joan, Sant Pere i el Carme, i s'emmarcava dins dels actes commemoratius del cinquantenari de la darrera.

Els organitzadors van anunciar l'acte com a «concert solidari» a benefici de la restauració del mural de l'església de Sant Pere de Lleida, afectada als anys vuitanta pel fum d'un petit incendi que va fer malbé aquest temple. Des d'aleshores, la neteja i restauració n'ha estat una assignatura pendent.

L'Orfeó Català, amb més de cent anys d'història—va ser fundat per Lluís Millet el 1891— va oferir, sota la direcció de Josep Vila i Casañas, un repertori de música popular i tradicional catalana durant la primera part del concert, mentre que la segona va estar dedicada a l'òpera, amb la mezzo-soprano Cristina Blasi, de solista, acompanyada al piano per Mercè Sanchis.

El concert, que va omplir la catedral nova i que va satisfer el públic que va assistir-hi, va acabar amb la interpretació emotiva del *Cant de la Senyera*, amb tot el públic dempeus.

El pintor Josep Serra Santa

Cal felicitar-se per la iniciativa, que pretén recuperar i retornar la bellesa originària a aquesta obra d'art. Però també cal, aprofitant l'avinentsa, fer cinc cèntims del seu autor i la seva producció artística a la ciutat de Lleida.

En primer lloc cal dir que Josep Serra Santa va ser una de les figures més destacades en l'àmbit de la pintura figurativa del segle XX al nostre país. La seva obra, signada «SerraSanta», ha estat exposada arreu del món i figura actualment en museus d'Europa i d'Amèrica.

Tot i que el pintor va néixer a Buenos Aires el 6 de desembre del 1916 i que hi

visqué fins als cinc anys, les seves arrels familiars provenien de Guixers, a la comarca del Solsonès, on havien nascut els seus pares. Quan van tornar de l'Argentina la família va anar a viure a Vilamitjana, a la Conca de Tremp, i a la dècada dels anys vint es van traslladar a Sabadell.

El pintor es va formar a l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell, ciutat on va començar la seva creació artística amb només disset anys i a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona. Després del parèntesi de la guerra civil, als anys 40, Serra Santa es confirmà com un dels més selectes pintors espanyols del segle XX, que han destacat per la seva pintura mural, majoritàriament religiosa, tot i que no va deixar mai la pintura a l'oli de petit format. Va perfeccionar la tècnica en paisatge amb el pintor Sebastià Maria Plaja i va analitzar a fons l'obra de Francesc Gimeno.

Com a muralista, va executar diversos encàrrecs arreu de Catalunya, com ara, a més dels de Lleida, els de les esglésies de Guàrdia de Tremp, de Camarasa i la de

El magnífic mural de la parròquia de Sant Pere representa el martiri de l'Apòstol.

L'Orfeó Català va actuar a la catedral nova de Lleida.

Santa Maria de Viladecans, que destaca per les seves dimensions i pel conjunt de pintures al tremp de cola i al fresc, que ornien les parets del temple.

Serra Santa va exposar de forma continuada a les galeries Augusta de Barcelona, però també va fer exposicions individuals a Madrid, Bilbao, València,

Terrassa, Tremp i Lleida, a més de Canes, a França, Tòquio, al Japó, i les ciutats nord-americanes de Chicago, Oklahoma i San Francisco.

Josep Serra Santa va morir el 5 d'abril de 1998 a Valldoreix, on havia fixat els darrers anys la seva residència, ciutat que li ha dedicat un carrer.

Concert dels escolans organistes de l'Escolania de Montserrat

Els joves escolans de Montserrat tenen entre 12 i 15 anys.

Ramon Estany / Tàrraga

El temple parroquial de Santa Maria de l'Alba de Tàrraga va acollir, el dissabte 20 de juny, un concert d'orgue molt especial a càrrec de cinc escolans organistes de l'Escolania de Montserrat. Aquesta vetllada va aplegar prop de dues-centes persones entre targarins, familiars dels nens i alguns dels seus companys escolans.

Els concertistes, que van interpretar composicions de Frescobaldi, Cabanilles, Pachelbel, Bach, C. Franck, entre d'altres, van ser Eudald Buch i Torrents, Albert Cano i Smit, Jofre Gibert i Lajunta, Francesc Lluís i Salvadó, Joan Seguí i Mercadal. Els nois, d'entre dotze i quinze anys, són membres d'una de les escoles de música més antigues d'Europa i combinen la seva formació amb els estudis musicals estudiant, com a mínim, dos instruments. La presentació de l'audició va anar a càrrec de Mn. Jordi Illa, rector de Tàrraga.

Obres de Serra Santa a Lleida

La ciutat de Lleida és, juntament amb Castelldefels, l'indret més important de Catalunya on és pot contemplar l'obra muralista de Serra Santa, ja que el pintor ha deixat diverses de les seves creacions més singulars. La primera de les seves actuacions artístiques a Lleida va ser el mural que l'any 1952 va pintar per a l'església de Sant Pere, que ocupa tota la capçalera del temple i que serà en breu objecte de la tan esperada restauració. Serra Santa va pintar el martiri de l'apòstol, evocant la seva crucifixió de cap per avall, representada amb una gran expressivitat i realisme. Javier Clemente, el seu biògraf en el llibre que li va dedicar l'any 2001 editat per l'Ajuntament de Castelldefels, diu que d'aquest fresc de l'església de Sant Pere és del que més s'ennorgulleix Serra Santa.

Dos anys després, l'any 1954 va tornar a Lleida per executar les pintures de la volta del presbiteri de la catedral nova, que estava sent restaurada per Regions Devastades a causa de l'incendi i destruccions que havia patit durant la guerra civil. Aquest organisme va escollir el projecte presentat per Serra Santa al concurs que s'havia convocat per decorar-la. El tema triat va ser el misteri de l'Assumpció de Maria, titular de la catedral, que el pintor va executar amb gran mestratge, tot i les considerables dimensions de la volta catedralícia.

L'any 1964 Serra Santa tornaria a Lleida en la seva tercera estada per fer un nou mural, el de la nova parròquia de Sant Pau, que s'acabava de construir al populós barri de la Mariola. Per a aquesta església, Serra Santa va optar per representar la conversió de l'apòstol, amb uns personatges singulars, la figura de tres homes que, segons el testimoni del mateix pintor, representen la indiferència que provoca la manifestació de Jesucrist rebuda per Saule en alguns dels nostres contemporanis.

Finalment, l'any 1965 Serra Santa va pintar la que seria la seva darrera aportació artística a la ciutat de Lleida. Es tracta dels quatre quadres murals de tema eucarístic, que decoren la capella del Santíssim de la parròquia de la Mare de Déu del Carme de la capital del Segrià.

Onze anys després de la seva mort, un concert de l'Orfeó Català en la mateixa Catedral que ell va contribuir a dignificar amb les seves pintures, ha estat l'ocasió per recaptar diners per tal d'ajudar a la restauració del mural que Serra Santa va pintar a l'església de Sant Pere. Lloable iniciativa que pretén recuperar la bellesa, no solament d'una obra d'art religiós, sinó també la memòria del seu autor, el pintor Josep Serra Santa.

Documental sobre la història de Santa Creu, a la Riera de Gaià

■ El títol del DVD sobre el vot de poble és «Goig i dolor»

Joan Boronat
La Riera de Gaià

Mai com ara, les noves generacions de rierencs han tingut ocasió de conèixer de forma tan diàfana l'origen i la història del vot de poble instituït a la Riera l'any 1809 en honor i agraïment a la Santa Creu. Un documental que ha estat presentat recentment és la prova més fefaent de les tribulacions i penúries que la guerra, la misèria i la pesta viscudes per un poble que clamà al cel suplicant la intercessió divina. L'aparició d'aquest document visual es deu al fet que enguany, la Riera celebra el bicentenari de Santa Creu. Els beneficis que s'obtinguin de la venda del documental, al preu de 15 euros, aniran destinats a ajudar a sufragar les obres de restauració de la façana i el campanar de l'església parroquial.

El muntatge en DVD té trenta-vuit minuts de durada, a més d'uns complements afegits que inclouen imatges i anecdotari de com es van desenvolupar les

llargues sessions de rodatge i l'edició de la gravació. *Goig i dolor*, que és com es titula el documental, pren el nom de la primera estrofa dels Goigs de Santa Creu.

El documental distingeix dues parts ben diferenciades: d'una banda, el relat dels fets ocorreguts l'any 1809, l'elecció de Santa Creu perquè deslliurés la Riera de la pesta, els estralls de la guerra del francès, els malalts que guareixen... seguint rigorosament «un guió històric i tècnic», tal com va dir el seu guionista, Joan Carles Blanch, el dia de la presentació, amb l'església plena de gom a gom. A la segona part es pot veure l'evolució de la festa votiva, a partir de la celebració del primer centenari, la commemoració dels 150 i 175 anys, les processons i solemnitats al llarg dels anys. Un total de 55 personatges actuen de figurants: el rector, l'alcalde, el metge, regidors, famílies, malalts, difunts, infants, soldats, en espais interiors i exteriors transporten al passat «però de forma molt propera a l'espectador», comenta Joan Carles Blanch, que

juntament amb l'actor Fermí Fernández són els narradors, en el context que es van produir els fets.

L'autor de la gravació i el muntatge, el jove rierenc Xavier Sumoy, ha aconseguit que les imatges de *Goig i dolor*, de forma molt acurada, arribin fins a les entranyes dels rierencs, amb la càrrega emocional que comporta veure molts dels familiars avantpassats com vivien i participaven, amb convicció i devoció, a la festa de Santa Creu, els quals formen part de la cadena transmissora d'aquest arrelat sentiment rierenc.

Llàgrimes, aplaudiments i felicitacions van rubricar el visionat del DVD, com es va dir, «la millor carta de presentació» per als qui no coneixin encara la nostra festa de Santa Creu. El documental «esperat i desitjat, fet amb gràcia i amb el cor», com digué el rector, Mn. Enric Casellas, ha de ser un dels instruments engrescadors perquè la Riera, en expansió, doni a conèixer a joves i nouvinguts aquest patrimoni espiritual que forma part ja del poble que els ha vist néixer o acollit perquè dirigeixin també la filial i devota mirada, com des de fa 200 anys ho fa la Riera, als peus de la seva venerada Santa Creu.

El documental ha comptat amb la participació de figurants del poble.

Campanars

Delfí Dalmau i Argemir
delfidalmau@yahoo.es

Maspujols

Al Baix Camp, Maspujols ens ofereix amb tota esplendor, encarada a migdia, l'església barroca de Santa Maria. Consta d'una nau, dos passadissos laterals oberts entre les capelles i està capçada per un absis poligonal de cinc costats. Les seves dimensions no són destacades, però ben proporcionades. La nau fa 26,36 metres de llargada per 8,44 d'amplada i 13,57 d'alçada. L'amplada total, des del fons de les capelles, arriba a prop dels 15 metres. La seva façana principal està arrebossada i pintada d'un to daurat. Té un portal d'arc de mig punt flanquejat per pilastres toscanes sobre pedestals, a mitja alçada una rosassa motllurada i, per coronament, un frontó triangular amb una petita espadanya al cim.

El campanar, amb un primer cos de planta gairebé quadrada (5,53 x 5,83 m) presenta igualment paraments arrebossats i pintats com la façana de la que és prolongació; però el seu segon cos de carreus ben escairats té gràcia i bellesa especial. Està separat de la base per una senzilla motllura i, com que pren forma vuitavada, en els angles, sobre la motllura, hi ha lloc per a sengles escultures amb imatges assegudes. Hi ha oberts finestrals d'arc de mig punt en els costats amples; estan rodejats de senzilles decoracions en relleu fent espirals. Acaba en un fals terrat amb una balustrada que tanca les obertures d'una torrella també vuitavada alternant portals d'arc de mig punt i finestres el·líptiques; encara, al damunt, hi ha un curt tambor amb un petit òcul a cada cara i per

coronament una agulla piramidal octogonal amb els careners crestats; a la base d'ella s'aixequen pinacles treballats que descansen en una cornisa motllurada. Tota una obra d'art, discreta però captivadora. Té una alçada poc més superior als 40 metres i, pel seu interior, hi puja una escala en l'estil propi de l'arquitectura catalana d'aquells temps, sobre voltes, arripada als murs i amb un ull central. Mn. Ramon Muntanyola, sacerdot i excel·lent poeta mort el 1973, va dedicar-li una breu poesia que el poble de Maspujols ha gravat en una làpida encastada els peus.

I ARA TAMBÉ US PODEU SUBSCRIURE A L'EDICIÓ DIGITAL PER NOMÉS 65 EUROS L'ANY

DONEU-VOS D'ALTA A WWW.CATALUNYACRISTIANA.CAT

Catalunya Cristiana
Una xarxa per a l'evangelització

Subscriuiu-vos-hi ara per només 111,30€ l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català ☐

Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 111,30€ per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 55,65€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat

Oficina

DC

Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Beat Pere Tarrés, un servidor del poble

■ Testimonis personals de la humanitat del Dr. Pere Tarrés

Jordi Llorach i Cendra *

Enric Badal i Aicard va formar part del primer grup de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, amb seu a l'Oratori de Sant Felip Neri, al barri barceloní de Gràcia. El grup prengué el nom del gran bisbe Torres i Bages i escolliren president el doctor Tarrés. El senyor Badal comenta: «Aquesta elecció no va ser casual. Des de feia anys, el doctor Tarrés havia esdevingut gracienc: vivia amb la seva mare, a la qual estimava amb passió filial, al carrer Goya, cantonada amb la plaça de la Vila, tenia el consultori mèdic al carrer Gran de Gràcia i era actiu col·laborador de la vida associativa del barri, demostrant dotes d'organitzador, de líder.» I afegeix: «Al poc temps, es dedicà a la direcció de la Federació, juntament amb personatges com el Dr. Albert Bonet, els senyors Fèlix Millet, Ferran Ruíz Hebrard i altres.» Passat el trist parèntesi de la guerra civil, el senyor Badal i un grup de mestres joves i emprenedors, van tenir la feliç idea de fundar una escola «on els nois i les noies rebessin ensenyament el més normalitzat possible per l'època». Crearen les Escoles Virtèlia, de bon record per als que vàrem ser-ne alumnes i que al llarg dels més de cinquanta anys d'existència deixà empremta en la societat i en la pedagogia catalana.

Durant els preparatius fundacionals de Virtèlia —estiu del 1939— el senyor Badal va demanar al doctor Tarrés que es fes càrrec del servei mèdic de les naixents escoles. La resposta va ser amable, si bé contundent: «Em plauria molt, però no puc acceptar: seré metge d'ànimes.» A les poques setmanes ingressava al Seminari. El senyor Badal, un dels primers en conèixer la decisió, reflexiona: «Ens va saber greu per Virtèlia, però l'Església va guanyar un gran servidor.»

Mossèn Pere Llumà i Viladrich, havia estat consiliari de la Federació de Joves Cristians. L'any 1944 va fundar la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat, que actuà amb estreta col·laboració amb les Escoles Virtèlia. L'any 1952 s'hi va constituir un Agrupament Escolta. Mossèn Llumà proposà que fos designat amb el nom del doctor Tarrés, de qui havia estat amic, confessor i l'assistí durant l'agonia. Vaig ser un dels afortunats membres d'aquest Agrupament. Permetint-me, doncs, un record personal. Conèixer la vida del Dr. Pere Tarrés va ser un privilegi: havia estat un dels exemples més destacats de religiositat i d'humanitat del segle XX, però injustament silenciats per la dictadura a causa, entre altres motius, d'haver estat dirigent de la Federació.

«Sempre posava pau»

M. Carme Carmona i Cornet és una activa defensora dels drets veïnals des de la presidència de l'Associació de Veïns i Amics del Barri de Laforja, al districte de Sarrià-Sant Gervasi, de Barcelona, de la qual em plau ser-ne membre de la junta directiva. Carmona comenta: «Des de petita, tinc consciència que a casa es parlava del doctor Tarrés.» Amplia detalls: «La mare, Carmen Cornet, durant els anys d'infantesa anava sovint a visitar la famí-

Mn. Pere Tarrés, amb un grup de noies d'Acció Catòlica de Sarrià.

Placa del carrer dedicat al beat.

lia Trapé-Cornet, de Manresa. Allí, jugava amb la mainada veïna. Entre tots, destacava un nen: el petit Tarrés. Sempre posava pau quan sorgien les inevitables discussions infantils.» Carmona continua explicant: «La casualitat va fer que aquell nen de pau fos el responsable mèdic del batalló del qual el meu pare, Enric Carmona, era capità d'Infanteria durant la guerra civil.» Recorda que el seu pare explicava diverses situacions al front. Un dia va preguntar al metge de soldats: «Escolteu, Tarrés. Vós quan dormiu?» Efectivament, l'atenció mèdica i humanitària l'obligava a restar en vetlla les vint-i-quatre hores del dia. La relació entre el capità Carmona, republicà convençut, i el capità Tarrés, catòlic de convicció, va ser estreta durant la contesa.

Les senyores Núria Montserrat i Casas, Montserrat Julià i Arnau, Maria Antònia Catà de la Torra i Casanovas i Maria Dolors Vidal i Miralles viuen a la Casa de Família de les Germanes Hospitalàries de la Santa Creu, de Sarrià. He tingut la satisfacció de mantenir-hi una interessant conversa sobre el record del mossèn. Amb emoció i memòria gairebé recent, expliquen: «El gener del 1945, va ser destinat a

Sarrià com a Consiliari de l'Acció Catòlica femenina, desenvolupant una ingent tasca en poc més de cinc anys de dura postguerra.» Afegeixen: «Malgrat els tòpics d'ignorants de la realitat, a Sarrià hi vivia molta població obrera i menestral i hi havia força pobresa. Conscient de les necessitats socials del barri, va crear el Centre Obrer Nostra Senyora del Roser i l'Escola de la Llar, ambdues per a noies treballadores, no admetent mai diferències de cap mena amb el ja existent Centre Santa Eulàlia.» Recorden que deia: «Davant Jesucrist tothom és igual, sigui quin sigui l'estrat social a què pertany; la beneficència no ha de ser de ric a pobre sinó de persona a persona.» Coincideixen en afirmar: «S'hi podia accedir amb facilitat: de seguida obria el cor al diàleg. Sabia escoltar amb atenció, sense pressa. Després, les oportunes paraules de consol, d'encoratjament, de consell, li sorgien planeres, encertades. Parlar amb ell era reconfortant.» També recorden: «Com que era exigent amb ell mateix, també ho era amb els altres, però amb la profunda coneixença de cada persona.» Esmenten amb estima els exercicis espirituals que anualment realitzaven al santuari de Núria, on reflexionava amb les

«seves noies» de Sarrià, descansava per la delicada salut i convivia amb la naturalesa que tant estimava. Solia dir: «Com Catalunya no hi ha res. És un obsequi del cel.» Durant la conversa mantinguda, sovint se'ls humitejaren els ulls, sobretot en recordar la greu malaltia que el dugué a la mort tan jove i que suportà amb enteresa exemplar.

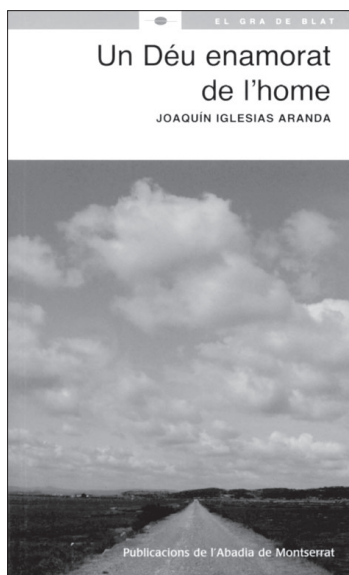
Alícia Miquel i Simó és una sarrianenca de sempre i activa participant en el moviment associacionista. Tenia nou anys quan va morir mossèn Tarrés. El record, però, li és ben present. Diu: «Venia sovint a casa i mantenia llargues converses amb els pares i amb el veïnat. Després, les seves paraules eren comentades, i en trèiem positives conclusions.» Alícia Miquel recorda el dia que el seu pare li va regalar el llibre *Diari de guerra*, que el metge militaritzat havia escrit als diversos fronts on assistí els ferits de la incomprendible confrontació fratricida. En rebre el llibre, la jove Alícia no n'aprecià la importància; el deixà en una lleixa. Anys més tard, retornà a les seves mans. Comenta amb emoció: «La lectura del llibre va ser un bàlsam, em va fer reflexionar que la vida és necessari que tingui un sentit i s'ha de considerar els altres amb protagonisme.» I, afegeix convençuda: «Va ser aleshores quan vaig comprendre el gran tresor que m'havia regalat el pare.»

L'any 2006, Alícia Miquel va fundar l'Associació d'Amics de Pere Tarrés, de la qual també en van ser cofundadors M. Carme Carmona i alguns il·lustres sarrianencs. El seu desig era que la figura humana de Tarrés fos honorada adequadament. Així, demanaren que es col·loqués un bust del personatge, pagat per subscripció popular, a la cruïlla del carrer Hort de la Vila i la Via Augusta, lloc on hi havia hagut el Casal Santa Eulàlia. També proposaven que aquesta placeta dugués el seu nom. La petició, ajornada diverses vegades, ha acabat amb una solució que ha pretès complaure tothom i que, segurament, no ho ha assolit del tot: des del dijous dia 4 de juny de 2009, Sarrià compta amb un carrer dedicat al beat. Però és un carrer estret, poc important, sense relleu urbanístic.

En l'esperit de molts sarrianencs i també de molts catalans encara resta el sentiment de deute no assolit plenament amb el mossèn. Pensen que convindria fer quelcom més. Per això, se'm permetrà proposar la continuïtat de l'Associació d'Amics de Pere Tarrés, amb dues finalitats concretes. Una. Procurar el treball conjunt de les entitats civils amb les quals el metgesacerdot va tenir-hi relació: Col·legi de Metges, associacions, els pobles on va exercir el sacerdoci, etc. i les institucions que duen o han dut el seu nom. Dues. Que l'Associació coordini els mitjans necessaris perquè s'escrigui amb detall, única manera de deixar constància segura per al futur, i s'editi i es difongui suficientment la seva tasca humanitària. L'Església ha fet i fa el necessari perquè li sigui reconeguda la santedat. La societat civil, el poble, pot fer més perquè el futur Sant Pere Tarrés sigui conegut, també, per les generacions futures com exemple de servei humanitari.

* Historiador
jordilllorachcendra@yahoo.es

Llibres

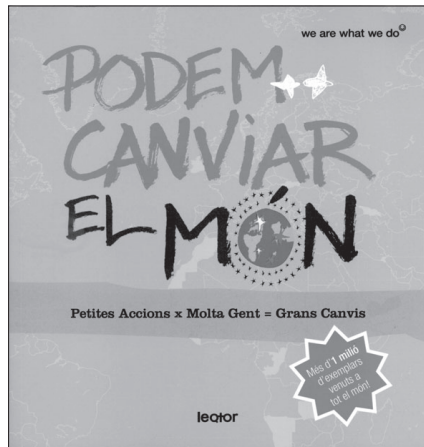
El rostre amorós de Déu

Joaquín Iglesias Aranda ofereix cinquanta comentaris que volen mostrar com cal portar l'Evangeli a la pràctica i com cal traduir-lo a un llenguatge actual. D'aquesta manera, transmet la certesa d'un Déu que s'enamora de la humanitat i s'hi compromet. Com escriu Josep M. Rovira Bellosó a la presentació del llibre, «aquests comentaris sintonitzen amb molta naturalitat amb el sentit de l'Evangeli, perquè traspuen una suau i intensa confiança en Déu».

Joaquín Iglesias Aranda, *Un Déu enamorat de l'home*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció El Gra de Blat, Barcelona 2009, 226 pàg.

Transformar el món

A tots ens agradaria fer alguna cosa per millorar aquest món, però no tenim massa clar per on començar... Amb tot, els petits gestos quotidians poden convertir aquest planeta en un lloc un xic més agradable per viure. Somriure, reciclar les ulleres, abraçar algú, rebutjar les bosses de plàstic o aprendre un bon acudit són algunes de les 50 accions que et proposa aquest llibre promogut per We Are What We Do, un moviment que ja compta amb milers de seguidors.

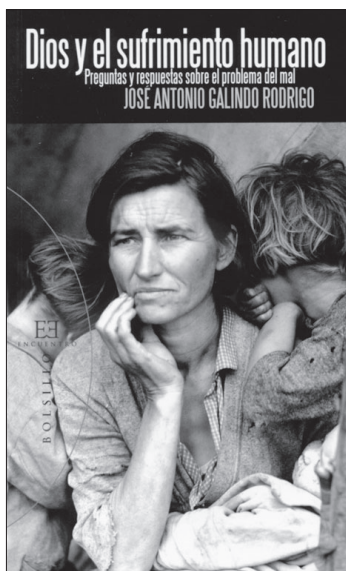

AA.DD., *Podem canviar el món. Petites Accions x Molta Gent = Grans Canvis*. Lector, Barcelona 2009, 100 pàg.

Davant el difícil problema del mal

Tenint en compte més el pensament que l'erudició, però alhora fonamentant les posicions en la Paraula de Déu, en la tradició teològica i en la doctrina del Concili Vaticà II, aquest llibre il·lumina la problemàtica del mal de la manera més eficaç. Escrit des de la raó i des de la fe, vol ajudar els creients perquè puguin respondre davant d'ells mateixos i davant dels altres les preguntes que sobre Déu són inevitables. Unes qüestions que afloren donada la presència del mal físic i moral en la nostra vida i en el nostre món.

José Antonio Galindo Rodrigo, *Dios y el sufrimiento humano. Preguntas y respuestas sobre el problema del mal*. Ediciones Encuentro, Col·lecció Libros de Bolsillo, Madrid 2008, 115 pàg.

El plaer de les tapes

Aquest llibre ofereix un recorregut rigorós i sense prejudicis per 150 establiments imprescindibles de Barcelona per gaudir d'unes bones tapes. Restaurants, tasques, tavernes i bars de tapes en diferents zones, per a diversos moments i segons els ambients, característiques del local, preus i especialitats. Elaborat pel prestigiós cuiner i gastrònom, Koldo Royo, el llibre inclou, a més, 250 receptes tradicionals de tapes, broquetes i barquetes.

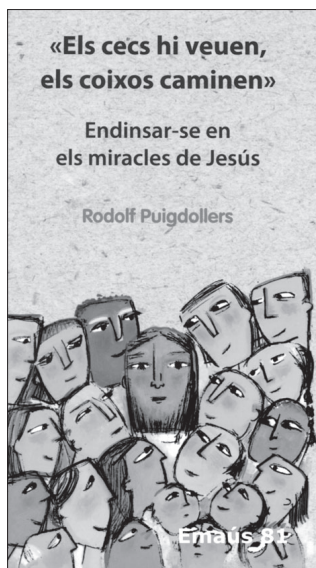
Koldo Royo, *Tapas y pintxos de Barcelona. Los 150 bares y tabernas de tapes imprescindibles en la ciudad*. Editorial Styria, Barcelona 2009, 239 pàg.

Els miracles de Jesús

Davant dels miracles de Jesús ens podem situar com aquest llibre ens proposa: entenent-los com una Bona Notícia concreta, directa i palpable. Els relats miraculosos es presenten a la comunitat cristiana com a anunci catequètic de la presència salvadora de Jesús. Repassant les pàgines de l'Evangeli, mirant com Jesús actua, aprofundint en els gestos i paraules, anirem comprenent i vivint com actua ara en nosaltres, i com nosaltres estem cridats a respondre-li.

Rodolf Puigdollers, «Els cecs hi veuen, els coixos caminen». *Endinsar-se en els miracles de Jesús*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Emaús, Barcelona 2009, 73 pàg.

Desenllaç de la trilogia «Millennium»

El periodista suec Stieg Larsson firma l'apassionant tercer i darrer volum de la trilogia «Millennium» *La reina del palau dels corrents d'aire*. Els llibres de Larsson han seduït milions de lectors d'arreu del món: més de 40 països en publiquen els llibres, i se n'han venut més de 15 milions d'exemplars. Ara es presenta el desenllaç final de la història protagonitzada per la hacker Lisbeth Salander i el periodista Mikael Blomkvist.

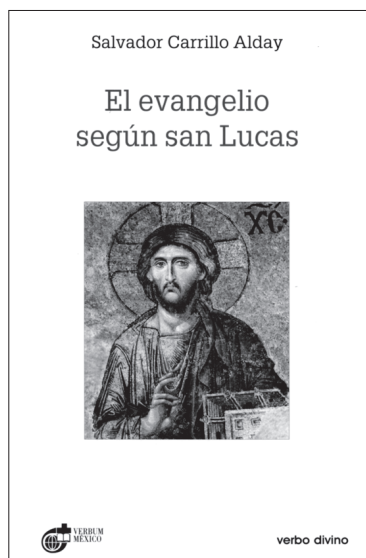
Stieg Larsson, *La reina al palau dels corrents d'aire*. Columna Edicions, Barcelona 2009, 847 pàg.

L'evangelí de la misericòrdia

Lluc és un investigador, però també un literat, un artista i un teòleg la reflexió doctrinal del qual se situa entre Marc, Mateu i Joan. I encara que comparteix materials de la tradició sinòptica, hi fa la seva aportació, resultat de la recerca personal realitzada entre testimonis oculars i ministres de la Paraula. No li fariem justícia a Lluc si el text evangèlic heretat de la seva ploma no fos reconegut com l'«evangelí de la misericòrdia».

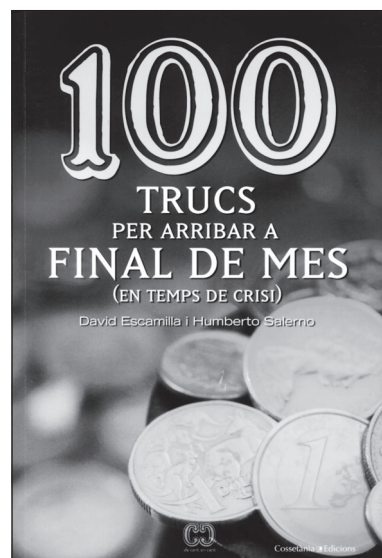
Salvador Carrillo Alday, *El evangelio según san Lucas*. Editorial Verbo Divino, Estella 2009, 399 pàg.

Com superar la crisi...

Els periodistes David Escamilla i Humberto Salerno conviden a esmol·lar l'eginy i a no deixar-se atrapar per actituds pessimistes, tràgiques o derrotistes. Es tracta d'una eina útil i necessària totalment oportuna en les coordenades actuals: 100 trucs que ens permetran arribar a final de mes, un centenar de consells per aprofitar millor els recursos, per utilitzar la creativitat i aprendre a sobreviure en un entorn complex.

David Escamilla i Humberto Salerno, *100 trucs per arribar a final de mes (en temps de crisi)*. Cossetània Edicions, Col·lecció De Cent en Cent, Valls 2009, 165 pàg.

Crítica literària

Cristóbal Sàrrias

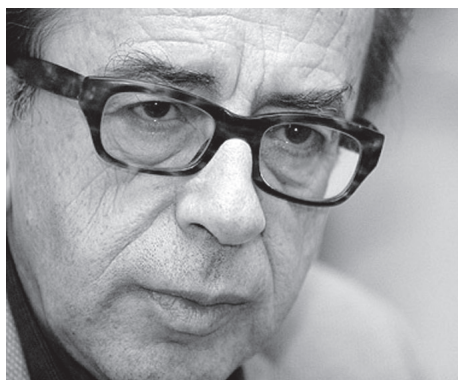
Ismaïl Kadaré, Príncep d'Astúries de les Lletres

Les premis i mencions honorífiques són finestres obertes en l'immens edifici de la cultura. Nosaltres som una majoria sempre expectant, a l'espera de l'anunci de la novetat, o de la reiteració del que és conegut, i per això, quan arriben les dates límit hem d'estar preparats per a la sorpresa.

El premi Príncep d'Astúries segueix les pautes del premi Nobel. Les diferències es revelen aviat, ja que el ressò de l'espanyol li atorga un àmbit d'especificitat molt característic: no són premis d'«estar per casa», però potser resulten poc ambiciosos, com si volguessin respectar per als Nobel els de més envergadura o que se suposen amb més ressò.

Kadaré és un intel·lectual, que se suposa el resultat d'una formació humanística més o menys profunda, amb elements típics de cultura mediterrània. Al cap i a la fi, Albània, la seva pàtria, viu de cara al *mare nostrum*, i sota l'ombra de la seva veïna Grècia.

No en vull qüestionar la qualitat com a narrador, però és evident que hi ha molt

ressò de la seva professió de periodista en les seves primeres obres. De fet, es va donar a conèixer en la dècada del 1960 amb la seva novel·la *El general del ejército muerto*, important per la circumstància, que li va obrir el camí cap a la crítica d'una situació politicosocial. A aquesta obra es van succeir assaigs i narracions de contingut polític més o menys velat com *El palau dels somnis*, *El monstruo*, *Abril, roto*, *El año negro*, *Los tambores de la lluvia* o *El firman de la ceguera*.

Los tambores de la lluvia és una novel·la històrica que té per escenari l'Albània del segle XV. El seu argument recull un dels atacs freqüents patits pels albanesos, quan l'imperi otomà, en l'apogeu del seu poder, intentava conquerir Albània, sublevada sota el cabdillatge de Gjergj Kastriot. L'acció comença amb l'arribada de la primavera, quan un exèrcit immens assetja la fortalesa, i acaba quan els tambors anuncien l'arribada de les primeres pluges de la tardor i amb aquestes la retirada dels assetjadors, que han d'aixecar el setge i tornar a Istanbul. La crònica despietada de Kadaré ens fa viure intensament aquestes jornades amaraes de calor, crueltat i mort, i ens introdueix a poc a poc en l'angoixa del setge sota un sol de foc i l'escassetat d'aigua.

Entre les seves obres més conegudes hi ha també: *Spiritus*, *novela con caos, revelación y vestigios*, *La pirámide*, *El cortejo nupcial helado en la nieve*, o *Tres cantos fúnebres per Kosovo*, un llibre fonamental per comprendre el drama que es pateix als

Balcans. La major part de la seva obra literària, de gran repercussió a Albània, hi va ser escrita i publicada sota el règim d'Enver Hoxha.

De les seves darreres obres en espanyol *Fredes flors de març* és visió de la transició albanesa, en la qual l'autor ressalta la col·lisió de dos universos que remet als mites populars i aporta una nova visió, real i onírica, de les turmentades i decebedores vicissituds balcàniques, amb rerefons de tragèdia grega i tradicions locals. És una novel·la plena de meditacions sobre el vertigen que suposa la transició d'una època a l'altra, una ficció amorosa que aporta un brot d'esperança i calor a una primavera albanesa gelada com les fredes flors de març per les herències del passat.

Kadaré, com ja és tradicional en la seva obra, entrelaça el que és real amb el que és oníric i la història oficial amb l'al·legoria, sobre un fons en el qual s'entrecruen els mites i les tragèdies clàssiques gregues amb les llegendàries tradicions balcàniques.

Crítica teatral

Andreu Sotorra

Lluna de mel a la ruta blava

Escriptor, periodista i col·laborador de Ràdio Estel

LA RUTA BLAVA / De J. M. de Sagarra.

INTÈRPRETS: Jordi Martínez, Rosa Galindo, Manel Dueso, Jordi Banacolocha, Quim Dalmau, Luc Olivier, Óscar Kapoya i Iva Horvat.

DIRECCIÓ: Josep Galindo.

Teatre Romea, Barcelona. Fins al 2 d'agost.

Hi ha espectacles, com aquest, que demanen una certa bona predisposició. Si en el cas de *La ruta blava*, un no se sent atret per la trajectòria de Josep Maria de Sagarra (Barcelona, 1894-1961), així com per la seva època, pel que envolta les circumstàncies de la seva fugida, a les portes de la guerra civil, amenaçat de mort per incontrolats, pot ser que, l'espectador, en l'adaptació teatral, no hi acabi trobant allò que s'esperava.

En canvi, si s'ha llegit el quadern de viatge —un viatge de nuvis, gràcies a un regal de boda que Francesc Cambó fa a Sagarra i a la seva dona, Mercè Devesa, quan ja s'havien exiliat a París, que els fa anar, des de Marsella a la Polinèsia, a Tahití, a Bora-Bora—, hi veurà la remor del diari de bord i hi escoltarà la veu de l'autor.

El matrimoni Sagarra es va embarcar el 28 de desembre del 1936 en el vaixell *Commissaire Rammel* —no és una ironia començar una fugida a un hipotètic paradís justament el dia dels Sants Innocents?— per arribar a Tahití el febrer del 1937. Qui enganya no és traïdor: s'ha de dir que el quadern és molt més extens, molt més poètic, molt més narratiu, molt més literari que l'adaptació dramàtica que se n'ha fet.

Pablo Ley i Josep Galindo, creadors i directors del que han anomenat Projecte

Josep Maria de Sagarra fa una doble fugida: la que esquivava la persecució dels incontrolats que l'amenacen a Catalunya i la del propi exili. No vol ser un exiliat i es converteix en un personatge d'alta mar, lluny del perill del radicalisme que l'envoltaria si toqués de peus a terra. Al vaixell, hi

ha també gent de terra: *monsieur* Catul, un francès que creu que la nova Europa vindrà de la mà de Hitler; una noia que sembla sorgida d'un món regalat; el jove alemany d'origen jueu que es vol fondre amb la Polinèsia; un vell funcionari de la marina; un cambrer africà; una noia misteriosa que es passeja per la coberta com un fantasma de somni...

Hi ha en el muntatge un carregament

d'elements que fan que el discurs es dispersi més del compte. Només cal pensar que es passa d'una primera part, a bord del vaixell, a una segona, en plena exuberància tahitiana. El protagonista, Josep Maria de Sagarra, és interpretat per Jordi Martínez en unes intervencions que passen el relleu de la veu als personatges dels quals parla en el seu quadern.

És aquí on es produeixen les desigualtats i on el to poètic i lluminós de Sagarra s'esvaeix per la manera de fer i de dir de cada personatge. Una cosa és que Sagarra parli de Mr. Catul, del jove alemany, de les noies del vaixell, del cambrer negre, i que ho faci des de la seva visió literària, i una

altra que aquesta visió literària es converteixi en figures de carn, veu i os a l'escenari. Aquí es trepitja la ratlla de la traïció a què se sotmet una obra literària quan s'adapta a un altre registre, ja sigui teatral o cinematogràfic.

El muntatge no ha volgut cenyir-se només a la paraula i ha optat per una visió festiva, colorista, musical i, a vegades, descarada, de la mirada de Sagarra sobre els companys de viatge. Probablement aquesta opció el salva de caure en un simple testimoni del quadern i li dona un caràcter nou que l'espectador haurà de prendre's, com deia, amb bona disposició, si no vol sortir-ne marejat, tractant-se com es tracta, d'un viatge per alta mar.

Vigorós, un Jordi Martínez, fent de Josep Maria de Sagarra. Hi naveguen una mica més Manel Dueso (Mr. Catul) i Jordi Banacolocha (vell mariner), probablement per la indefinició d'origen dels seus personatges, cridaners sense motiu. Ho resol amb un aire d'optimisme en el futur el jove alemany d'origen jueu, Quim Dalmau. Hi creen un cert aire surrealista el cambrer negre, Óscar Kapoya, i la dona fantasma, la ballarina Iva Horvat; i hi posen el to musical més selecte en Crichton (Luc Olivier, bona aportació al piano) i la noia que sembla sortida d'un món en pau (Rosa Galindo), millor en les seves intervencions cantades que no pas en les fugaces interpretatives de veu, que sembla que hi siguin per compromís. Un muntatge de prop de dues hores amb intermedi, més aconseguit a la primera part, la que transcorre al vaixell, que no pas a la segona, ja a terra on hi ha massa Gauguin, massa turisme de baix cost, massa ambient folklòric tahitià. Massa viatge de lluna de mel, vaja.

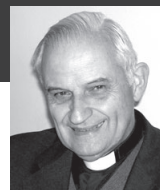
Tots els personatges, a bord del vaixell que els porta a la Polinèsia.

Galilei, ja van pouar fa cinc anys en l'època de la guerra civil amb un espectacle basat en la crònica *Homenatge a Catalunya*, de George Orwell, i, més recentment, en el testimoni de *La maternitat d'Elna*. Aquest acostament d'ara a l'exili de Josep Maria de Sagarra és més lúdic, més observador de la descoberta que fa l'autor a bord del vaixell, però inserit també, com a rerefons, en l'ambient de la guerra civil. A la línia de mar hi ha vaixells de guerra. Baixant de Marsella, ben aviat es perd de vista la costa de les Illes i, allà lluny, queda una pàtria que s'enfonsa i una Europa que preveu la seva desfeta tràgica amb l'arribada del nazisme.

Actualitats científiques

Contribució de l'Observatori del Vaticà en l'Any de l'Astronomia

Per Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

No cal dir que la Specola Vaticana (que és com s'anomena l'observatori astronòmic pontifici, fundat el 1891) també s'ha integrat als treballs que es realitzen enguany arreu del món amb motiu de l'any que commemora els 400 de les primeres observacions telescòpiques de Galileu amb el seu *perspicillum*.

Com ja vam dir en una altra ocasió en aquesta pàgina de *Ciència*, el 1993, dependent de l'observatori pontifici, s'inaugurava a Amèrica, al Mount Graham (Arizona) un altre observatori, dit de la Vatican Observatory Foundation, amb el jesuïta P. George V. Coyne de director, el qual ja ho era del de Castelgandolfo (que és on es troba des del 1935 el de Roma). La notícia és que en aquest observatori del mont Graham s'han celebrat el mes d'abril passat les «cent hores d'astronomia», que presentaven al públic les observacions que s'hi han efectuat fins ara, prenent part així de la «marató celeste» que tingué 135 països participants.

Però hem d'afegir-hi una altra nova: el P. Coyne, que ha estat director de la Specola Vaticana des del 1978 i després, des del 1993, conjuntament del de Graham (alternava els períodes de l'any en un i a l'altre) va arribar a la jubilació el 2006 i ara la Societat

L'observatori vaticà del mont Graham, a Arizona.

Astronòmica Americana li acaba de concedir el premi George van Biesbroeck 2009 en «reconeixement de les riqueses científiques que ha aportat a la comunitat astronòmica amb la seva direcció creativa de l'escola d'estiu de l'observatori vaticà i el seu programa d'orientació a llarg termini». I és que des del 1986 a Castelgandolfo, sota la seva direcció, s'hi han tingut als estius unes trobades que han afavorit la col·laboració internacional i desenvolupament de l'astronomia a tot el món i, dels assistents, molts eren de la Societat Americana. A més el nostre pare jesuïta ha tingut un paper important en la fundació del grup de recerca de l'observatori a la Universitat d'Arizona i en la realització del telescopi de tecnologia avançada que posà al mont Graham.

I afegim-hi encara que el P. Coyne ha estat elogiat per haver tingut «un paper específic en el lligam entre ciència i religió i pels seus progressos significatius cap a aconseguir els objectius de l'observatori vaticà d'esdevenir una moderna institució de recerca. Objectius que tenen un impacte notable en els cercles científics, religiosos i filosòfics». Val la pena saber-ho.

La intimitat de la matèria

11 El naixement de l'electroquímica planteja nous interrogants

L'electroquímica va néixer a Anglaterra. El 20 de març del 1800 Volta havia donat a conèixer a la Royal Society de Londres aquella troballa sobre el corrent elèctric produït amb la seva «pila». Dos anglesos, William Nicholson (1753-1815) i Anthony Carlisle (1768-1840), s'hi interessaren. El 2 de maig següent reproduïren la «pila de Volta» i, veient que una acció química produïa electricitat, van voler escatir si era possible el procés invers: que l'electricitat fes acció química. Van fer passar el corrent elèctric a través d'aigua lleugerament acidulada i veieren que apareixien bombolletes de gas en les varetes de metall conductor que havien posat a l'aigua. Aleshores hi posaren tubs d'assaig invertits per recollir els gasos. Analitzats aquells productes, veieren que eren hidrogen i oxigen. Acabaven d'obtenir la primera electròlisi de l'aigua! Era el naixement de l'electroquímica.

Els descobriments de Humphry Davy (1778-1829)

Aquest anglès, iniciador d'un nou capítol de la història de la química, va néixer a Penzance (Cornualla), fill d'un tallador de fusta. De jovenet ja demostrà gran talent i interès per tota mena de saber, des de les matemàtiques a la filosofia, però va perdre el pare quan tenia setze anys i no pogué anar a la universitat com ell desitjava. Va haver de posar-se a treballar i entrà d'aprenent en una farmàcia. Allí s'interessà per la química. Tenia només 19 anys i ja s'havia estudiat el *Traité* de Lavoisier, quan decidí investigar pel seu compte. Va enviar un treball al professor Thomas

Beddoes, que en restà favorablement impressionat. Seguiren altres treballs i Beddoes li oferí una plaça a la *Medical Pneumatic Institution* de Bristol, centre d'estudis sobre l'aplicació de gasos a la terapèutica. Davy tenia només vint anys però aviat l'en nombraren superintendent. Des d'aquest lloc féu descobriments interessants, com el de l'òxid nítrós o gas de riure, usat durant molt de temps com a anestèsic pels dentistes. Dos anys més tard, invitat per Rumford, entrava de professor ajudant a la Royal Institution i hi obtenia la càtedra en propietat quan només tenia 24 anys. I seguí fent descobriments, entre els quals la làmpara de seguretat, el 1815, per evitar les explosions de grisú en les mines, una plaga de l'època; i la va cedir sense voler patent d'invenció, cosa agraïda per tothom, sobretot pels miners de Newcastle. El 1820 fou elegit president de la Royal Society per votació unànime. Malauradament, un atac de feridura set anys més tard el deixà impossible, però encara seguí fent alguns viatges al continent europeu. I va morir a Ginebra el 29 de maig del 1829.

Pel que fa a la investigació de la matèria, Davy ha passat a la història com el químic que més elements aconseguí d'aïllar. Després de la troballa de Nicholson i Carlisle, va construir una bateria elèctrica de 250 plaques per fer l'electròlisi de dissolucions salines. De moment retrobà la descomposició de l'aigua acidulada en oxigen i hidrogen, però n'hi seguiren moltes altres: el 6 d'octubre del 1807 del carbonat potàssic aïllà el potassi, element desconegut fins aquell dia, i després aconseguí obtenir, d'altres descomposicions:

el sodi, el magnesi, l'estronci, el bari i el calci. I també el bor, que nou dies abans també havia aïllat Gay-Lussac.

Tot això mostrava que la força «química», la que unia elements fent-ne els compostos, havia de tenir relació amb l'electricitat. L'afinitat química era, doncs, deguda a fenòmens elèctrics? Caldrà anar comprovant-ho amb experiments.

Les lleis de l'electròlisi

Van ser formulades per un deixeble molt avantatjat de Davy. Es deia Michael Faraday (1791-1867). Havia nascut a Newington Burts (Surrey) fill d'un humil ferrer, pare de deu fills, que s'instal·là a Londres quan Michael era encara jovenet. El noi, per guanyar-se el pa, va col·locar-se d'aprenent d'enquadrador. Això li donà ocasió de conèixer molts llibres que el seu amo, veient l'interès que hi posava, no tan sols els hi permetia fullejar sinó llegir i tot, si l'interessaven. Ben aviat prengué afecció pels de ciència i un dia del 1812 un client li proporcionà una entrada per assistir a les conferències de Davy a la Royal Institution i hi acudí, en prengué notes i després en féu un redactat, amb diagrames i tot, que envià al mateix Davy. Aquest en restà tan favorablement impressionat que li oferí un lloc d'ajudant. El tingué de secretari en una de les gires que féu per Europa.

Que Faraday tenia qualitats per a la ciència es demostrà tot seguit. El 1823 ja ideava un mètode per liquidar gasos a pressió. Després va descobrir el benzè i dos clorurs del carboni. Va ser ell qui posà els noms d'*electrodes* (=camins de l'elec-

tricitat) a les plaques o varetes introduïdes en l'electròlit, anomenant *ànode* (=pujada) a la positiva i *cànode* (=baixada) a la negativa, i després *anions* i *cations*, a les partícules de l'electròlit que van a l'ànode i al cànode.

I va poder enunciar les dues lleis que es compleixen sempre en qualsevol electròlisi: 1a. La massa de la substància despesa en un electròde durant l'electròlisi és proporcional a la «quantitat» d'electricitat que s'hi ha fet passar. – 2a. (Dita en llenguatge actual) El pes de metall que es desprèn és proporcional al quocient entre el seu pes atòmic i la seva valència (aquest quocient ell l'anomena *pes equivalent* del dit metall, i no posà encara *valència* que era un concepte desconegut aleshores). Aquestes lleis suggerien per a l'electricitat el mateix que les lleis de Proust i Dalton suggerien per a les substàncies químiques: la composició atòmica. L'electricitat semblava composta d'àtoms. Ara sabem que els *àtoms* d'electricitat són els electrons. Però Faraday no va poder arribar encara a aquesta conclusió.

Amb Faraday l'electroquímica va fer un gran pas endavant (sembla, pel que ens diuen els historiadors, que el mateix Davy, que l'havia ajudat a promocionar-se, acabà sentint-li enveja pels seus èxits). La intimitat de la matèria es va manifestant en un aspecte fins ara insospitat: és la força elèctrica la que manté unides les substàncies químiques compostes i, en sentit oposat, la que les descompon. El coneixement d'això ve en últim terme, no ho podem oblidar, d'haver investigat l'acció de l'ambre productor d'electricitat estàtica.

I de la pedra imant què? No mostra també alguna propietat íntima de la matèria? Serà una força o energia essencialment diferent de l'elèctrica? Ben aviat es demostrarà que hi ha correlació. I Faraday serà qui més conseqüències en sabrà treure. En parlarem en un altre capítol.

ANGELA VOLPINI, FUNDADORA I DIRECTORA DEL CENTRE CULTURAL NOVA CANA

Des del Centre de Diàleg Nova Cana, fundat el 1958 per Angela Volpini a la Llombardia italiana, es promou des de fa més de 50 anys una visió diferent del món basada en l'originalitat i el desig profund de cada persona humana. Durant el Concili Vaticà II i fins a mitjan anys setanta el centre va viure un moment de gran auge, amb una gran influència sobre les noves propostes teològiques i antropològiques de l'Església catòlica. A Catalunya, Volpini imparteix des de fa anys cursos sobre el desig profund i el creixement personal. El darrer d'ells ha tingut lloc del 6 a l'11 de juliol al monestir benedictí de les Puel·les.

«El desig profund de l'ésser humà és el de ser un mateix»

Samuel Gutiérrez

—Què és exactament el centre cultural Nova Cana?

—És un centre comunitari de recerca, d'inspiració cristiana, però obert a tothom. A través de seminaris, trobades, cursos o acompanyament personal, Nova Cana intenta ajudar la gent a ser més responsable d'ella mateixa, creure més en l'ésser humà i a actuar amb esperança. Nova Cana existeix perquè cadascú pugui expressar el que té amagat des de sempre en el cor: el seu desig profund, una cosa que no acostumem a expressar perquè ho considerem un somni que no es pot realitzar sobre la terra. Joestic convençuda que aquest desig profund que tots duem a dins és la revelació pròpia de cada ésser humà i si ens atrevim a comunicar-la, i els altres a acollir-la com a revelació, ens pot ajudar veritablement a ser nosaltres mateixos.

—Per què va veure vostè la necessitat el 1958 de fundar aquest centre?

—L'objectiu era oferir un lloc de llibertat per expressar allò que normalment l'ésser humà no expressa. Volia ajudar la gent a conèixer-se una mica

més i ser una mica més feliç. Tot neix d'una experiència mística que vaig tenir a la meua infantesa, a partir de la qual vaig comprendre que l'ésser humà ho pot tot. Encara més, que en el seu desig profund hi ha la seva finalitat. I si ens connectem veritablement amb el nostre desig profund de ser únics i originals en un món d'amor ens podem realitzar i ser feliços. Aquesta és la veritable voluntat de Déu: que cadascú pugui ser el que realment és. Això no obstant, es tracta d'un treball que hem de fer sobretot nosaltres, és com una autocreació, i quan ho aconseguim és quan realment ens podem relacionar amb Déu.

—Hi ha receptes per a la felicitat? Quins pilars la sostenen?

—N'hi ha dos. El primer és ser un mateix, perquè cada ésser humà és únic i original. El segon pilar és escollir l'amor. Per aconseguir-ho només hi ha un camí: escoltar-se un mateix. Ens hem d'escoltar, fer experiència del nostre desig profund, creure que aquest desig és el nostre fonament i que es pugui arribar a realitzar en la història. Només així arribarem a la plenitud de la nostra vida.

—Vol dir això que no ens coneixem prou?

—No ens coneixem i no ens escoltem, perquè normalment la nostra mirada està fora de nosaltres. Esperem que la felicitat vingui de fora quan en realitat és una cosa que ve de dins. El que ve de fora pot confirmar el nostre desig, però el desig és interior a nosaltres mateixos. Per exemple, des de la meua experiència, jo puc dir que l'Evangeli confirma el desig profund de ser un mateix i escollir l'amor. Per això té aquella força i il·lumina el nostre camí. La seva eficàcia, però, és molt menor si el prenc com una cosa externa i no tinc experiència que en el fons respon a la profunditat del meu cor.

—L'Evangeli respon a la profunditat de l'ésser humà?

—N'estic convençuda. Tant és així que crec que aquells que es prenen seriosament l'escolta ells mateixos i connecten amb el seu desig profund, tard o d'hora, arriben a conèixer Déu.

—Aquest desig profund de l'ésser humà és compartit per tothom?

—Sí, perquè, en definitiva, el desig profund de tot ésser humà és arribar a ser més del que és. Aquí rau la nostra autocreació. Aquesta és la crida evangèlica a la plenitud, a la perfecció. El desig profund de l'ésser humà és el de ser un mateix i viure en un món d'amor. Això és comú a tothom, cosa que respon també a la concepció de l'home creat a imatge i semblança de Déu.

Joan Martí Alanis
Arquebisbe-bisbe
emèrit d'Urgell

Del foc a les brases

Raimond Moussalli és el vicari apostòlic enviat a Amman per assistir els cristians emigrats de l'Iraq a Jordània. El visita un periodista italià, R. Casadei, que vol informar-se de la situació dels emigrats de l'Iraq. Ha visitat Turquia, l'Iraq i altres països conflictius per als cristians, i n'ha publicat un llibre en italià: *Il sangue dell'agnello*. Pregunta al vicari apostòlic i vol fer-ho a cristians en situació crítica.

Moussalli li diu: «Et faré parlar amb tants pròfugs cristians com vulguis, però no et serà una experiència fàcil. Aviat seran ells qui et demanaran què és el que pots fer per ells: un visat per a Europa, Austràlia o bé els EUA, on ja viuen parents seus. Te n'escriuran els noms i els

números de telèfon. Es posaran a plorar. No és fàcil donar esperança a aquestes persones...»

A l'Iraq hi ha una hostilitat manifesta contra ells. A Jordània viuen com als llimbs. El govern no els dóna permís de residència permanent, sinó turística i per tres mesos. Haurien d'entrar i sortir sovint, però molts prefereixen restar-hi il·legalment.

Un que arriba de l'Iraq li explica els raptos, les amenaces per escrit, l'obligació de pagar el tribut del *Dhimmi*, la pressió pel vel de les dones, les amenaces per fer-los canviar de religió, la història dels parents assassinats, les cases ocupa-

des per famílies musulmanes després que ells n'han marxat...

Aquí, a Jordània, continuen trobant seguretat, però no hi poden fer res. El govern no els reconeix com a pròfugs i no tenen dret a enviar els fills a l'escola, ni dret a l'assistència mèdica gratuïta. Viuen clandestinament, encara que el govern no els persegueix severament. L'Església mira d'ajudar-los, però no és fàcil...

Quines jugades que té la història! Gairebé tots són catòlics de ritu caldeu, descendents dels perses d'abans del domini musulmà. Formen comunitats, especialment a Mossul, que vénen de les Esglésies dels primers segles. Són realment a casa seva, més que ningú, i ara se'n veuen foragitats.

El Papa fa poc que va visitar Jordània. Que bé, per a ells! Ara s'entén més que el Papa hi hagi anat. Amb la seva visita va assegurar les bones relacions amb aquest país i va donar un suport moral als pròfugs.

Déu parla en el silenci

Eduard Brufau

Déu es fa present en tota la nostra vida, però les persones habitualment només en som conscients de debò en determinats espais, circumstàncies i moments. Aquests moments privilegiats que ens ajuden a sentir-lo, sovint tenen les característiques següents: conviden a una certa calma de l'esperit i ens permeten deixar de banda tot el seguit de preocupacions diàries i pensaments inútils que ens distreuen. Aquests moments de silenci són els que ens acosten a Déu. L'absència de

soroll físic extern, però també d'intern, com pot ser el neguit o les presses, en certa manera ens desperta una sensibilitat nova amb la qual percebem millor Déu.

Tothom coincideix a dir que justament un dels trets que més es troben a faltar en el nostre món contemporani és el silenci, tant l'extern com sobretot l'intern. L'excés d'activitats, el ritme vital absurdament frenètic i l'allau d'informació diària normalment irrellevant ens dominen tant que arriben a alterar perennement el nostre esperit. Entre altres motius potser és a causa d'aquesta manca de silenci general que la nostra societat és cada cop més incapaç de trobar Déu.